

2p. D. II-13.

2502

KODEX

POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO

KRYMINALNEGO

PRZETŁUMACZONY Z FRANCUZKIEGO, Z ZLECENIA
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI.

przez

*Filipa Jasińskiego Podprokuratora Król.
przy Tryb. Iwszey Inst. D. W.*

W W A R S Z A W I E

Roku 1810.

w Drukarni Xięży Piarów.

27. 10. 18

WYDAŁO SIĘ W NIEBORÓWIE
W 1901 ROKU

W Drukarni 'Prace' w Nieborowie

K O D E X
POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO
KRYMINALNEGO.

PRZEPISY WSTĘPNE.

ARTYKUŁ PIERWSZY.

SKARGA o wymierzenie kar, służy tylko Urzędnikom, którym prawem jest poruczoną.

Skarga o wynagrodzenie szkód zrzędzonych przez zbrodnią, występki lub przewinienie (*crime, délit, ou contravention*), służy każdemu kto szkody te poniósł.

2. Skarga publiczna o wymierzenie kar, upada przez śmierć obwinionego. Skarga cywilna o wynagrodzenie szkód zanesioną bydź może przeciw obwinionemu i reprezentującemu go. Obiedwie upadają przez przedawnienie, iak jest przepisano w Xiędze II. Tytule VII. Dziale V. o Przedawnieniu.

3. Skarga cywilna popieraną bydź może, w tym samym czasie, i przed temiż samemi Sędziami, co i skarga publiczna.

Może być także podaną oddzielnie; w tym przypadku popieranie ię zawieszono jest, aż do rozsądzenia stanowczego skargi publicznej, bądź przed podaniem, bądź w czasie podania skargi cywilnej zanesionęj.

4. Zrzeczenie się skargi cywilnej nie może wstrzymywać, ani zawieszać popierania skargi publicznej.

5. Francuz który po za granicę Francji dopuści się zbrodni, spokoyność Państwa naruszający, zbrodni fałszowania pieczęci Państwa, monet krajowych kurs mających, papierów narodowych, papierów bankowych prawem dozwolonych, będzie mógł być zaskarżanym, sądzonym i karanym we Francji podług przepisów praw francuzkich.

6. Przepis ten będzie mógł być rozciągnięty do cudzoziemców, którzyby jako sprawcy i wspólnicy podobnych zbrodni zatrzymanemi zostali we Francji, lub Rząd wydanie ich uzyskał.

7. Francuz który po za granicę Francji dopuści się zbrodni przeciw Francuzowi, będzie mógł być za powrotem swym ślami, zaskarżanym i sądzonym we Francji, jeżeli nie był zaskarżonym i sądzonym w kraju obcym, a skrzywdzony Francuz zaskarża go.

XIĘGA PIERWSZA.

O Policji Sądowej i Urzędnikach Policyjnych, którym iest poruczoną.

D Z I A Ł I.

O Policji Sądowej.

8. Policja Sądowa śledzi zbrodnie, występki i przewinienia; zbiera dowody i oddaje przestępców pod Sądy do karania ich przeznaczone.

9. Policją Sądową sprawować będą pod Zwierzchnictwem sądów Cesarskich, i według urzędzeń, które poniżej przepisane będą:

Dozorcy polowi i dózorcy leśni.

Kommissarze Policyi.

Burmistrze i Adjunkci Burmistrzów,

Prokuratorowie Cesarscy i ich Zastępcy.

Sędziowie Pokoju.

Officyerowie od Zandarmów.

Kommissarze generalni Policyi.

I Sędziowie Instrukcją trudniący się.

10. Prefekci Departamentowi, i Prefekt Policyi miasta Paryża, mocni będą wszelkie

Akta, tak do wyjaśnienia zbrodni, występków i przewinien, iako też oddania sprawców ich stosownie do powyższego Artykułu 8go pod Sąd przywoity potrzebne, sami osobiście uskutecznić, lub też każdy z nich, w tém co do niego należy, wezwać Urzędników Policji Sądowój, aby takowe uskuteczнили.

D Z I A Ł II.

O Burmistrzach, Ajunktach Burmistrzów i Kommissarzach Policji.

11. Kommissarze Policji, a w gminach gdzie ich nie masz, BurmiŃtrze, gdy tych nie masz, ich Adjunkci. śledzić będą przewinienia policyjne, nawet te, które pod szczególniejszym dozorem Polowych i Leśniczych zostają, z którymi wspólnie, a nawet w przypadku uprzedzenia ich wyłącznie obowiązek ten pełnić mają prawo.

Odbierać będą raporta, denuncyacye i zażalenia tyczące się przewinień policyjnych.

W Protokołach tym końcem przez nich sporządzać się mających, wyrażać będą naturę i okoliczności przewinień, czas i miejsce w których popełnione zostały, dowody lub oznaki (*Indices*) przeciw obwinionym.

12. W gminach podzielonych na kilka okręgów, Kommissarze Policji sprawować będą obowiązki te w całym obrębie gminu, w

którym są umieszczeni, i nie będą mogli zastawiać się tém, iż przewinienia popełnione zostały, po za okręgiem szczególnym, nad którym są przełożonemi. Okręgi te nie ścieśniają ani określają władzy im służący, ale wskazują tylko granice, w których każdy z nich szczególnie, ciągle i regularnie powinności swoje pełnić jest obowiązany.

13. Jeżeli który z Kommissarzów Policji tegoż samego gminu, z powodu prawnej przeszkody, nie będzie w stanie pełnienia swych obowiązków, Kommissarz Policji okręgu przyległego winien jest zastąpić go, nie mogąc spóźnić popełnienia obowiązku tego, o który zarekwirowanym zostanie, pod pozorem, iż nie jest najbliższym, lub że przeszkoda nie jest prawną, lub niedowiedzianą.

14. W gminach gdzie ieden tylko jest Kommissarz Policji, i ten z powodu prawnej przeszkody zostanie w niemożności pełnienia swych obowiązków, zastąpiony będzie przez czas ten przez Burmistrza, lub gdzie tego nie masz, przez Adjunkta Burmistrza.

15. Burmistrze lub ich Adjunkci odeślą Urzędnikowi obowiązki urzędu publicznego przy Trybunale Policji pełniącemu, wszelkie papiery i objaśnienia nayoźniej w przeciągu trzech dni rachując w to i ten dzień, w którym dowiedzieli się o czynie od którego postępowanie swoje rozpoczęli.

D Z I A Ł III.

O Dozorcach Polowych i Leśniczych.

16. Dozorcy polowi i leśniczy uważani jako Urzędnicy Policyjni, obowiązani będą każdy w obrębie tym, w którym jest przysięgłym, śledzić występki i przewinienia policyjne naruszające własności gruntowe i leśne. Sporządzać będą Protokóły końcem wyjaśnienia natury, okoliczności, czasu, miejsca popełnionych występków i przewinien, iako też dowodów i oznaków, które w téj mierze zebrać będą w stanie.

Śledzić będą rzeczy skradzionych tam, gdzie takowe przeniesionemi zostaną, i zasekwestrują je, nie będą mogli iednakże wchodzić do domów, warsztatów, budynków, dziedzińców i zagród, tylko w przytomności bądź Sędziego pokoju, bądź iego Zastępcy, bądź Kommissarza Policyi, bądź Burmistrza miejscowego, bądź też iego Adjunkta, i Protokół który w téj mierze będzie miał być spisany, podpisany będzie przez tego, w którego przytomności sporządzony został.

Będą arestować i odprowadzą przed Sędziego pokoju, lub Burmistrza każdego schwytanego na gorącym uczynku (*flagrant délit*), lub też którego wskaże odgłos publiczny, skoro występki ten pociąga za sobą karę więzienia, lub też cięższą.

Żądać będą w tym celu od Burmistrza, lub Adjunkta jego pomocy woyskowej, który nie będzie mógł iey odmówić.

17. Dozorcy polowi i leśniczy, iako Urzędnicy policyjni, zostają pod dozorem Prokuratora Cesarskiego, co nie zmienia bynajmniey podległości ich, w iakiey względem właściwych Przełożonych swych w Administracyi zostają.

18. Leśniczy Administracyjni. gminów, i Instytutów publicznych oddawać będą Protokoly swoje Konserwatorowi, Inspektorowi lub Pod-inspektorowi lasów, w przeciagu czasu w Artykule 15 ustanowionego ;

Urzędnik który odbierze przysięgę, obowiązany będzie uwiadomić o tém Prokuratora Cesarskiego w przeciagu dni ośmiu.

19. Konserwator, Inspektor i Podinspektor zapożywać będą obwinionych, lub też osoby w względzie cywilnym odpowiedzialne, przed Trybunał Policyi poprawczey.

20. Protokoly Dozorców polowych gminów, i Protokoly Dozorców Polowych i Leśniczych osób prywatnych, oddawane będą, w przeciagu czasu Artykułem 15. przepisanego, Kommissarzowi Policyi gminu miejsca głównego Sądu Pokoju, lub gdzie w gminach nie masz Kommissarza Policyi, Burmistrzowi, skoro iść będzie o proste przewinienia ; zaś Prokura-

torowi Cesarskiemu, gdy isdź będzie o występki mogący pociągnąć za sobą karę poprawczą.

21. Jeżeli Protokół ma za przedmiot przewinienie policyjne, dalsze kroki w postępowaniu przedsięwzięte będą przez Kommissarza policyi gminu, który jest głównym miejscem Sądu pokoju, przez Burmistrza, lub gdy tego nie masz przez Adjunka jego, w gminach zaś gdzie nie masz Kommissarza Policyi, tak iak jest przepisane w dziale I. Tytule I. Xięgi II. Kodeksu niniejszego.

D Z I A Ł I V.

o Prokuratorach Cesarskich i ich Zastępcach.

O D D Z I A Ł I.

O władzy Prokuratorów Cesarskich co do Policyi Sądowej.

22. Prokuratorowie Cesarscy mają obowiązek śledzić te wszystkie występkę, i czynić prawnie przeciw nim, których rozpoznanie bądź do Trybunałów Policyi poprawczey, bądź do Sądów specjalnych (*cours spéciales*), bądź do Sądów Delegacyynych (*cours d'Assises*), należy.

23. Do sprawowania obowiązków Artykułem powyższym wskazanych równie właściwą mają władzę, Prokurator Cesarski miejsca

popelnioney zbrodni lub występku. miejsca mieszkania obwinionego, iako też miejsca w którym obwiniony będzie się mógł znajdować.

24. Gdy iść będzie o zbrodnię lub występki popelnione poza granicę Francyi, w przypadkach Artykułami 5, 6, 7. objętych, dopełnienie obowiązków powyższych należeć będzie do Prokuratora Cesarskiego miejsca w którym obwiniony będzie się mógł znajdować, lub Prokuratora miejsca, które ostatniem jego wiadomem mieszkaniem było.

25. Prokuratorowie Cesarscy i wszyscy Urzędnicy Policji Sądowey, będą mieli w czasie urzędowania swego prawo żądać bezpośrednio pomocy wojskowey.

26. Prokurator Cesarski wyręczony będzie w przypadku prawnej przeszkody przez swego Zastępcę, lub jeżeli kilku ma Zastępców, przez najstarszego z nich. Jeżeli nie ma Zastępcy, zastąpiony będzie przez Sędziego wyznaczonego tym końcem przez Prezesa.

27. Prokuratorowie Cesarscy obowiązani będą, skoro tylko występki dojdzie ich wiadomości, donosić o tém Prokuratorowi generalnemu przy Sądzie Cesarskim, i wykonywać zlecenia jego we wszelkich czynnościach Policji Sądowey.

28. Ich obowiązkiem będzie dopilnować odesłania, wręczenia i wykonania zaleceń przez

Sędzię Instrukcyjnego (*juge d' instruction*) wydawanych, a to stosownie do przepisów poniżey w Dziale o Sędziach Instrukcyjnych ustanowionych.

O D D Z I A Ł II.

Sposób postępowania Prokuratorów Cesar- skich w ich urzędowaniu.

29. Wszelkie władze krajowe, iako też Urzędnicy publiczni, którzyby w czasie urzędowania swego, powzięli wiadomość o zbrodni jakiej, lub występku, obowiązani będą donieść o tém natychmiast Prokuratorowi Cesarskiemu przy Trybunale w obrębie Jurysdykcyi, którego zbrodnia ta lub występki popełnionemi były, lub też w obrębie którego obwiniony mógłby bydź wynaleziony, i przesłać Urzędowi temu wszelkie w téj mierze objaśnienia, protokoły i akta.

30. Każdy ktoby był świadkiem przestępstwa, zagrażającego bezpieczeństwu publicznemu, życiu lub własności osób szczególnych, obowiązany będzie podobnież uwiadomić o tém Prokuratora Cesarskiego bądź miejsca popełnioney zbrodni lub występku, bądź też miejsca w którym obwinionego znaleźć będzie można.

31. Denuncyacye sporządzone będą przez Denuncyantów, lub ich szczególnych Pełnomocników, lub też przez Prokuratora Cesarzkiego, jeżeli ten o to rekwirowanym będzie; podpisane będą zawsze na każdéj karcie przez Prokuratora Cesarzkiego, przez Denuncyantów, lub ich pełnomocników.

Jeżeli Denuncyanci lub ich Pełnomocnicy, nie umieją lub nie chcą się podpisać, wzmianka o tém uczyniona będzie.

Plenipotencya dołączona będzie zawsze do Denuncyacyi, i Denuncyant będzie mógł żądać wydania sobie, na swój iednakże koszt, kopii Denuncyacyi.

32. We wszystkich przypadkach świeżo popełnionego występku (flagrant délit) skoro czyn jest z rodzaju tych, które pociągają za sobą karę dręczącą lub hańbiącą, Prokurator Cesarzki uda się niezwłocznie na miejsce w którym czyn ten dopełniony został, dla spisania protokołów potrzebnych do wyjaśnienia istoty występku, (*corps du délit*) stanu iego, stanu miejsc, i dla przyjęcia zeznań osób pod ówczas przytomnych, lub też mogących dać jakowe objaśnienia.

Prokurator Cesarzki uwiadomi o udaniu się swém na miejsce Sędziego Instrukcyjnego, nie będąc iednak obowiązany czekać na przybycie iego dla przedsięwzięcia czynności w niniejszym dziale przepisanych.

33. Prokurator Cesarski będzie mógł także, w przypadku poprzedzającego Artykułu przywołać do protokołu swego krewnych, sąsiadów lub służących, którzyby byli w stanie dać objaśnienia względem dopelnionego czynu; przyymie zeznania ich, które ciż podpiszą; zeznania przyjęte w skutku niniejszego i poprzedzającego Artykułu podpisane będą przez sirony; lub w przypadku gdyby podpisać nie chciały, zrobiona będzie o tém wzmianka.

34. Będzie mógł nakazać, żeby nikt nie wychodził z domu, lub oddalał się z miejsca, aż po ukończeniu Protokołu.

Ktobykolwiek rozkaz ten przestąpił, jeżeli będzie mógł bydź przytrzymany, osadzony zostanie w areszcie policyynym: kara iakiey za uchybienie to podpadnie, wskazaną będzie przez wyrok Sędziego Instrukcyynego, na wnioski Prokuratora Cesarskiego, po przypozwaniu i wysłuchaniu przestępującego; lub też zaocznie jeżeli nie stawa, a to bez żadnéy inéy formalności i terminu, i bez opozycyi i apellacyi.

Kara nie będzie mogła przechodzić dziesięciodniowego więzienia lub 100. franków w pieniądzech.

35. Prokurator Cesarski zabierze broń i to wszystko o czém dorozumiewać się będzie można, iż służyło lub przeznaczone było do popelnienia zbrodni lub występku, równie iak

to wszystko co będzie mogło być uważane za zrządzone przez zbrodnię lub występek, nakoniec to wszystko co będzie mogło służyć do odkrycia prawdy; wezwie obwinionego do tłumaczenia się względem rzeczy zabranych, które mu okazanemi będą: zapisze to wszystko do Protokołu, który podpisany będzie przez obwinionego, lub zapisane w nim, jeżeli obwiniony podpisać się nie chce.

36. Jeżeli zbrodnia lub występek jest tego rodzaju, iż według podobieństwa do prawdy, dowody o nich powziąć można z papierów lub innych narzędzi i efektów w posiadaniu obwinionego będących, Prokurator Cesarski uda się natychmiast do pomieszkania obwinionego, końcem wyszukania tamże przedmiotów, które za potrzebne uzna do odkrycia prawdy.

37. Jeżeli w mieszkaniu obwinionego znajdują się papiery, lub efekta do przekonania jego (*conviction*) lub uniewinnienia (*de charge*) służyć mogące, Prokurator CesarSKI spíše w téj mierze Protokół, i zabierze rzeczony papiery i efekta.

38. Rzeczy zabrane, jeżeli będzie można, będą pozamykane i opieczętowane, jeżeli zaś nie można położyć na nich napisu, ułożone zostaną w naczynie lub worek, do którego Prokurator CesarSKI przywiąże kartkę, i tę przypieczętuje swoją pieczęcią.

39. Czynności Artykułami poprzedzającymi przepisane uskutecznione będą w przytomności obwinionego, jeżeli ten przyaresztowany został; jeżeli zaś nie chce lub nie może być onym przytomnym, w przytomności Pełnomocnika, którego sobie mianować może. Rzeczy zabrane okazanemi mu będą dla rozpoznania ich i zaparafowania, jeżeli to dopełnione być może; a gdyby tego uczynić nie chciał, zrobiona o tém będzie wzmianka w protokule.

40. Prokurator Cesarski każe w przypadku świeżo popełnionego występku, gdy czyn będzie z rodzaju tych, które pociągają za sobą karę dręczącą lub hańbiącą, przyaresztować obwinionych przytomnych, przeciw którym znaczne byłyby oznaki

Jeżeli obwiniony nie jest przytomny, Prokurator Cesarski wyda rozkaz przyślawienia go, rozkaz ten zwać się będzie rozkazem przyprowadzenia (*Mandat d'amener*).

Denuncyacya sama nie stanowi jeszcze dostatecznej prezumpcyi do wydania rozkazu tego, przeciw osobie mającej zamieszkanie.

Prokurator Cesarski indagować będzie natychmiast przyprowadzonego mu obwinionego.

41. Występki teraz właśnie popełniający się, lub dopiero co popełniony, zowie się występkiem świeżo popełnionym (*flagrant delit*). Uważany będzie za występki świeżo

popelniony, przypadek gdy obwiniony wskazany jest przez odgłos publiczny, iako też gdy się załtanie obwinionego przy rzeczach, broni, narzędziach, lub papierach, które domyślać się każą, iż on jest sprawcą lub współnikiem, byleby to tylko stało się w czasie bliskim popelnionego występku.

42. Protokoly Prokuratora Cesarskiego, w skutku Artykułów poprzedzających sporządzać się mające sporządzanemu będą w przytomności i z podpisem Kommissarza Pohcyi, gminu popelnionego występku, lub Burmistrza lub też Adjunkta burmistrza, lub też dwóch Obywatelów w tymże gminie zamieszkałych. Będzie mógł iednakże Prokurator Cesarski protokoly spisać bez przytomności świadków, jeżeli o nich w tym momencie postarać się nie będzie można.

Każda karta protokolu podpisana będzie przez Prokuratora Cesarskiego, równie iak i przez osoby iemu assystujące. W przypadku gdyby nie chciały lub nie mogły się podpisać, zapisane to będzie w protokule.

43. Prokurator Cesarski przybierze sobie w potrzebie, iedną lub dwie osoby, mogące bydź z kunsztu swego, lub rzemiosła uważane za zdolne do rozpoznania natury i okoliczności zbrodni lub występku.

44. Jeżeli idzie o śmierć gwałtowną, lub taką której przyczyna jest niewiadomą, i

podeyrzaną, Prokurator Cesarski przybierze sobie do assystencyi iednego lub dwóch Urzędników zdrowia, którzy sporządzą raport swój względem przyczyn śmierci i stanu ciała.

Osoby w przypadkach Artykułem niniejszym i poprzedzającym obiętych przybrane, wykonaia przed Prokuratorem Cesarskim przysięgę na to, iako Rapport uczynią, i zdanie swoje dadzą, tak iak im honor i sumnienie ich każe.

45. Prokurator Cesarski prześle niezwłocznie Sędziemu Instrukcyjnemu protokoły, akta, papiery i dokumenta spisane lub zabrane stosownie do artykułów poprzedzających, końcem postąpienia tak iak przepisano będzie w Dziale o *Sędziach Instrukcyjnych*; obwiniony zostanie iednak pod strażą Sądową tak, iżby w każdym czasie rozkaz przyprzewodzenia go mógł być uskuteczniiony, (*en état de mandat d'amener*).

46. Attrybucye przepisami powyższemi Prokuratorowi Cesarskiemu na przypadek świeżo popełnionego występku nadańe, służyć mu będą również w przypadku innego rodzaju występków lub zbrodni, lecz popełnionych wewnątrz domu iakiego, skoro gospodarz tego domu domagać się będzie, żeby Prokurator takowe wyświecił.

47. Wyiąwszy przypadki w Artykułach 32 i 46. wymienione, Prokurator Cesarski, uwiad-

domiony bądź przez denuncyacyą, bądź innym jakim sposobem, o popełnionym w okręgu jego zbrodni lub występku, lub też o znaydowaniu się tamże osoby obwinionej o nie, obowiązany będzie rekwirować Sędziego Instrukcyjnego, aby wydał zalecenie do rozpoczęcia Instrukcyi, a nawet, aby się udał, jeżeli potrzeba wypadnie, na miejsce, końcem spisania tam wszelkich Protokółów potrzebnych. jak to przepisano będzie w *Dziale o Sędziach Instrukcyjnych.*

D Z I A Ł V.

O Urzędnikach Policyjnych Prokuratorowi Cesarowskiemu do pomocy przeznaczonych.

48. Sędziowie pokoju, Officerowie Żandarmerii. Kommissarze generalni Policyi, przyjmować będą denuncyacye zbrodni i występków popełnionych w miejscach tych w których swoje zwyczajne obowiązki pełnią.

49. W przypadkach świeżo popełnionego występku, lub w przypadkach zaszłego ze strony gospodarza domu żądania, spisywać będą Protokoły, przyjmować zeznania świadków, zwiedzać miejsca i sporządzać inne akta. które w rzeczonych przypadkach do władzy Prokuratorów Cesarских należą, a to wszystko podług formy i przepisów w *Dziale o Prokuratorach Cesarских* ustanowionych.

50. Burmistrze, Adjunkci Burmistrzów i Kommissarze Policji przyjmować będą również denuncyacye, i uskutecznić akta w Artykule poprzedzającym wymienione, stosując się do tych samych przepisów.

51. W przypadkach zniścia się Prokuratorów Cesarskich z Urzędnikami Policji Artykułami poprzedzającymi wymienionemi, Prokurator Cesarski odbywać będzie akta do Policji Sądowej należące; jeżeli zaś uprzedzonym został będzie mógł sam dalsze postępowanie przedsięwziąć, lub upoważnić Urzędnika który toż rozpoczął do kontynuowania onego.

52. Prokurator Cesarski pełniący obowiązki urzędu swego w przypadkach Artykułami 32 i 46 oznaczonych, mocen będzie, jeżeli to uzna za użyteczne i potrzebne, zlecić któremu z Urzędników Policji do pomocy mu przeznaczonych uskutecznienie części aktów urzędowi jego właściwych.

53. Urzędnicy Policji do pomocy przeznaczeni, odsyłać będą niezwłocznie Denuncyacye, Protokoły i inne akta przez nich z mocy służącemu im władzy działane, Prokuratorowi Cesarskiemu, który obowiązany będzie roztrząsnąć natychmiast dzieło w téj mierze sporządzone, i odesłać je Sędziemu Instrukcyjnemu z rekwizycją, iaką uczynić za rzecz przyzwoitą osądzi.

54. Jeżeli Urzędnicy policyjni odbiorą Denuncyacye zbrodni takich lub występków, których bezpośrednio wyjaśnienie do władzy ich nie należy, obowiązani będą przesyłać je również niezwłocznie Prokuratorowi Cesarowskiemu, a ten odeśle je Sędziemu Instrukcyjnemu wraz z wnioskami swemi.

D Z I A Ł VI.

o Sędziach Instrukcyjnych.

O D D Z I A Ł I.

o Sędziu Instrukcyjnym.

55. W każdym okręgu gminnym, będzie ieden Sędzia Instrukcyjny. Wybrany będzie z pomiędzy Sędziów Trybunału cywilnego przez Jego Cesarską Mość na lat trzy: będzie mógł być zostawiony na czas dłuższy, i zachowa miejsce swoje w Sądzie cywilnym onemu z porządku Installacyi jego służące.

56. W okręgach, w którychby tego potrzeba było, ustanowiony będzie drugi Sędzia Instrukcyjny; ten będzie członkiem Trybunału cywilnego. W Waryżu będzie sześciu Sędziów Instrukcyjnych.

57. Sędziowie Instrukcyjni co do obowiązku Policyi Sądowej, zostawać będą pod dozorem Prokuratora generalnego Cesarskiego.

58. Jeżeli w miastach, w których tylko jeden jest Sędzia Instrukcyiny, tenże jest nieprzytomnym, chorym lub inną jaką prawną zaydzie go przeszkoda, Trybunał Iwzeczy Instancyi wyznaczy do zastąpienia go z grona swego jednego z Sędziów.

O D D Z I A Ł II.

Obowiązki Sędziego Instrukcyinego.

P R Z E D Z I A Ł I.

O przypadkach świeżo popełnionego występku.

59. Sędzia Instrukcyiny może we wszystkich przypadkach za świeżo popełniony występki uważanych, bezpośrednio i sam odbywać wszelkie akta do władzy Prokuratora Cesarskiego należące, zachowując przepisy w Dziale o Prokuratorach Cesarskich, i ich Zastępcach ustanowione. Sędzia Instrukcyiny może żądać przytomności Prokuratora Cesarskiego, nie spóźniając jednakże czynności w rzeczonym Dziale przepisanych.

60. Skoro występki świeżo popełniony wyjaśnionym już będzie, i Prokurator Cesarski Akta i papiery Sędziemu Instrukcyinemu prześle, Sędzia Instrukcyiny obowiązany będzie niezwłocznie całkowite postępowanie rozstrząsnąć.

Może wszystkie akta, lub też niektóre z nich, któreby mu się niedostatecznymi bydź zdawały, inaczej sporządzić.

PRZEDZIAŁ II.

a Instrukcyi.

§. I.

Urządzenia ogólne.

61. Wyjąwszy przypadki świeżo popełnionego występku, Sędzia Instrukcyiny nie będzie się mógł zająć żadnym aktem w Instrukcyi i dalszem popieraniu sprawy bez poprzedniczego zawiadomieniu Prokuratora Cesarского o postępowaniu iakie przedsięwziąć zamysła. Winien mu podobnież dzieło postępowania swego, gdy to ukończone będzie komunikować; Prokurator zaś uczyni rekwiżycye iakie uzna za przyzwoite, i nie będzie mógł dzieła tego dłużej nad dni trzy zatrzymać.

Będzie iednakże Sędzia Instrukcyiny mocen wydać, gdzie tego potrzeba wypadnie, rozkaz przyprowadzenia, a nawet rozkaz przyaresztowania (mandat de dépôt) bez poprzedniczych wniosków Prokuratora Cesarского.

62. Jeżeli Sędzia Instrukcyiny schodzić będzie na miejsca, będzie mu zawsze towa-

rzyszył Prokurator Cesarski i Pisarz Trybunału.

§. II.

o Zażaleniach (Des Plaintes).

63. Każdy mieniący się bydź przez zbrodnią lub występkiem skrzywdzonym, będzie mógł zażalić się, i ustanowić Powodztwo swoje cywilne (*se constituer partie civile*), przed Sędzią Instrukcyjnym, bądź mieysca popełnionej zbrodni lub występku, bądź mieysca mieszkania obwinionego, bądź też mieysca w którymby ostatni mógł bydź wynaleziony.

64. Zażalenia któreby do Prokuratora Cesarskiego podane były, przesłane zostaną przez niego sędziemu Instrukcyjnemu z wnioskami, te zaś któreby podane były do Urzędników Policji do pomocy Prokuratorowi Cesarskiemu przeznaczonych, odesłane będą przez nich Prokuratorowi Cesarskiemu, a ten również z wnioskami swemi prześle je Sędziemu Instrukcyjnemu.

W materyach Policji poprawczey skrzywdzona strona będzie się mogła udać prosto do Trybunału Policji poprawczey, w sposobie poniżej przepisany.

65. Przepisy Artykułu 31. tyczące się Denuncyacyi, ściągają się mają i do zażaleń.

66. Skarżący się nie będą uważani za strony Process cywilny formujące, jeżeli tego formalnie nie oświadczą, bądź w zażaleniu, bądź przez Akt późniejszy; lub jeżeli w pierwszym lub drugim nie położą konkluzyi o wynagrodzenie szkód wszelkich; będą mogli zrzcęć się zażalenia swego w ciągu 24 godzin; w przypadku zrzczenia się nie są obowiązani do ponoszenia żadnych kosztów od momentu w którym zrzczenie się to wręczonem zostanie, co się jednak nie rozciąga do wynagrodzenia wszelkich szkód, jeżeli jakie obwinionym zrządzone zostały.

67. Skarżący mogą rozpocząć Process cywilny w każdym stanie sprawy aż do ukończenia dyskusyi; lecz w żadnym przypadku, odłapienie ich po zapadłym wyroku ważnem byđź nie może, chociażby nawet nastąpiło w przeciągu 24. godzin od czasu oświadczenia ich, iż rozpoczynają process cywilny.

68. Każda strona Proces cywilny rozpoczynająca, a nie mieszkająca w tym okręgu gminnym, w którym się odbywa Instrukcyja, obowiązana będzie obrać tamże zamieszkanie przez Akt spisany w kancelaryi Trybunału.

W przypadku nieobrania zamieszkania, strona cywilna nie będzie mogła zarzucać niewręczenia przeciw Aktom któreby iey powinny były w czasie prawem przepisany byđź wręczonemi.

69. Gdyby Sędzia Instrukcyiny nie był ani Sędzią miejsca popełnionej zbrodni lub występku, ani miejsca mieszkania obwinionego, ani też miejsca w którymby ten był wynaleziony, odeśle skargę do tego Sędziego Instrukcyinego, który onę rozpoznawać jest mocen.

70. Sędzia Instrukcyiny przyzwoity za-
decyduje komunikacją onej Prokuratorowi
Cesarskiemu, końcem podania przez tego wnio-
sków, i jakie wypadać będą.

§. III.

O słuchaniu świadków.

71. Sędzia Instrukcyiny każe przypoznać przed siebie osoby, któreby mu bądź przez Denuncyacyą lub zażalenie, bądź przez Prokuratora Cesarskiego lub innym sposobem, iako mające wiadomość o zbrodni, występku lub też ich okolicznościach wskazanemi były.

72. Świadkowie przypozwanemi będą przez Burgrabiego, lub też upoważnionego do tego wojskowego (agent de la force publique) na żądanie Prokuratora Cesarskiego.

73. Słuchani będą oddzielnie, i nie w przytomności obwinionego, przez Sędziego Instrukcyinego, któremu asystować będzie iego Pisarz.

74. Przed zeznaniem okażą zapozew wydany im do złożenia świadectwa, i zapisane to zostanie w Protokule.

75. Świadkowie wykonają przysięgę na to, iako zupełną prawdę, i samę tylko prawdę powiedzą; Sędzia Instrukcyiny wypyta się ich o imiona, przezwiska, wiek, stan, sposób życia, mieszkanie ich, czyli są służącymi, krewnymi, lub powinowatemi stron, i w jakim stopniu: pytania i odpowiedzi świadków zapisane będą w Protokule.

76. Zeznania podpisane będą przez Sędziego, Pisarza i świadka, po przeczytaniu mu onych, i oświadczeniu iego, iako przy nich obstaie. Jeżeli świadek nie chce lub nie może podpisać, uczyniona będzie o tém wzmianka.

Każda strona takowego Protokołu Inkwizycyi podpisaną będzie przez Sędziego i Pisarza.

77. Formalności trzema poprzedzającemi Artykułami przepisane, zachowane będą pod karą 50 franków na Pisarza, a nawet, jeżeli wypadnie, pod rygorem pociągnięcia do odpowiedzialności Sędziego, jeżeli takowego winnym się stanie.

78. Dodatku nad wierszem żadnego robić nie będzie można; wymazywania i odsyłki zatwierdzone i podpisane będą przez Sędziego Instrukcyinego, przez Pisarza i świadka, pod karami w Artykule poprzedzającym przepisa-

nemi Dodatki, odsylki i wymazywania nie zatwierdzone, uważane będą za niebyłe.

79. Dzieci obojga płci, nie mające lat piętnaſtu, będą mogły być ſłuchane w formie proſtego oſwiadczenia, i bez wykonania przyſięgi.

80. KaŜdy zapozwany do złoŜenia ſwiadectwa, winien będzie ſtawić ſię i zadoſtyć uczynić zapozwanſu, inaczej będzie mógł być do tego zagnalonym przez Sędzię Inſtrukcyjnego, który na wnioſki Prokuratora Ceſarskiego, bez innej formalności i terminu, i bez apellacyi ſkaże tym końcem, przez wyrok na karę nie przechodzącą 100. franków, i będzie mógł zalecić, aby zapozwany przez areſzt przymuszony zoſtał do ſtawienia ſię w celu złoŜenia ſwiadectwa.

81. Gdy ſwiadek ſkazany na powyŜszą karę pieniężną, za pierwſzem nieſtawieniem ſię, ſtawiając na zapozew drugi okaŜe Sędziemu Inſtrukcyjnemu uſprawiedliwiające go z tego przyczyny prawne, będzie mógł być na wnioſki Prokuratora Ceſarskiego uwolnionym od kary.

82. Wynagrodzenie przez ſwiadka żądane, uſtawionem będzie przez Sędzię Inſtrukcyjnego.

83. Skoro zaſwiadczeniem Urzędnika zdrowia udowodnionem będzie, iż ſwiadcowie w niemoŜności ſtawienia ſię na wydany im za-

pozew została, Sędzia Instrukcyjny uda się do ich mieszkania, jeżeli mieszkają w tym samym powiecie Jurysdykcji Sądu pokoju, w którym Sędzia Instrukcyjny ma swoje zamieszkanie.

Jeżeli zaś świadkowie mieszkają po za tym powiatem, Sędzia Instrukcyjny będzie mógł polecić Sędziemu Pokoju mieszkania odebranie świadectwa, i prześle mu noty i objaśnienia wykazujące fakta względem których świadkowie zeznawać będą mieli.

84. Jeżeli świadkowie mieszkają po za okręgiem Jurysdykcji Sędziego Instrukcyjnego, Sędzia ten rekwirować będzie Sędziego Instrukcyjnego okręgu, w którym świadkowie mieszkają, aby się do nich udał dla odebrania świadectwa.

Gdyby świadkowie nie mieszkali w powiecie rezydencji Sędziego Instrukcyjnego, który zarekwirowanym został, ostatni będzie mógł polecić Sędziemu pokoju mieszkania ich odebranie świadectwa, iak to powiedziane jest w Artykule poprzedzającym.

85. Sędzia który odbierze świadectwa w skutku powyższych Artykułów 83 i 84. odeśle je zapieczętowane Sędziemu Instrukcyjnemu Trybunału przed którym toczy się sprawa.

86. Gdyby świadek do którego udaie się Sędzia, w przypadkach trzema poprzedza-

iącemi Artykułami objętych, nie był w niemożności stawienia się na wydany mu zapowiedz, Sędzia wyda rozkaz przyaresztowania świadka i urzędnika zdrowia, który wyżej wzmiankowane zaświadczenie wydał.

Karę na podobny przypadek przepisaną, ustanowi Sędzia Instrukcyiny tegoż miejsca, na wniosek Prokuratora Cesarskiego w sposobie Artykułem 80tym oznaczonym.

§. IV.

O dowodach na piśmie i przedmiotach do przekonania służyć mogących, (Pièces de Conviction.)

87. Sędzia Instrukcyiny jeżeli o to rekwirowanym będzie, uda się, a nawet z urzędu będzie się mógł udać do mieszkania obwinionego, dla wyszukania tamże papierów, efektów, i w ogólności wszelkich przedmiotów, któreby do odkrycia prawdy służyć mogły.

88. Będzie mógł podobnie Sędzia Instrukcyiny zejść na inne miejsca, któreby podpadały podeyrzeniu, że tam ukryto przedmioty w Artykule poprzedzającym wymienione.

89. Przepisy Artykułami 35. 36. 37. 38 i 39. objęte, tyczące się zabrania przedmio-

tów, które wyszukiwać mocen jest Prokurator Cesarski w przypadkach świeżo popełnionego występku, służyć mają razem i dla Sędziów Instrukcyjnych.

90. Jeżeli papiery i efekta, których wyszukania potrzeba będzie, po za okręgiem Jurysdykcji Sędziego Instrukcyjnego znajdują się, ośiatni rekwirować będzie Sędziego Instrukcyjnego miejsca, gdzie się te znajdować będą mogły, aby przedsięwziął czynności Artykułami poprzedzającemi przepisane.

D Z I A Ł VII.

O rozkazach stawienia się przyaresztowania, przyprowadzenia i osadzenia w areszcie policyjnym (Des mandats de comparition de d'épôt, d'amener et d'arrêt).

91. Jeżeli obwiniony jest zamieszkały i faktum będzie z rodzaju tych, które iedynie karę poprawczą za sobą pociągają; będzie mógł Sędzia Instrukcyjny, jeżeli to uzna za potrzebne, wydać do obwinionego tylko rozkaz stawienia się; wolno mu iednakże zmienić go po uczynioney z obwinionego indagacyi, na rozkaz taki iaki wypadać będzie.

Jeżeli obwiniony nie stawia się, Sędzia Instrukcyjny wyda rozkaz przyprowadzenia go.

Wyda również rozkaz przyrowadzenia osoby, iakiegokolwiek bądź stanu, jeżeli jest obwiniona o występki pociągający za sobą karę dręczącą lub hańbiącą.

92. Może także wydać rozkazy przyrowadzenia świadków którzy nie zechcą się stawić na wydany im zapozew, stosownie do Art: 80; a to mimo kary w tymże Artykule przepisanej.

93. W przypadku gdzieby wydany był rozkaz stawienia się, rozpocznie indagacyą natychmiast; gdzieby zaś wydany był rozkaz przyrowadzenia, nappóźniej we 24 godzin.

94. Jeżeli faktum pociągać będzie za sobą karę hańbiącą, lub dręczącą lub też więzienie poprawcze, będzie mocen po przesłuchaniu obwinionego i wysłuchaniu Prokuratora Cesarskiego, wydać rozkaz osadzenia w areszcie policyjnym w sposobie po niżej przepisany.

95. Rozkazy stawienia się, przyrowadzenia i przyaresztowania, podpisane będą przez tego, który je wydał, i opatrzone pieczęcią jego.

Obwiniony będzie w nich wymieniony i opisany, iak tylko naywyraźniej podobna będzie.

96. Też same formalności zachowane będą co do rozkazu osadzenia w areszcie; lecz rozkaz ten zawierać będzie nadto wymię-

nienie czynu, z powodu którego wydany został, i zacytowanie prawa które czyn ten za zbrodnią lub występkiem uznaje.

97. Rozkaz stawienia się, przyprowadzenia, przyaresztowania, lub osadzenia w areszcie, wręczone będą przez Burgrabiego lub wojskowego policyjnego, który okaże ie obwinionemu i zostawi mu onych kopiią. Rozkaz osadzenia w areszcie, okazany będzie obwinionemu, gdyby ten nawet już był przyaresztowany, i zostawiona mu będzie onego kopiią.

98. Rozkazy przyprowadzenia, stawienia się, przyaresztowania i osadzenia w areszcie, wykonalnemi będą na całym Territorium Cesarstwa

Jeżeli obwiniony znajdować się będzie po za okręgiem Jurysdykcji Urzędnika, który rozkaz przyaresztowania lub osadzenia w areszcie wydał, zaprowadzony zostanie przed Sędziego pokoju, lub jego Zastępcę, lub gdyby tych nie było, przed Burmistrza lub Adjuakta burmistrza, lub też Kommissarza policyi miejscowego, który zawizuje rozkaz nie mogąc tamować exekucyi jego.

99. Obwiniony który nie będzie posłusznym rozkazowi przyprowadzenia, lub też który oświadczywszy, iż gotów jest onemu uleść, zechce uciekać, powinien być do zadosyć uczynienia zmuszony.

Exekwujący rozkaz przyrowadzenia użyje w przypadku potrzeby pomocy wojskowej miejsca najbliższego. Pomoc ta udzieloną być winna natychmiast za okazaniem rekwizycji w rozkazie przyrowadzenia zawartéy.

100. Jeżeliby iednak po upływie dwóch dni od daty wydania rozkazu przyrowadzenia, obwiniony znajdował się po za okręgiem urzędowania tego urzędnika, który rozkaz wydał, i w odległości większéy nad pięć myriametrow od mieszkania tegoż Urzędnika, nie będzie mógł być zniewalany do ulegania rozkazowi, lecz naówczas Prokurator Cesarski okręgu tego, w którym obwiniony znaleziony będzie, i przed którego przyrowadzony zostanie, wyda rozkaz przyaresztowania go, na mocy którego zatrzymany zostanie w areszcie.

Rozkaz przyrowadzenia powinien koniecznie być wykonany, bez względu na czas lub odległość miejsca w którym obwiniony znaleziony zostanie; jeżeli go zastano opatrzonego w efekta, papiery lub narzędzia każące się dorozumiewać, iż jest sprawcą, lub współnikiem zbrodni lub występku, z powodu których jest śledzonym.

101. W przeciągu 24 godzin od wykonania rozkazu przyaresztowania, Prokurator Cesarski, który rozkaz tenże wydał, uwiadomi o tém Urzędnika, który wydał rozkaz

przy-

przyrowadzenia, i prześle mu Protokoły, jeżeli jakie spisane zostały.

102. Urzędnik który wydał rozkaz przyrowadzenia obwinionego, i któremu papiery tym sposobem są przesłane, zakomunikuje w przeciągu równegoż czasu wszystko Sędziemu Instrukcyjnemu przy którym urząd swój sprawuje, Sędzia ten stosować się będzie do przepisów Artykułu 90.

103. Sędzia Instrukcyjny bądź bezpośrednio, bądź też z odesłania w skutku Artykułu 90. sprawą trudniący się, prześle pod pieczęcią Sędziemu Instrukcyjnemu miejsca w którym obwiniony wynaleziony został, rzeczy, noty i objaśnienia dotyczące się występku, końcem wyprowadzenia indagacyi z obwinionego.

Wszystkie te papiery i rzeczy odesłane będą potem również na powrót, wraz z wyprowadzoną indagacją.

104. Jeżeli w ciągu Instrukcyi, Sędzia trudniący się sprawą, wyda rozkaz osadzenia w areszcie, będzie mógł zarazem w tymże rozkazie zalecić, żeby obwiniony przeprowadzony został do domu aresztu policyjnego, miejsca tego, w którym odbywa się instrukcyja.

Jeżeli zaś w rozkazie osadzenia w areszcie, nie zostało wymienione, iż obwiniony w ten sposób przeprowadzony być ma, wówczas tenże zostanie w domu aresztu policyjnego tego okręgu, w którym był wynaleziony, aż

do decyzji Izby Rådny, stosownie do poniższych Artykułów 127 128. 129. 130. 131. 132. 133. nastąpić mianéy.

105. Jeżeli obwiniony przeciw któremu wydany został rozkaz przyprowadzenia nie może wydz wynaleziony, rozkaz ten okazany będzie Burmistrzowi lub Adjunktowi, lub też Kommissarzowi Policji gminu mieszkania obwinionego.

Burmistrz, Adjunkt iego, lub Kommissarz policji, zawiznie oryginał tego Aktu wręczenia.

106. Każdego przełożonego nad siłą zbroyną, a nawet wszelkiej innéy osoby obowiązkiem będzie zoczyńcę na gorącym uczynku postrzeżonego, lub przez odgłos publiczny wskazanego, lub też w przypadkach z świeżo popelnionym występkiem zrównanych poiąć, i przed Prokuratora Cesarskiego odprowadzić, do czego nie będzie potrzeba rozkazu przyprowadzenia, jeżeli zbrodnia lub występki karę dręczącą lub hańbiącą za sobą pociąga.

107. Na okazanie rozkazu przyaresztowania, obwiniony przyięty będzie do domu areztu ustanowionego przy Trybunale policji poprawczéy, i tamże zatrzymany; a dozorca domu areztu wyda Burgrabiemu lub też wojskowemu exekucyą rozkazu tego po-

leconą sobie mającemu, zaświadczenie na to jako obwiniony oddany został.

108. Urzędnik do exekucyi rozkazu przyaresztowania lub osadzenia w areszcie przeznaczony, przybierze sobie dostateczną pomoc wojskową, aby obwiniony nie mógł uść z pod prawa.

Pomoc ta wziętą będzie z miejsca najdogodniejszego względem miejsca tego, w którym rozkaz osadzenia w więzieniu, lub przyaresztowania ma być do skutku przywiedzionym; i udzieloną będzie na rekwizycją bezpośrednio do Kommandanta uczynioną, a rozkazem obiętą.

109. Jeżeli obwiniony nie będzie mógł być poimany, rozkaz osadzenia w areszcie wręczony będzie w jego ostatnim zamieszkaniu, i spisany będzie Protokół względem śledzenia go.

Protokół ten sporządzony będzie w przytomności dwóch najbliższych sąsiadów obwinionego, których oddawca rozkazu zażąda; ci podpiszą go, lub jeżeli nie chcą lub nie mogą podpisać, wzmianka o tém uczynioną będzie, równie iak i o wezwaniu tym końcem zrobioném.

Oddawca rozkazu osadzenia w areszcie poda potem Protokół swój do zawizowania Sędziemu pokoju, lub jego zastępcy, lub gdzie tego nie masz, Burmistrzowi, Adjunktowi jego,

lub też Kommissarzowi policyi miejscowemu, i zostawi mu onego kopią.

Rozkaz osadzenia w areszcie i Protokół odesłane potem będą do kancelaryi Trybunału.

110. Obwiniony wzięty na mocy rozkazu osadzenia w areszcie lub przyaresztowania, odprowadzony zostanie niezwłocznie do domu aresztu rozkazem wskazanego.

111. Urzędnik mający sobie exekucją rozkazu osadzenia w areszcie poleconą, odda obwinionego dozorczy domu Aresztu, który mu na to zaświadczenie wyda; wszystko to w formie Artykułem 107. przepisany.

Po czém odniesie papiery tyżące się przyaresztowania do kancelaryi Trybunału poprawczego, i odbierze na to kwit.

Kwit ten i zaświadczenie okaże we 24. godzinach Sędziemu Instrukcyjnemu, który obadwa zawizuje, wyrazi datę i podpisze się.

112 Nie dopełnienie formalności względem rozkazów stawienia się, przyaresztowania i osadzenia w areszcie, przepisanych, ściągnie zawsze na Pisarza karę przynajmniej 50 siąt franków, i jeżeli okoliczności tego wymagają, nakaz do Sędziego Instrukcyjnego i Prokuratora Cesarskiego, a nawet pociągnięcie do odpowiedzialności, jeżeli który z nich onego stał się winnym.

D Z I A Ł VIII.

*O uwolnieniu tymczasowem, i za ręczeniu
(Cautionnement).*

113. Obwiniony nie będzie mógł nigdy uwolnienia siebie tymczasowego uzyskać, jeżeli okoliczność która dała powód do oskarżenia, karę dręczącą lub hańbiącą za sobą pociąga.

114. Jeżeli czyn nie pociąga za sobą kary dręczący lub hańbiący, lecz jedynie poprawczą, Izba Radna mocna będzie na żądanie obwinionego, i wnioski Prokuratora Cesarskiego, uwolnienie tymczasowe zalecić za złożeniem dostatecznej kaucyi na to, iż obwiniony stawi się do wszystkich aktów w processie, i do wykonania wyroku, skoro tylko wezwany zostanie.

Uwolnienie tymczasowe za kaucyą będzie mogło być żądane i dozwolone w każdym stanie sprawy.

115. Włóczęgi iednakże i ukarani już raz w sądzie, nie będą mogli być nigdy tymczasowo uwolnionemi.

116. Prośba o uwolnienie tymczasowe wręczona będzie sironie o wynagrodzenie czyniący, w iey zamieszkaniu, lub też tém, które sobie obrała.

117. Pewność poręczyciela wskazanego roztrząśnie Prokurator Cesarski z stroną cywilną należycie przywołaną.

Poręczyciel okazać ją powinien w nieruchomościach czystych, których wartość o połowę przewyższać powinna ilość kaucyi, jeżeli nie zechce raczey złożyć do kassy opłat od zarejestrowania i dóbr narodowych ilość kaucyi w gotowiznie.

118. Obwiniony będzie mógł sam za sobą ręczyć, bądź przez złożenie w gotowiznie ilości kaucyi, bądź przez okazanie bezpieczeństwa na nieruchomościach czystych, o połowę ilość kaucyi w wartości przewyższających, i przez zobowiązanie się w obudwóch przypadkach w sposób poniżej przepisany.

119. Zaręczenie nie może być mniejsze nad 500 franków.

Gdyby kara poprawcza obeymowała w sobie razem więzienie i taką karę pieniężną, któraby dwa razy wzięta przechodziła 500 franków, zaręczenie nie mogłoby być żądane większe nad summę na karę pieniężną przeznaczoną dwa razy wziętą.

Jeżeliby z występku wynikała szkoda cywilna mogąca być na pieniądze ocenioną, zaręczenie będzie wyrównywaiące w tróynasób wyrządzonej szkodzi, według ustanowienia oney na ten koniec tylko przez Sędziego Instrukcyjnego, iednakże tak, iżby w przypad-

ku tym zaręczenie nie było mniejsze nad 500. franków.

120. Poręczyciel przyjęty obowiązuję się, bądź w kancelaryi Trybunału, bądź też przed Notaryuszem do zapłacenia summy na kaucyą przeznaczony na przypadek, gdyby obwiniony nie stawiał się, do rąk kassyera opłat od zarejestrowania.

Zobowiązanie się takie ściąga areszt osobisty na poręczyciela; Expedycya iedna zobowiązania się tego w formie exekucyjney oddaną będzie sironie o wynagrodzenie prywatne czyniącący, nim obwiniony tymczasowo uwolniony zostanie.

121. Pieniądze złożone, i nieruchomości za kaucyą służące, ciężać będzie z mocą przywileiu, 1mo wypłata na wynagrodzenie szkód prywatnych, i kosztów przez sironę wyłożonych. 2do wypłata kar pieniężnych, wszystko to iednak bez nadwężenia przywileiu skarbowi publicznemu, z powodu kosztów, przez urząd publiczny zrzadzonych służącego.

Prokurator Cesarski i sirona będą mogli zrobić wpis do hypoteki, nie czekając wyroku stanowczego. Wpis uzyskany na żądanie iednego z nich nadaie prawo i drugiemu.

122. W przypadku niestawienia się obwinionego, Sędzia instrukcyjny na wnioski Prokuratora Cesarskiego lub żądanie sirony, wy-

da zalecenie swoje do zapłacenia Summy za kaucyą służący.

Wypłata ta poszukiwaną będzie przez Prokuratora Cesarskiego, i za dołożeniem starania przez Dyrektora Instytutu opłat od zarejestrowania. Summy ściągnięte oddane będą do kassy tychże opłat, co iednak żadnego nie przyniesie uszczerbku poszukiwaniu strony i iey prawom.

123. Sędzia Instrukcyjny wyda w téjże saméj formie, i na téż żądania, zalecenie względem przyaresztowania Poręczyciela lub Poręczycielów osoby pod szczególną bacznością Rządu zostaiący, skoro ta przez wyrok nieodzowny skazaną będzie na kary za zbrodnie lub występki w przeciągu czasu aktem zaręczenia oznaczonego popełnione.

124. Obwiniony nie będzie dopóty za zaręczeniem tymczasowo na wolność wypuszczony, dopóki przez akt w kancelaryi Trybunału spisany nie obierze sobie zamieszkania w miejscu Rezydencyi Trybunału Policyi poprawczey.

125. Prócz kroków przeciw Poręczycielowi przedsiębranych, jeżeli tego potrzeba wypadnie, obwiniony zostanie na zalecenie Sędziego Instrukcyjnego, do domu aresztu policyjnego wzięty, i w więzę aresztantów wpisany.

126. Obwiniony za któregooby raz Poręczyciel zapłacić był zagniony, nie będzie mógł na przyszłość nigdy więcej uwolnienia siebie tymczasowego za zaręczeniem żądać.

D Z I A Ł IX.

o Relacyi Sędziów Instrukcyinych, gdy Instrukcyja jest ukończoną.

127. Sędzia Instrukcyiny obowiązany będzie, przynajmniej raz w tydzień zdawać sprawę z Prócessów których Instrukcyja do niego przysła.

To zdanie sprawy nastąpi w Izbie Radney, złożoney naymniey z trzech Członków, licząc w to i Sędziego Instrukcyinego; po poprzedniczey komunikacyi Prokuratorowi Cesariskiemu, w celu podania przez tego wniosków, akie za potrzebne uzna.

128. Jeżeli Sędziowie są tego zdania, iż faktum nie okazuje się bydź, ani zbrodnią, ani występkiem, ani przewinieniem, albo, iż obwiniony żadnemu zarzutowi nie podpada, zadeklarowano zostanie, iż postępowanie dalsze ustaie, i obwiniony jeżeli był aresztowany na wolność wypuszczony będzie.

129. Jeżeli zaś są tego zdania, iż faktum jest tylko prostem przewinieniem policyném, obwiniony odesłany zostanie do Try-

bunału policyjnego, i uwolniony będzie z aresztu, jeżeli w nim zollawał.

Przepisy Artykuła niniejszego i poprzedzającego nie będą mogły szkodzić prawom sirony, lub Urzędu publicznego, iak to poniżej wyluszczoneń zostanie.

130. Jeżeli występek uznany będzie za należący do rodzaju tych, na które kary poprawcze są ustanowione, obwiniony odesłany będzie do Trybunału policyi poprawczey.

Jeżeli w tym przypadku występek może pociągnąć za sobą karę więzienia, obwiniony pozostanie tymczasowo w areszcie, jeżeli był aresztowanym.

131. Jeżeli zaś występek nie pociąga za sobą kary więzienia, obwiniony wypuszczony zostanie na wolność z obowiązkiem stawienia się: na dzień wyznaczony przed Trybunałem właściwym.

132. We wszystkich przypadkach odesłania sprawy bądź do policyi municypalney, bądź do policyi poprawczey, Prokurator Ceesarski obowiązany będzie naydaley w przeciągu 24 godzin odesłać do kancelaryi Trybunału sprawę sądzić mającego, wszelkie papiery po zfoliowaniu onych.

133. Jeżeli na uczynioną w Izbie Radney przez sędzię Instrukcyjnego relacyą, Sędziowie lub ieden z nich mniemają, iż występek znatury swey pociągać winien za sobą karę

dręczącą lub hańbiącą, i zdanie to przeciw obwinionemu dosyć jest uzasadnione, papiery tyczące się Instrukcyi, Protokół ustanawiający istotę występku, (corps du délit) i Summariusz papierów służących do przekonania obwinionego, przesłane będą bez zwłoki przez Prokuratora Cesarskiego. Prokuratorowi generalnemu przy sądzie Cesarskim, w celu postępowania w sposobie ponizéy w Dziale o *Podaniu do oskarżenia*, (mise en Accusation) przepisany.

Papiery do przekonania służące pozostałą w Trybunale Instrukcyą trudniącym się, wyjąwszy przypadki Artykułami 248 i 291. objęte.

134. Izba Radna wyda w tym przypadku zalecenie względem osadzenia obwinionego w areszcie sądowym, (Ordonnance de prise de Corps), które wraz z innemi papierami przesłane będzie Prokuratorowi generalnemu.

Zalecenie to zawierać będzie w sobie imię obwinionego, opisanie jego, jego zamieszkanie jeżeli te są wiadomemi, wyłuszczenie czynu i naturę występku.

135. Jeżeli uwolnienie obwinionych zaleconém będzie stosownie do powyższych Art: 128, 129, 131, Prokurator Cesarski lub sirona będą się mogli sprzeciwić uwolnienia onych. Oppozycya ta powinna być założoną w przeciągu 24 godzin, które względem Prokuratora Ce-

sarskiego rachować się będą od dnia wydanego zalecenia wypuszczenia na wolność, a względem strony od dnia wręczenia iéy rzezonego zalecenia, w mieszkaniu obraném przez nią w miejscu gdzie zasiada Trybunał. Przesłanie papierów nastąpi w sposobie Artykułem 132 przepisany. Obwiniony pozostanie w areszcie aż do upłynienia rzezonego przeciągu czasu.

136. Strona która z Opozycyą oddaloną zostanie, skazaną będzie na wynagrodzenie obwinionemu wszelkich szkód onemu zrządzonych.

KONIEC XIĘGI I.

XIĘGA DRUGA.

o Sądownictwie.

TYTUŁ I.

o Trybunałach Policyjnych.

DZIAŁ I.

o Trybunałach prostéy Policyi.

137. Jako przewinienia prostéy Policyi uważane są czyny, które według urzędzeń w Xiędze IV. Kodexu Kryminalnego zawartych zasługiwać mogą, bądź na karę 15 Franków, lub też mniejszą, bądź na 5cio dniowe lub mniej niż pięciodniowe więzienie, bez względu na to czyli konfiskata rzeczy zabranych nastąpiła lub nie, i iaka ich jest wartość

138. Rozpoznanie przewinień policyjnych należy do władzy Sędziego pokoju i Burmistrza, według przepisów i rozrządzeń które poniżéy ustanowionemi będą.

§. I.

o Trybunale Sędziego pokoju, iako
Sędziego Policyjnego.

139. Sędziowie pokoju rozpoznawać będą wyłącznie.

10d. Przewinienia popełnione w obrębie gminu, który jest głównem miejscem powiatu;

2ae. Przewinienia popełnione winnych gminach okręgu ich Jurysdykcyi, skoro wiążący przypadek w którymby przestępca na gorącym schwytany był uczynku. przewinienia te popełnione będą przez osoby niezamieszkałe, lub nieprzytomne w gminie; lub gdy świadkowie mający zeznać nie mieszkają lub nie są tamże przytomni;

3cie. Przewinienia z powodu których strona skarżąca się żąda wynagrodzenia sobie szkód wszelkich w nieoznaczonej ilości, lub w ilości większej nad 15. franków;

4te. Przewinienia lasów dotyczące się za-skarżane przez osoby prywatne;

5te. Obelgi słowne (Injures verbales).

6te. Przewinienia popełnione przez wywieszanie affiszów, obwieszczeń, przez sprzedaż, rozdawanie lub rozgłaszanie pism albo sztychów sprzeciwiających się obyczajom;

7me. Skargi przeciw osobom bawiącym się przepowiadaniem i wróżeniem, lub wykładaniem snów.

140. Sędziowie pokoju rozpoznawać będą także, lecz wspólnie z Burmistrzami wszystkie inne przewinienia popełnione w okręgu ich Jurysdykcji.

141. W Gminach, w których jeden tylko jest Sędzia pokoju, sam sędzić będzie sprawy do Trybunału jego należące.

Pisarze i Burgrabowie sądu pokoju pełnić będą obowiązki swoje również i w sprawach policyjnych.

142. W gminach podzielonych na dwa lub więcej sądów pokoju, obowiązki w Trybunale policyjnym pełnić będzie na przemian jeden Sędzia pokoju po drugim, zaczynając od najdawniejszych; w tym przypadku osobny Pisarz będzie dla Trybunału policyi.

143. Będą także mogły być w przypadku Artykułem poprzedzającym objętym dwa Wydziały do Spraw policyjnych; w każdym Wydziale zasiadać będzie jeden Sędzia pokoju, a Pisarz będzie miał przysięgłego Zastępcę do wyłączenia siebie.

144. Obowiązki urzędu publicznego w sprawach policyjnych, pełnić będzie Kommissarz-Policyi miejsca, w którym zasiada Trybunał; w przypadku gdyby Kommissarza policyi prawna zaszła przeszkoda, lub też wcale

go nie było, obowiązki te pełnić będzie Burmistrz, który na zastąpienie siebie będzie mógł przeznaczyć swego Adjunkta.

Jeżeli kilku jest Kommissarzy policyi, Prokurator generalny przy sądzie Cesarskim mianować będzie iednego lub kilku z nich do pełnienia obowiązków urzędu publicznego.

145. Pozwy w sprawach o przewinienia policyjne wydawane będą na żądanie urzędu publicznego, lub strony skarżący się:

Wręczane będą przez Burgrabiego, kopia onych zostawioną będzie obwinionemu, lub też osobie która w względzie cywilnym za przewinienie odpowiadać powinna.

146. Pozew nie będzie mógł być wydany z terminem krótszym nad 24 godzin, prócz dnia iednego na każde trzy myryametry, pod nieważnością tak zapozwu, iako też wyroku, któryby zaocznie zapadł. Nieważność tę iednakże na pierwszej tylko sudyencyi wnieść będzie można, i to przed wszelkimi excepcyami i obronami.

W przypadkach nagłych będą mogły być terminy skrócone i strony zapozwane do stawienia się na dzień i godzinę wyznaczoną na mocy pozwolenia Sędziego pokoju.

147. Będą mogły stawić się strony dobrowolnie na proste uwiadomienie i bez zapozwu.

148. Sędzia pokoju mocen będzie przed terminem audyencyi na rekwizycyą urzędu publicznego, lub strony prywatnéj otaxować, lub kazać otaxować szkody, spisać lub kazać spisać protokoły, uskutecznić lub nakazać uskutecznienie wszelkich aktów pośpiechu wymagających.

149. Jeżeli pozwany nie stawia się na dzień i godzinę zapozwem wyznaczoną, sądzony będzie zaocznie.

150. Osądzony zaocznie nie będzie dopuszczony z opozycyą przeciw exekucyi wyroku, jeżeli się nie stawia na następującę audyencyi, co mu nie przecina iednak drogi odwołania się do apellacyi lub kassacyi, podług poniżéy przepisanych prawideł.

151. Opozycya przeciw wyrokowi zaocznemu uczyniona byđź może przez oświadczenie odpowiednie na dole aktu wręczenia, lub przez akt wręczony w trzech dniach od tegoż wręczenia, prócz dnia iednego na każde trzy myryametry.

Opozycya sama przez się pociąga za sobą, zapozwanie na najpierwszą audyencyą, po upłynieniu terminów zapozwu nadchodzącą, która to opozycya uznana będzie za niebyłą, jeżeli zakładający ją nie stanie.

152. Zapozwany stawia się osobiście, lub przez szczególnie ustanowionego pełnomocnika.

153. Wprowadzenie każdej sprawy będzie publiczne pod nieważnością.

Odbywać się ono będzie w porządku następującym.

Protokoly jeżeli są, odczytane będą przez Pisarza.

Świadkowie, jeżeli którzy dostawieni zostali przez Urząd publiczny lub stronę, wysłuchanemi będą, skoro tego wypadnie potrzeba; strona skrzywdzona uczyni swe wnioski.

Zapozwany przełoży swą obronę, żądać będzie ze swéj strony wysłuchania świadków, jeżeli których z sobą przyprowadził, lub zapozwał, i jeżeli do stawienia ich według umowy następującego Artykułu dopuszczonym został. Urząd publiczny wystawi w krótkości sprawę, i poda swe wnioski. Pozwany może uczynić swe uwagi.

Poczem Trybunał policyiny wydaie wyrok na audyencyi téj, na której wprowadzenie sprawy skończyło się, lub nayspóźniej na audyencyi następującej.

154. Przewinienia dowodzonemi będą bądź przez Protokoly i Rapporta, bądź też w braku protokulów i rapportów, lub też na poparcie tychże przez świadków.

Nikt pod karą nieważności, dopuszczony nie będzie do dowodu przez świadków na to, coby Protokulami i Rapportami Urzędni-

ków policyjnych mających z prawa moc dochodzenia występków lub przewinień obiętém nie było, lub też osnowie tychże Protokulów i rapportow sprzeciwiało się, chyba gdyby się z zadawaniem fałszu zapisał.

Co do Protokulów i Raportów zrobionych przez Urzędników, którym ustawy nie nadają tego prawa, żeby im dana była wiara dopóty, dopóki kto nie zapisze się z zadaniem fałszu, takowe raporta i protokuly będą mogły być zbiiane dowodami przeciwnemi, bądź na piśmie, bądź przez świadków, jeżeli Trybunał dopuszczenie do tego uzna za rzecz przyzwoitą.

155. Świadkowie wykonają na audyencyi pod nieważnością przysięgę na to, iako zupełną prawdę, i nic nad prawdę nie powiedzą; Pisarz zapisze to równie, iak ich imiona, przezwiska, wiek, sposób życia, mieszkanie, i ich główne zeznania.

156. Krewni, wstępni i zstępni osoby obwinioné, iey bracia i siostry, lub powinowaci w tymże stopniu, żona lub iey mąż, nawet po rozwodzie ogłoszonym przez wyrok, ani wzywani na świadectwo, ani słuchani nie będą; wysłuchanie onych iednakże nie będzie mogło pociągać za sobą nieważności świadectwa, jeżeli bądź Urząd publiczny, bądź sirona prywatna, bądź obwiniony słuchaniu ich nie sprzeciwiali się.

157. Świadkowie na Zapozew nie stawiający się, będą mogli być do tego zwołani przez Trybunał, który tym końcem, i na żądanie urzędu publicznego za pierwsze niestawienie się, téy saméy Sessyi skaże ich na karę pieniężną, a w przypadku powtórnego niestawienia się, na przymus osobisty.

158. Świadek któryby będąc za pierwsze niestawienie się na karę pieniężną skazany, przy stawieniu się na powtórne zapozwanie okazał w Trybunale prawne niestawienie się tego przyczyny, będzie mógł być na wnioski Urzędu publicznego, od kary uwolnionym.

Jeżeli świadek nie jest powtórnie zapozwany, będzie się mógł sam dobrowolnie, lub przez szczególnie ustanowionego Pełnomocnika na następującej audyencyi stawić, końcem usprawiedliwienia się i uzyskania jeżeli byż może, uwolnienia siebie od kary.

159. Jeżeli czyn nie okaże się byż ani występkiem, ani przewinieniem policyjnym, Trybunał uzna tak zapozew iak i wszelkie następne działania za żadne, i w tymże wyroku zadecyduje względem żądań o wynagrodzenie szkód wszelkich.

160. Jeżeli czyn jest występkiem pociągającym za sobą karę poprawczą, lub inną większą, Trybunał odeśle sirony przed Prokuratora Cesarskiego.

161. Jeżeli obwinony przekonany jest o przewinienie policyjne, Trybunał skáže go przez wyrok na karę, i postanowi przez tenże wyrok względem żądań zwrotu i wynagrodzenia szkód.

162. Strona przeciw której wyrok wypadł, skazaną będzie na koszty, nawet zrządzone przez Urząd publiczny. Koszta obrachowane będą w wyroku.

163. W każdym wyroku stanowczym na kary skazującym, wyrażone będą pobudki, i wyrazy prawa zastosowanego w tymże domieszczone, a to pod nieważnością.

Wymieniać będzie także wyrok, czyli jest wydany w ostatniej, czyli w pierwszej Instancyi.

164. Oryginał Dekretu (la minute), podpisany będzie przez Sędziego, który w sprawie wyrokował nappóźniej w przeciągu 24 godzin pod karą 25. franków na Pisarza, i pociągnięciem do odpowiedzialności, jeżeli wypadnie, również Pisarza iak i Prezydującego.

165. Urząd publiczny i strona poszukiwać będą exekucyi wyroku, każdy w tém co się iego dotyczy.

§. II.

o Władzy Burmistrzów iako Sędziów policyjnych.

166. Burmistrze gminów tych, które nie są miejscami głównymi Powiatu, rozpoznawać będą wspólnie z Sędziami pokoju, przewinienia popełnione w obrębie ich Gminy, przez osoby schwytane na gorącym uczynku, lub osoby mieszkające, lub przytomne w gminie, jeżeli świadkowie tam także zamieszkałymi lub przytomnymi będą, i strona skarżąca się za swoje szkody i stracone korzyści, żądać będzie wynagrodzenia w ilości oznaczonej, iednakże 15. franków nieprzenoszącej.

Nie będą mogli nigdy rozpoznawać przewinien, wyłącznie do Sędziów pokoju stosownie do Artykułu 139. należących, ani też żadnych innych spraw, których władza rozpoznawania nadana jest Sędziom pokoju, iako Sędziom cywilnym.

167. Urząd publiczny przy Burmistrzu sprawowany będzie, w materyach policyjnych przez Adjuakta, lub gdy ten zastępować będzie Burmistrza, iako Sędziego policyjnego, przez Członka Rady Muncypalnej, który tym końcem na rok cały przez Prokuratora Cesarzskiego wyznaczony zostanie.

168. Urząd Pisarza przy Burmistrzu w materyach Policyjnych, pełnić będzie Obywatel którego Burmistrz przedstawi, i który w tém znaczeniu wykona przysięgę w Trybunale Policyi poprawczyj. Za expedycje swoje pobierać będzie opłaty, iakie się zwyczajnie Pisarzowi Sądu pokoju przynależą.

169. Urząd Burgrabiego nie będzie potrzebny do wydawania z pozwów stronom; zapow uskuteczniomy byđź może, przez uwiadomienie ze strony Burmistrza, który oznaymi pozwanemu o co iest obwiniony, iako też dzień i godzinę w których się ma stawić.

170. Toż samo rozumieć się ma o zapozwaniu świadków, które nastąpić może przez uwiadomienie oznaczaiące czas, w którym zeznanie ich ma byđź przyięte.

171. Burmistrz Sessye swoje odbywać będzie w domu gminnym, świadków i strony słuchać będzie publicznie. Nadto zachowane będą przepisy Artykułami 149. do 165. inclusive obięte, wprowadzenia sprawy i wyroków w Trybunale Sędziego pokoju wydawanych dotyczące się.

§. III.

o Apellacyi od Wyroków Policyjnych.

172. Wyroki wydane w materyi policyjney, będą mogły byđź zaskarżonemi drogą apellacyi, iezeli skazywać będą na więzienie,

lub jeżeli nakazany zwrot, lub wynagrodzenie przechodzić będzie summę pięciu franków oprócz kosztów.

173. Apellacya zawieszać będzie ekucyą.

174. Apellacya od wyroków przez Trybunał policyiny ferowanych iść będzie do Trybunału poprawczego. Założoną bydź winna w przeciągu dni 10 od wręczenia sentencyi osobie lub w zamieszkaniu: popieraną i sądzoną będzie tym samym sposobem co i apellacye od wyroków Sądów pokoju.

175. Skoro w drodze apellacyi Prokurator Cesarski, lub która ze stron żądać tego będzie, świadkowie będą mogli bydź powtórnie słuchanemi, będą mogli bydź nawet i inni nowi przesłuchani.

176. Przepisy Artykułów poprzedzających tyczące się formalności wprowadzenia sprawy, natury dowodów, formy, urzędowości i podpisu wyroku stanowczego, skazywania na kosztą, równie iak i kar Artykułami temi wskazanymi, stosować się mają i do wyroków w apellacyi przez Trybunały poprawcze wydawanych.

177. Urząd publiczny iako też i strony będą mogły, jeżeli tego potrzeba wymagać będzie, odwołać się do Kassacyi od wyroków policyinych w drodze apellacyi przez Trybunał policyi poprawczey ostatecznie ferowanych.

178. Na początku każdego kwartału Sędziowie pokoju i Burmistrze, prześlą Prokuratorowi Cesarskiemu wyciąg dekretów policyjnych w przeszłym kwartale wydanych, i na karę więzienia skazujących. Wyciąg ten wydany będzie bezpłatnie przez Pisarza.

Prokurator Cesarski złoży go w kancelaryi Trybunału policyi poprawczéy.

Summaryczny względem tego raport prześle Prokuratorowi generalnemu przy Sądzie Cesarskim.

D Z I A Ł II.

o Trybunałach w Materji Policyi poprawczéy.

179. Trybunały lwszey instancyi do spraw Cywilnych przeznaczone rozpoznawać będą nadto iako Trybunały Policyi poprawczéy, wszystkie występki lasów dotyczące się zaskarżane przez władze Administracyjne, i wszystkie występki, których kara przechodzi pięć dni aresztu i 15. franków kary pieniężnéy.

180. Trybunały te będą mogły w materji policyi poprawczéy sądzić w komplecie ze trzech Sędziów.

181. Jeżeli występki policyjno-poprawczy popełniony zostanie w Izbie audyencyonalney, i podczas audyencyi, Prezes spisze

względem tego protokołu, wysłucha obwinionego i świadków; a Trybunał osądzi w ciągu teyże audyencyi na kary prawem wskazane. Przepis ten zachowany będzie względem występków poprawczych popełnionych w Izbie audyencyonalney, i podczas audyencyi Naszych Sądów, a nawet audyencyi Trybunału Cywilnego, nie przecinając iednak drogi apelacyi od wyroków w przypadkach tych przez Trybunały Cywilne i policyi poprawczych wydanych.

182. Trybunał trudnić się będzie w materyi policyi poprawczyej rozpoznawaniem występków do władzy iego należących, i przychodzących do niego, bądź z odesłania iakie stosownie do powyższych Artykułów 130 i 160. nastąpi, bądź też z zapozwów prosto obwinionemu, lub też osobom cywilnie za występki odpowiedzialnym przez stronę pokrzywdzoną, a co do występków lasów tyczących się przez Konserwatora, Inspektora, lub podinspektora lasów lub Dozorców generalnych, a we wszystkich przypadkach z zapozwów przez Prokuratora Cesarskiego wydanych.

183. Strona pokrzywdzona obierze sobie zamieszkanie przez zapozew, w mieście wktóré n zasiada Trybunał: pozew wyrażać będzie fakta, i służyć za skargę.

184. Między zapozwaniem a sądzeniem sprawy będzie przynajmniej trzy-dniowy ter-

min, prócz iednego dnia na każde trzy myryametry, pod nieważnością wyroku któryby przeciw zapozwanemu zaocznie był ferowany.

Nieważność ta iednakże wniesioną bydź powinna na pierwszey audyencyi przed wszelką inną excepcyą lub obroną.

185. W sprawach tyczących się występów, które nie pociągają za sobą kary więzienia, obwiniony będzie mógł bydź zastąpiony przez Patrona, iednakże Trybunał będzie mógł nakazać osobiste stawienie się.

186. Jeżeli się obwiniony nie stawia, sądzony będzie zaocznie.

187. Wyrok zaoczny uważany będzie za nienastąpiony, jeżeli obwiniony w przeciągu dni 5. oprócz dnia iednego na każde 5. myryametrów od wręczenia onego osobie lub w zamieszkaniu, założy oppozycyą przeciw iego exekucyi, i oppozycyą tę tak Urzędowi publicznemu, jako też stronie pokrzywdzonéj wręczy. — Koszta iednakże wręczenia wyroku zaocznego, i oppozycyi poniesie obwiniony.

188. Oppozycya pociągać będzie za sobą sama przez się zapozwanie na naypierwszą audyencyą; uważaną będzie za niebyłą, jeżeli zakładający ją na teyże audyencyi nie stanie; i wyrok wydany przez Trybunał na Oppozycyą nie będzie mógł bydź przez niego zaskarżonym, chyba w drodze apellacyi sposobem poniżey przepisany.

Trybunał mocen będzie, jeżeli potrzeba wypadnie, nakazać tymczasową exekucyą; i nakaz ten będzie wykonanym mimo apellacyi.

189. Występki poprawcze dowodzonemi będą sposobem w powyższych Artykułach 154. 155 i 156. względem przewinień Policyjnych przepisany.

Przepisy Artykułami 157. 158. 159. 160 i 161. obięte, zachowywane będą również i w Trybunałach Policyi poprawczey.

190. Wprowadzenie sprawy będzie publiczne pod nieważnością.—Prokurator Cesarzowski, strona pokrzywdzona lub iey obrońca, a co do występków lasów dotyczących się, Konserwator, Inspektor, lub Pod-inspektor lasów, lub gdy tych nie masz, Dozorca generalny przedstawią rzecz całą; protokoły i relacye, będą przez Pisarza odczytane; świadkowie jeżeli potrzeba wypadnie na dowód i odwod wysłuchani, excepcye przeciw nim czynione i roz sądzone; papiery do przekonania lub uniewinnienia służące świadkom i stronom okazane; i obwiniony indagowany będzie; poczem obwiniony i osoby za szkody odpowiedzialne przedstawią swoją obronę; Prokurator Cesarzowski zbierze w krótkości sprawę i poda swe wnioski; obwiniony, i osoby za szkody odpowiedzialne będą mogli replikować.

Wyrok ferowany będzie natychmiast, lub najpóźniej na najpierwszej audyencji po skończonem wprowadzeniu sprawy.

191. Jeżeli czyn nie jest uznany, ani za występki, ani za przewinienie Policynie, Trybunał uzna Instrukcyą, zapowiedź, i wszelkie następne działania za żadne; uwolni obwinionego i postanowi względem żądań o wynagrodzenie szkód wszelkich.

192. Jeżeli czyn jest tylko prośbą przewinieniem policynim, a Urząd publiczny lub strona nie żądała odesłania sprawy, Trybunał osądzi na karę, i jeżeli wypadnie postanowi względem szkód wszelkich.

W tym przypadku wyrok jego będzie ostatecznym.

193. Jeżeli czyn będzie z rodzaju tych, które pociągają za sobą karę dręczącą lub hańbiącą, Trybunał będzie mógł wydać zaraz rozkaz przyaresztowania lub osadzenia w areszcie policynim; i odesła obwinionego przed przyzwoitego Sędziego Instrukcyjnego.

194. Każdy wyrok skazujący na kary obwinionego, lub przeciw osobom cywilnie odpowiedzialnym, lub też stronie o wynagrodzenie czyniącym wydany, zobowiąże do ponoszenia kosztów, nawet przez Urząd publiczny zrzędzonych.

Koszta oblikwidowane zostaną w tymże samym wyroku.

195. W sentencyi saméy wyroku takiego wymienione będą czyny, których zapowzani winnemi, lub za które odpowiedzialnemi uznani będą, nie mniej kara i wynagrodzenie

Text prawa zastosowanego odczytany będzie przez Prezesa na audyencyi; Wyrok o takowém przeczytaniu uczyni wzmiankę, i text prawa ma być w niem umieszczony, pod karą 50 franków na Pisarza,

196. Oryginał wyroku podpisany będzie najpóźniej w przeciągu 24 godzin, przez Sędziów którzy go wydali.

Pisarze którzyby expedycją wyroku pierwszej wydali, niżeli ten podpisany zosił, sądzeni być mają, iako dopuszczający się fałszu.

Prokuratorowie Cesarsey każą sobie co miesiąc okazać oryginały wyroków, a znalazszy uchybienie przeciw ninieyszemu Artykułowi, spiszą w téy mierze protokół, końcem przedsięwzięcia dalszego postępowania w sposobie iaki wypadnie.

197. Wyrok wykonany zostanie na żądanie Prokuratora Cesarskiego i strony pokrzywdzonéy, ile się to każdego dotyczy.

Żądania iednakże względem ściągnięcia kar pieniężnych i konfiskat popierane będą w imieniu Prokuratora Cesarskiego przez Dyrektora Administracyi przychodów z opłat, od

zarejestrowania, i z dóbr Narodowych, (Directeur de la Regie des droits d'enregistrement et domaines).

198. Prokurator Cesarski obowiązany będzie przesłać Prokuratorowi generalnemu Cesarskiemu ekstrakt wyroku w przeciągu 15 dni od ogłoszenia onego.

199. Wyroki w materji policyjno - poprawczyéy wydane, będą mogły być zaskarżanemi w drodze apellacyi.

200. Apellacya od wyroków policyjno - poprawczych, idzie od Trybunałów w okręgach gminnych iednego Departamentu będących, do Trybunału miejsca głównego tegoż Departamentu.

Apellacya od wyroków policyjno - poprawczych wydanych przez Trybunał głównego miejsca Departamentu, idzie do Trybunału miejsca głównego Departamentu najbliższego, skoro ten znajdować się będzie w obrębie tegoż samego Sądu Cesarskiego, tak iednakże, iżby w żadnym przypadku Trybunały nie były względem siebie nawzajem drugą Instancyą co do swoich wyroków.

Zrobiona będzie lista Trybunałów miejsc głównych do których idzie apellacya.

201. W Departamencie w którym zasiada sąd Cesarski, apellacya od wyroków w materji policyjno - poprawczyéy wydanych, idzie do tego Sądu.

Podobnież do tego Sądu idzie apellacya od wyroków w materyi policyjno-poprawczych wydanych przez Trybunał miejsca głównego Departamentu sąsiedzkiego, skoro odległość sądu Cesarskiego nie będzie większą, od odległości między tém miejscem głównem a miejscem głównem innego Departamentu.

202. Mają prawo apellować:

10d. Osoby obwinione lub do odpowiedzialności cywilnej pociągnięte;

2re. Strona pokrzywdzona co do iey wynagrodzenia prywatnego tylko;

3cie. Administracya lasów.

4te. Prokurator Cesarski Trybunału Iwszey Instancyi, który na przypadek gdyby nie apellował, winien jest przesać w przeciągu dwóch tygodni Extrakt wyroku Urzędowi publicznemu przy Trybunale lub Sądzie do którego rozpoznanie sprawy w apellacyi należy.

5te. Urząd publiczny przy Trybunale lub Sądzie, który ma sędzić w IIszej Instancyi.

203. Wyjąwszy przypadek poniższym Artykułem 205 objęty, apellacya upada, jeżeli zgłoszenie się z nią w kancelaryi Trybunału który wydał wyrok nie nastąpi nappóźniej w dziesięć dni, od nia ogłoszenia onego; a jeżeli wyrok jest zaoczny, nappóźniej w dziesięć dni (prócz dnia iednego na każde trzy myrya-

me-

metry), od dnia wręczenia onego sronie osądzonéy, lub w iey zamieszkaniu.

Przez czas ten, i czas w którym sprawa toczy się w Apellacyi, exekucya wyroku będzie zawieszoną.

204. Podanie zawierające w sobie zasady apellacyi, będzie mogło być oddane w tymże przeciągu czasu, do téż kancellaryi; podpisane będzie przez apellującego, lub przez iego Patrona, lub też innego szczególnie ustanowionego pełnomocnika.

W ostatnim przypadku plenipotencya dołączoną będzie do podania. Toż podanie będzie mogło być oddane prosto do kancellaryi Trybunału tego, do którego apellacya idzie.

205. Urząd publiczny przy Trybunale, lub Sądzie sprawę w apellacyi rozpoznawać mającym, obowiązany będzie odwołanie się swoje wręczyć, bądź obwinionemu, bądź też osobie pod względem cywilnym za występki odpowiedzialné, w przeciągu dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku, lub jeżeli wyrok przez iedną z sron prawnie wręczony został, w przeciągu miesiąca, od dnia tegoż wręczenia, inaczey utraci prawo odwołania się.

206. Wypuszczenie na wolność obwinionego, który za niewinnego uznany został, nie będzie mogło być zawieszoném, skoro apellacya wcale założoną lub wręczoną niezo-

stała w przeciągu dziesięciu dni od dnia ogłoszenia wyroku.

207. Podanie oddane do kancelaryi Trybunału I szey Instancyi, i papiery przesłane będą przez Prokuratora Cesarskiego do kancelaryi Sądu, lub Trybunału do którego apellacya idzie, w przeciągu 24rech godzin od zgłoszenia się lub złożenia aktu wręczenia apellacyi.

Jeżeli osoba przeciw której wyrok wydany został, jest przyaresztowaną, przeprowadzoną zostanie w przeciągu tegoż czasu, i na rozkaz Prokuratora Cesarskiego do domu areztu policyjnego miejsca tego, w którym zasiada Sąd lub Trybunał mający sądzić w apellacyi.

208. Wyroki zaocznie w Apellacyi zapadłe, będą mogły być zaskarżanemi drogą opozycyi w téy saméy formie, i w tym samym przeciągu czasu, iak i wyroki zaoczne Trybunałów poprawczych. Opozycya pociąga za sobą sama przez się (ipso jure) zapozwanie strony przeciwnéy na naypierwszą audyencyą, i uważaną będzie za niebyłą, jeżeli zakładający ją nie stawa. Wyrok zapadły na założoną opozycyą nie będzie mógł być przez zakładającego ją zaskarżanym, chyba przed Sąd Kassacyjny

209. Sprawa w apellacyi sądzona będzie w przeciągu miesiąca, po uczynionéy przez jednego z Sędziów relacyi.

210. Po skończonéy relacyi i pierwéy niż Sędziowie głosować złączą, obwiniony, czyli on za niewinnego uznany, czyli też na karę skazany został, osoby cywilnie za występki odpowiedzialne, strona pokrzywdzona i Prokurator Cesarski słuchani będą w sposobie i porządku Art. 190. przepisany.

211. Przepisy powyższych Artykułów dotyczące się formalności wprowadzenia sprawy, natury dowodów, ferny, urzędowości i podpisu wyroku stanowczego pierwszey Instancyi, skazywania na kosztach równie iak i kar Artykułami temi wskazanymi, zachowane być mają także i przy wyrokach w apellacyi wydawanych.

212. Jeżeli wyrok zmieniony zostanie z powodu tego, iż czyn przez żadne prawo za występki lub przewinienie uznany nie jest, Sąd lub Trybunał uwolni obwinionego, i postanowi względem wynagrodzenia go, jeżeli potrzeba wypadnie.

213. Jeżeli wyrok uchylony będzie z powodu tego, iż czyn okaże się być tylko przewinieniem policyiném, a Urząd publiczny lub strona pokrzywdzona nie żądali odesłania sprawy, Sąd lub Trybunał osądzi na karę i postanowi również, jeżeli potrzeba wypadnie, względem wynagrodzenia.

214. Jeżeli wyrok uchylony zostanie z powodu, iż występki jest z rodzaju tych które

pociągają za sobą karę dręczącą lub hańbiącą, Sąd lub Trybunał wyda, jeżeli potrzeba wypadnie, rozkaz przyaresztowania lub nawet osadzenia w areszcie policyjnym, i odeśle obwinionego przed właściwego Urzędnika publicznego, nie tego iednak który wydał wyrok lub trudnił się Instrukcją.

215. Jeżeli wyrok uchylony został z przyczyny zgwałcenia pod nieważnością prawem przepisanych formalności, lub opuszczenia onych nie dającego się poprawić, Trybunał lub Sąd, wyda wyrok w sprawie samej.

216 Strona pokrzywdzona, obwiniony, Urząd publiczny, osoby cywilnie za występki odpowiedzialne, będą mogli odwołać się do Kassacyi przeciw wyrokowi.

T Y T U Ł II.

O Sprawach które przechodzić powinny przez Zgromadzenie przysięgłych, (Jury).

D Z I A Ł I.

o Poddaniu pod oskarżenie (des Mises en accusation).

217, Generalny Prokurator przy Sądzie Cesarskim obowiązany będzie w przeciągu dni

pięciu od odebrania papierów nadesłanych mu w skutku Art. 133 i 135. sprawę zupełnie przygotować, a najpóźniej w przeciągu drugich pięciu dni sporządzić relacją. W czasie tym, strona pokrzywdzona i obwiniony będą mogli podawać noty iakie za przyzwoite uznają, co jednak zdania relacyi wstrzymywać nie ma.

218. Wydział ieden Sądu Cesarskiego, szczególnie do tego przeznaczony, obowiązany będzie zgromadzać się przynajmniej raz w tydzień w Izbie Radney, dla wysłuchania Relacyi Prokuratora generalnego i wydawania decyzyi naiego wnioski.

219. Prezesa obowiązkiem będzie starać się, żeby decyzya Wydziału wydaną była najpóźniej w przeciągu trzech dni od zdania relacyi przez Prokuratora generalnego.

220. Jeżeli sprawa iest z rodzaju tych, których rozpoznanie zostawione iest Naywyższemu Sądowi Cesarskiemu (haute Cour imperiale), lub Sądowi Kassacyinemu, Prokurator generalny winien iest wnosić o zawieszenie iey lub odesłanie, a Wydział toż nakazać.

221. Wyjąwszy przypadek Artykułem powyższym obięty, Sędziowie roztrząsać będą, czyli obwiniony ma przeciw sobie dowody lub oznaki czynu, który prawo za zbrodnią uznaje, i czyli dowody te i oznaki dosyć są

mocne żeby poddanie pod oskarżenie wyrzeczonym być mogło.

222. Pisarz odczyta Sędziom w przytomności Prokuratora generalnego wszystkie papiery do processu należące, i zostawi je na stole, równie iak i Noty, które strona pokrzywdzona lub obwiniony podać mogli.

223. Strona pokrzywdzona, obwiniony, świadkowie stawać nie będą.

224. Prokurator generalny, złożywszy na stole wnioski przez siebie napisane i podpisane, oddali się równie iak i Pisarz.

225. Sędziowie naradzać się będą nieoddałaiąc, ani znosząc się z nikim.

226. Sąd zadecyduje, w iednym i tym samym wyroku, względem występków łącznych, do których papiery w iednymże czasie przed niego złożonemi będą.

227. Występki łączne (connexes) są, bądź gdy popełnione zostały w iednymże czasie przez kilka osób razem złączonych, bądź też przez oddzielne osoby, nawet w różnych miejscach i czasie, lecz w skutku zmowy poprzedniczo między niemi uczynionéy; bądź też gdy winowaycy popełnili iedne występki dla uzyskania sposobów do popełnienia drugich, dla ułatwienia lub dokonania tegoż dopełnienia, lub też zapewnienia sobie bezkarności onych.

228. Sędziowie będą mogli nakazać jeżeli potrzeba wypadnie, wyprowadzenie nowych inkwizycyi.

Będą mogli również nakazać, jeżeli potrzeba wypadnie, przesłanie papierów służących do przekonania obwinionego, które pozostały złożone w kancelaryi Trybunału Iwszey Instancyi. Wszystko to w czasie iak najkrótszym.

229. Jeżeli Sąd nie spostrzeże żadnego śladu przestępstwa prawem objętego, lub nie znajdzie dostatecznych poznaków winy, nakaze wypuścić na wolność obwinionego; co natychmiast wykonanem zostanie, jeżeli obwiniony z innéj przyczyny nie będzie przytrzymany.

W tym samym przypadku, gdy Sąd stanowić będzie względem opozycyi uczynionéj przeciw wypuszczeniu na wolność obwinionego które zadecydowane zostało przez pierwszych Sędziów, zatwierdzi ich decyzją, co wykonanem będzie, tak iak jest w ustępie poprzedzającym przepisane.

230. Jeżeli Sąd uzna, iż obwiniony odesłany bydź powinien do Trybunału prostej policyi lub Trybunału policyi poprawczéj, wyrzeczy odesłanie, i wskaże Trybunał mający sprawę rozpoznawać.

W przypadku odesłania sprawy do Trybunału prostej policyi, obwiniony wypuszczony zostanie na wolność.

231. Jeżeli czyn uznany jest przez prawo za zbrodnią, i Sąd zarzuty osądzi za dostateczne do uzasadnienia poddania pod oskarżenie, nakaze odesłanie obwinionego bądź do Sądu Delegacyjnego, (Cour d'assises) bądź do Sądu specjalnego, w przypadku gdzieby ten według przepisów w Tytule VI. niniejszej Xięgi ustanowionych, był Sądem przyzwoitym.

Jeżeli rodzaj występkę źle oznaczony został w zaleceniu wzięcia obwinionego do sądowego aresztu, (ordonance de prise de corps), Sąd skassuie toż zalecenie i wyda inne-

Jeżeli Sąd stanowiąc poddanie pod oskarżenie obwinionego, decyduje względem opozycyi przeciw wypuszczeniu onego na wolność, skassuie decyzją pierwszych Sędziów, i wyda zalecenie wzięcia obwinionego do sądowego aresztu.

232. W każdym razie gdzie Sąd wydać będzie zalecenia względem wzięcia do sądowego aresztu obwinionego, stosować się ma do drugiego ustępu Art: 134.

233. Zalecenie wzięcia obwinionego do sądowego aresztu, czyli ono przez pierwszych Sędziów, czyli też przez Sąd Cesarski wydaném zostało, umieszczoném będzie w wyroku stanowiącym poddanie pod oskarżenie, który to wyrok zawierać ma rozkaz zaprowadzenia oskarżonego do domu sądowego aresztu (maison

de justice), ustanowionego przy sądzie do którego oskarżony odesłanym zostanie

234. Wyroki podpisane będą przez każdego z Sędziów którzy takowe wydali; uczyniona będzie w nich wzmianka pod karą nieważności, tak o wnioskach Urzędu publicznego, iako też o nazwisku każdego z Sędziów.

235. We wszystkich sprawach, sądy Cezarskie dopóki nie zasięły się decyzją względem poddania pod oskarżenie, będą może bez względu na to, czyliby już znajdowała się Instrukcyja zaczęta przez pierwszych Sędziów lub nie, z Urzędu nakazać popieranie sprawy, zlecić przesłanie sobie papierów, wyprowadzać inkwizycyą, lub wyprowadzenie oney polecać, i stanowiąc potem co wypadnie.

236. W przypadku Artykułem poprzedzającym objętym, jeden z Członków Wydziału, o którym Artykuł 218 mówi, odbywać będzie czynności Sędziego Instrukcyjnego.

237. Sędzia słuchać będzie świadków, lub rekwirować o wysłuchanie ich jednego z Sędziów Trybunału Iwszény Instancyi w obrębie którego ciż mieszkają, indagować będzie obwinionego, każe spisać wszelkie dowody i oznaki, które zebrać będzie można, i będzie wydawał podług okoliczności rozkazy przyprowadzenia, przyaresztowania, lub osadzenia w areszcie policyjnym.

238. Prokurator generalny sporządzi relacją swoją w przeciągu pięciu dni od oddania mu papierów przez Sędziego Instrukcyą trudniącego się.

239. Niżeli to nastąpi, żadne zalecenie wzięcia do aresztu sądowego nie będzie mogło być wydane; a jeżeli z inkwizycyi okaże się, iż obwiniony będzie musiał być odesłany do Sądu Delegacyjnego lub Sądu specjalnego, lub też do Trybunału policyi poprawczey, zalecenie to wydane będzie przez wyrok, lub też nakazane stawienie się, jeżeli obwiniony wypuszczony został na wolność za kaucyą.

240. Nadto zachowywanemi będą przepisy inne niniejszego Kodexu, które nie sprzeciwiają się pięciu poprzedzającym Artykułom.

241. We wszystkich przypadkach gdzie obwiniony odesłany zostanie do Sądu Delegacyjnego lub do Sądu specjalnego, Prokurator generalny obowiązany będzie sporządzić akt oskarżenia.

Akt oskarżenia zawierać ma w sobie i o rodzaj występku który jest zasadą oskarżenia i re czyn i wszystkie okoliczności mogące powiększyć lub zmniejszyć karę; obwiniony będzie w nim z nazwiska wymieniony i iasno opisany.

Akt oskarżenia zakończony będzie następującą konkluzyą:

„*A zatem N . . . oskarżony jest o popełnienie takiego zabójstwa, takiej kradzieży, lub inney zbrodni z taką lub taką okolicznością.*

242. Wyrok odesłania i akt oskarżenia wręczone zostaną oskarżonemu, i zosławiona mu będzie kopia wszystkiego.

243. We 24 godzin po takowem wręczeniu, oskarżony przeprowadzony zostanie z domu aresztu policyjnego do domu aresztu sądowego (maison d'arret, maison de justice) ustanowionego przy tym sądzie przez który ma być sędzonym.

244. Jeżeli oskarżony nie będzie mógł być poimany lub nie stawi się, postępuje się przeciw niemu zaocznie, tak jak poniżej w Dziale II. Tytułu IV. niniejszey Xięgi przepisano będzie.

245. Prokurator generalny uwiadomi o wyroku odesłania do Sądu Delegacyjnego lub do Sądu specjalnego, tak Burmistrza miejsca mieszkania oskarżonego, jeżeli to jest wiadomém, jako też Burmistrza miejsca w którym występek popełniony został.

246. Obwiniony względem którego Sąd Cesarski postanowi, iż odesłanie go do jednego z tych Sądów nie ma miejsca, nie będzie mógł być tam pociągany za tenże sam czyn, chyba że się okażą przeciw niemu nowe dowody i oznaki.

247. Jako nowe dowody i oznaki uważane są zeznania świadków, dokumenta i protokoly które nie mogły być roztrząsanemi przez Sąd Cesarski, a są jednak tego rodzaju, iż bądź dowody które Sąd uznał za zbyt słabe wzmocnić, bądź też nowe do odkrycia, prawdy służyć mogące objaśnienie czynów podać mogą.

248. W tym przypadku, Urzędnik policyi sądowój, lub Sędzia Instrukcyjny prześle niezwłocznie Prokuratorowi generalnemu Sądu Cesarskiego kopią papierów i dowodów; a Prezes kryminalnego wydziału, na wniosek Prokuratora generalnego, wskaże Sędziego, przed którym na popieranie publicznego urzędu, rozpocznie się nowa Instrukcja stosownie do powyższych przepisów.

Mocen będzie iednakże Sędzia Instrukcyjny, jeżeli potrzeba wypadnie, z powodu nowych dowodów lub oznaków, i jeżeli te odestanemi zostaną Prokuratorowi generalnemu, wydać rozkaz przyaresztowania obwinionego, któryby inż podług przepisu Art: 229. na wolność był wypuszczony.

249. Co osim dni Prokurator Cesarski prześle Prokuratorowi generalnemu rapport o wszystkich sprawach kryminalnych Policyi poprawczyej i prostej które się zdarzą.

250. Jeżeli Prokurator generalny spostrzeże w raporcie względem spraw policyi

poprawczyéy lub proftéy, iż te mają oznaki spraw ważnieyszych, będzie mógł nakazać, w przeciągu iednak dwóch tygodni tylko od odebrania doniesienia, nadesłanie sobie papierów w tym celu, aby w przeciągu drugich dwóch tygodni od dnia odebrania papierów uczynić mógł wnioski iakie za przyzwoite uzna, a Sąd w przeciągu trzech dni zadecydował co wypadnie.

D Z I A Ł II.

o Ustanowieniu Sądów Delegacyinych (Cours d'Assises)

251. W każdym Departamencie będzie Sąd Delegacyiny, do sądzenia osób które Sąd Cesarski do niego odeśle.

252. W Departamencie w którym zasiada Sąd Cesarski, Sąd Delegacyiny składać się będzie z pięciu Członków tegoż, z których ieden będzie Prezesem.

Prokurator generalny, lub ieden z iego Zastępców, odbywać będzie czynności Urzędu publicznego.

Pisarz Sądu Cesarskiego tamże obowiązki swoje pełnić będzie.

253. W innych Departamentach Sąd Delegacyiny złożony będzie 1mo z iednego Członka Sądu Cesarskiego, tym końcem delegowanego, który będzie Prezesem Sądu Delega-

cyinego; 2do ze czterech Sędziów wybranych z pomiędzy Prezesów i Sędziów naydawniejszych Trybunału pierwszej Instancyi miejsca w którym zasiada Sąd Delegacyiny; 3^{tio} z iednego Zastępcy Prokuratora generalnego, który mieć będzie Tytuł Prokuratora Cesarzaskiego kryminalnego; 4to z Pisarza Trybunału Iwszey Instancyi.

254. Sąd Cesarski będzie mógł iednakże delegować iednego lub kilku z swoich Członków do uzupełnienia kompletu czterech Sędziów Sądu Delegacyjnego.

255. Jeżeli liczba tych Delegowanych nie dochodzi kompletu Sędziów, którzy wraz z Prezesem składać powinni Sąd Delegacyiny, komplet ten uzupełniony będzie przez Członków Trybunału Iwszey Instancyi podług prawidła ustanowionego w Art: 253.

256. We wszystkich przypadkach, Sędziowie Audytorowie będą mogli być postanieniami do Sądu Delegacyjnego dla pełnienia tamże obowiązków sędziowskich, jeżeli tylko mają lata przyzwoite.

257. Członki Sądu Cesarskiego które sądziły względem poddania pod oskarżenie, nie będą mogły w teyże samey sprawie ani przydować w Sądzie Delegacyjnym, ani zasiadać z Prezesem pod nieważnością. Toż samo rozumieć się ma o Sędziach Instrukcyjnych.

258. Posiedzenia Sądu Delegacyjnego, odbywać się będą zwyczajnie w miejscu główném każdego Departamentu.

Sąd Cesarski będzie mocoen iednakże wskazać miejsce innego Trybunału, iak miejsca głównego.

259. Posiedzenia Sądu Delegacyjnego odbywać się będą co trzy miesiące

Będą się mogły odbywać częściej, jeżeli potrzeba tego wymagać będzie.

260. Prezes Sądu Delegacyjnego oznaczy dzień, w którym posiedzenia tegoż Sądu będą się miały rozpocząć.

Posiedzenia Sądu Delegacyjnego nie pierwey będą się mogły skończyć, aż dopóki wszystkie sprawy kryminalne, i które przy rozpoczęciu posiedzeń do wprowadzenia iuż przygotowane były, tamże wprowadzonymi nie zoltaną.

261. Oskarżeni którzyby po rozpoczęciu iuż posiedzeń dopiero do domu aresztu sądowego przybyli, nie będą mogli bydź sądzonymi przez Sąd Dolegacyiny, chyba na wniosek Prokuratora generalnego, za zezwoleniem oskarżonych, i nakazem Prezesa.

W tym przypadku uważano będzie, iak gdyby Prokurator generalny i oskarżeni zrzekli się prawa zaskarżenia o nieważność wyroku nakazującego odesłanie sprawy do Sądu Delegacyjnego.

262. Wyroki Sądu Delegacyjnego nie będą mogły być zaskarżanemi iak tylko drogą kassacyi, i w formie prawem przepisanej.

263. Jeżeli po uwiadomieniu przysięgłych, które w skutku Artykułu 389 niniejszego Kodexu nastąpiło, Prezes znaydować się będzie w niemożności pełnienia swych obowiązków, zastąpi go naydawniejszy z inoich Sędziów Sądu Cesarskiego mianowanych lub delegowanych do sądzienia z nim; a jeżeli nie zasiada z nim, żaden z Sędziów Sądu Cesarskiego, Prezes Trybunału Iwszey Instancyi.

264. Sędziowie Sądu Cesarskiego w przypadku nieprzytomności lub wszelkiej inney przeszkody, zastąpieni będą przez innoich Sędziów tegoż Sądu, a gdyby tych nie było, przez Sędziów Iwszey Instancyi; Sędziowie Iszey Instancyi zastąpieni będą przez Assessorów. Sędziowie Audytorowie przytomni i mający lata przyzwoite, należec będą do zastępowania wraz z Sędziami Iwszey Instancyi, według porządku nominacyi.

265. Prokurator generalny mocen będzie, będąc nawet przytomnym polecić odbywanie obowiązków swoich jednemu z Zastępców.

§. I.

Czynności Prezesa.

266. Prezes obowiązany jest i^{mo} słuchać oskarżonego, gdy ten przybędzie do domu aresztu sądowego. ^{do} zwoływać przysięgłych i wybierać ich losem. Będzie mógł czynności te polecić iednemu z Sędziów.

267. Obowiązany będzie prócz tego osobiście dyrygować przysięgłemi w ich czynnościach, wytawić im sprawę która będzie miała przyjść pod ich rozwałę, a nawet przypominieć im ich obowiązek, przydować przy wszelkiej Instrukcyi, i oznaczać porządek między temi, którzy prosieć będą o głos.

Do niego należeć będzie utrzymanie Policji w czasie audyencyi.

268. Prezes ma władzę rozsądkowi swemu zostawioną, na moey którey czynieć może to wszystko cokolwiek za potrzebne do odkrycia prawdy uzna; a prawo wkłada na jego honor i sumnienie obowiązek, aby dołożył wszelkiego usilowania, iżby prawda wysłedzoną bydz mogła.

269. Mocen będzie w czasie wprowadzenia sprawy przyzwać, nawet kazać przyprowadzić, i słuchać wszelkie osoby, lub też kazać sobie złożyć wszelkie nowe dokumenta, które z nowego wyłuszczenia sprawy na audy-

encyi, bądź przez oskarżonych, bądź przez świadków, uzna za mogące wyjaśnić czyn w sporze będący.

Świadkowie tym sposobem przyzwani nie wykonają przysięgi, ich zeznania uważane tylko będą za informacją.

270. Prezes winien będzie odrzucić to wszystko, cokolwiekby dążyło do przedłużenia rozprawy bez nadziei przyniesienia więkzszey pewności w skutkach.

§. II.

Czynności Prokuratora generalnego Cesarского.

271. Generalny Prokurator Cesarский czynić będzie, bądź sam, bądź przez swego Zastępcę przeciw każdéy osobie pod oskarżenie poddanéy, a to w sposobie w Dziale Iwszym niniejszego Tytułu przepisany. Żadnego innego oskarżenia do Sądu nie będzie mógł podać, pod nieważnością, a gdyby wypadło, pod pociągnięciem do odpowiedzialności.

272. Skoro tylko Prokurator generalny lub iego Zastępca odbierze papiery, doloży wszelkiego starania, aby czynności wstępne ułatwione zostały, i aby wszystko tak było przygotowane, żeby rozprawa nastąpiła zaraz przy rozpoczęciu Sessyy Sądu Delegacyjnego.

273. Będzie przytomny rozprawom, czynić będzie wnioski, o wymierzenie kary, będzie przytomny przy ferowaniu wyroku.

274. Prokurator generalny, bądź z urzędu, bądź na zalecenie wielkiego Sędziego Ministra Sprawiedliwości, poleca Prokuratorowi Cesarskiemu ściganie występków, o których go doszła wiadomość.

275. Odbiera denuncyacye i zażalenia, prosto do niego bądź przez Sąd Cesar ski, bądź przez którego Urzędnika publicznego, bądź przez którego z Obywatelów podane, i utrzymuje onych dziennik. Przesyła je Prokuratorom Cesar skim.

276. Czyni w imieniu prawa, wszelkie wnioski, iakie za potrzebne uznaie; Sąd obowiązany jest odbieranie takowych zaświadczyć, i decydować na nie.

277. Wnioski Prokuratora generalnego powinny być przez niego podpisane; wnioski czynione w ciągu rozprawy zapisywane będą przez Pisarza w jego protokule, a podpisane także przez Prokuratora generalnego: wszelkie decyzye z powodu tychże wniosków zasze podpisane będą przez Sędziego prezydującego i przez Pisarza.

278. Gdy Sąd nie zadecyduje stosownie do wniosków Prokuratora generalnego, Instrukcy a ni wyrok wstrzymanemi ani zawieszanemi przez to nie będą; wolno jednakże

Prokuratorowi generalnemu, jeżeli potrzeba tego wymagać będzie, po zapadłym wyroku udać się do Kassacyi.

279. Wszyscy Urzędnicy policyi sądowey, nawet sędziowie Instrukcyjni, zostają pod dozorem Prokuratora generalnego; Wszyscy ci którzy stosownie do Art: 9. niniejszego Kodexu, nawet iako Urzędnicy administracyjni powołani są prawem do odbywania pewnych aktów policyi Sądowey, zostają z tego względu pod tymże samym dozorem.

280. W przypadku opieszałości Urzędników Policyi Sądowey i Sędziów instrukcyjnych, Prokurator Cesarski ostrzeże ich: ostrzeżenie to zapisane będzie przez niego w księgę tym końcem utrzymywano.

281. Za powtórnem dopuszczeniem się podobney opieszałości, Prokurator generalny doniesie ich Sądowi.

Zapozwie ich do stawienia się w Izbie radney, gdy do tego od Sądu upoważniony będzie. Sąd nakaże im aby byli pilnieyszeni na przyszłość, i skaże ich na koszta tak zapozwu, iako też expedycyi, i wręczenia wyroku.

282. Powtórne dopuszczenie się będzie wówczas, gdy Urzędnik przed upłynieniem roku od dnia ostrzeżenia zapisanego w księgę, z iakiegokolwiek bądź powodu napomniany będzie.

283. We wszystkich przypadkach w których Prokuratorowie Cesarscy i Prezesi upoważnieni są do pełnienia obowiązków policyi sądowej lub Sędziego instrukcyjnego, będą mogli dopełnienie takowych obowiązków polecić Prokuratorowi Cesarskiemu, Sędziemu instrukcyjnemu i Sędziemu pokoju, nawet okręgu gminnego najbliższego od miejsca popełnionego występku, w tém co do każdego z nich należy, wyiąwszy moc wydawania rozkazów, przyprowadzenia, przyaresztowania i osadzenia w areszcie policyjnym obwinionych.

§. III.

Czynności Prokuratora Cesarskiego Kryminalnego.

284. Prokurator Cesarski kryminalny o którym w Artykule 253. jest mowa, zastępować będzie przy Sądzie Delegacyjnym generalnego Prokuratora, w innych Departamentach od tego, w którym zasiada Sąd Cesarski; to nieogranicza jednak bynajmniéj służący Prokuratorowi generalnemu władzy udania się także samemu dla pełnienia swych obowiązków.

285. Zastępca ten mieszkać będzie w miejscu główném Departamentu.

286. Jeżeli Sąd Delegacyjny odbywać się będzie w inném mieście a nie główném Departamencie, Zastępca winien jest udać się tamże.

287. Prokurator Cesarski kryminalny pełnić będzie także obowiązki urzędu publicznego przy instrukcyi i sądzeniu w Apellacyi od wyroków policyi poprawczej.

288. W przypadku momentalnej przeszkody, zastąpiony będzie przez Prokuratora Cesarskiego przy Trybunale Iwszey Instancyi miejsca głównego.

289. Będzie miał dozór nad Urzędnikami policyi sądowej w Departamencie.

290. Zdawać będzie sprawę Prokuratorowi generalnemu Cesarskiemu, raz co trzy miesiące, a nawet i częściej jeżeli o to wezwany będzie, o stanie sprawiedliwości w Departamencie, w materyach kryminalney, policyino-poprawczej i policyinay.

D Z I A Ł III.

O postępowaniu przed Sądem Delegacyjnym.

291. Po wyrzeczeniu iż obwiniony ma być oskarżony, jeżeli sprawa nie ma być sądzoną w miejscu w którym zasiada Sąd Cesarski, akta na rozkaz Prokuratora general-

nego odesłane będą we 24. godzinach do kancelaryi Trybunału Iwszey Instancyi głównego miejsca Departamentu, lub też do kancelaryi tego Trybunału któryby mógł być wyznaczony.

Zawsze papiery służące do przekonania, które pozostaly złożone w kancelaryi Trybunału Instrukcyjnego, lub też nadesłane są do kancelaryi sądu Cesarskiego, połączone zostaną razem w przeciągu tegoż czasu w kancelaryi tej, do której przesłane mają być Akta.

292. Przeciąg ten 24 godzin rachować się będzie od czasu wręczenia oskarżonemu wyroku odesłania sprawy do Sądu Delegacyjnego.

W przeciągu tegoż czasu, oskarżony, jeżeli jest przyaresztowany, odesłany zostanie do domu aresztu sądowego miejsca, w którym odbywać się ma Sąd Delegacyjny.

293. W przeciągu 24 godzin najpóźniej od oddania papierów do kancelaryi i przybycia oskarżonego do domu aresztu sądowego, oskarżony indagowany zostanie przez Prezesa sądu Delegacyjnego, lub Sędziego tym końcem wyznaczonego.

294. Oskarżony wezwany zostanie do oświadczenia, kogo sobie za doradcę w obronie swojej przybrał, jeżeli nie ma żadnego

Sędzia wyznaczy mu go natychmiast, pod nieważnością wszelkich późniejszych czynności.

Wyznaczenie to uważane będzie za niebyłe, i nieważność wyrzeczoną nie zostanie, jeżeli oskarżony obrońcę sobie wybierze.

295. Obrońca nie może być przez oskarżonego wybrany, ani przez Sędziego onemu wyznaczony, tylko z pomiędzy Adwokatów lub Patronów Sądu Cesarskiego, lub też jego obrębu, chyba że oskarżony uzyska od Prezesa Sądu Delegacyjnego pozwolenie przybrania sobie za obrońcę jednego ze swych krewnych lub przyjaciół.

296. Sędzia ostrzeże nadto oskarżonego, iż w przypadku gdyby sądził mieć powody do zaniesienia skargi o nieważność, winien jest oświadczenie swoje w następujących dniach pięciu uczynić; i że po upływie tego czasu, skarga jego w téj mierze przyięta nie będzie.

Zachowanie niniejszego Artykułu i dwóch poprzedzających stwierdzone będzie zapisaniem w protokule, który podpisany być ma przez oskarżonego, Sędziego i Pisarza.

Jeżeli oskarżony nie chce lub nie umie się podpisać, uczyniona będzie o tém w protokule wzmianka.

297. Jeżeli oskarżony nie został stosownie do powyższego Artykułu ostrzeżony, nie-

ważność przez ięgo milczenie zniesioną nie będzie; prawa ięgo zachowane będą, i wolno mu ięst użyć ich po wyroku stanowczym.

298. Prokurator generalny obowiązany ięst uczynić oświadczenie swoje w przeciagn równegoż czasu, rachując od przesłuchania oskarżonego, i podobnież pod upadkiem Artykulem 296. przepisany.

299. Oświadczenie oskarżonego i Prokuratora generalnego wyrażać powinny przedmiot skargi o nieważność.

Skarga ta zaniesioną bydź może tylko przeciw wyrokowi odesłania sprawy do sądu Delegacyjnego, i to w trzech tylko następujących przypadkach:

10d. Jeżeli czyn nie ięst uznany za zbrodnią przez prawo;

29e. Jeżeli Urząd publiczny nie był słuchany.

30c. Jeżeli wyrok nie był wydany w komplecie Sędziów prawem oznaczonym.

300. Oświadczenie zrobione bydź powinno w kancelaryi.

Skoro tylko przyjęte zostanie przez pisarza, expedyeya wyroku przesłaną będzie przez Prokuratora generalnego przy sądzie Cesarskim, Prokuratorowi generalnemu przy sądzie kassacyjnym, który to Sąd obowiązany będzie do decyzji w tey mierze, przed wszystkimi innymi czynnościami swoimi przystąpić.

301. Instrukcyja odbywać się będzie ciągle pomimo skargi o nieważność aż do rozprawy wyłączenie.

302. obrońca będzie mógł znieść się z oskarżonym po odbytey z ostatnim indagacyi. Będzie mógł także przeyrzeć wszelkie papiery, nie biorąc ich z miejsca, i nie spóźniając Instrukcyi.

303. Jeżeli nowi świadkowie mają być słuchani, a mieszkanie ich jest nie w miejscu tém, w którym sąd Delegacyiny zasiada, Prezes lub zastępujący go Sędzia, może będzie polecić wysłuchanie ich sędziemu Instrukcyjnemu okręgu tego w którym mieszkają, a nawet innego okręgu; ostatni wysłuchawszy świadków prześle zeznania ich zapieczętowane pisarzowi odbywającemu obowiązki swoje w Sądzie Delegacyinym.

304. Świadkowie którzy się stawiają na wezwanie Prezesa lub Sędziego Delegowanego, i którzy nie usprawiedliwią, iż przeszkoda prawna ich od tego wstrzymała, lub którzy nie zechcą zeznawać, sążeni i karani będą przez Sąd Delegacyiny podług Art: 80.

305. obrońcy oskarżonych będą mogli wyimować lub żądać wydania sobie, na ich koszt, wszelkich kopii papierów processowych, jakie za potrzebne do obrony uznają.

We wszelkich przypadkach, i iakakolwiek bądź oskarżonych liczba będzie, bezpłatnie

nie będzie im wydane więcej iak jedna kopia protokółów wykazujących występki, i jedna kopia zeznań na piśmie świadków.

Prezesi, Sędziowie i Prokurator generalny, obowiązani są czuwać nad exekucją niniejszego Artykułu.

306. Jeżeli Prokurator Generalny lub oskarżony mają powody do żądania, żeby sprawa nie była wprowadzoną na najpierwszém zgromadzeniu przysięgłych, podadzą do Prezesa sądu Delegacyjnego Notę o przedłużeniu terminu.

Prezes zadecyduje czyli przedłużenie to ma być dozwolone; mocen będzie także z urzędu przedłużyć termin.

307. Jeżeli o ieden występki utworzy się kilka aktów oskarżenia, przeciw różnym oskarżonym, Prokurator generalny będzie mógł żądać połączenia ich, a Prezes mocen będzie nakazać to, nawet z urzędu.

308. Jeżeli Akt oskarżenia obejmować będzie kilka występków, które nie są między sobą łącznymi, Prokurator generalny będzie mógł wnosić, żeby oskarżeni na teraz o ieden tylko lub kilka z tych występków sądzonymi byli, a Prezes mocen będzie nakazać to z urzędu.

309. W dniu wyznaczonym do rozpoczęcia Sessyi Sądu Delegacyjnego, po zabraniu miejsca przez Sędziów, dwunastu przysię-

głych zasiądzie w porządku w jakim losem wy-
ciągnięci zostali, na miejscach oddzielnych
od publiczności, stron i świadków, na prze-
ciwko miejsca przeznaczonego dla oskarżo-
nego.

D Z I A Ł IV.

O przesłuchaniu świadków (l'Examen) wyroku i exekucyi.

O D D Z I A Ł I.

o Przesłuchaniu świadków.

310. Oskarżony stawia się bez więzów, i
tylko pod strażą dla zapobieżenia ucieczce
iego, Prezes zapyta się go o imię, przewi-
sko, wiek, stan, mieszkanie i miejsce uro-
dzenia.

311. Prezes ostrzeże obrońcę oskarżone-
go, iż mu niewolno mówić nic przeciw swe-
mu przekonaniu lub uszanowaniu winnemu pra-
wom, i że tłumaczyć się winien z przystoy-
nością i skromnością.

312. Prezes mieć będzie do przysię-
głych, którzy powinni podnieść się i bydź z
odkrytymi głowami przemowę następującą:

„Przysięgacie i przyrzekacie, przed Bo-
giem i ludźmi na to, iako dowody prze-

„ciw N. exystujące, z nayskrupulatniejszą u-
 „wagą roztrząsąc będziecie, że nie będziecie
 „działać ani na szkodę oskarżonego, ani na
 „szkodę społeczności która go oskarża; że
 „nie będziecie się znosić z nikim, aż po zło-
 „żeniu waszego oświadczenia, że nie dacie
 „się powodować ani nienawiścią, lub złością,
 „ani bojaźnią, lub przychylnością; że w de-
 „cydowaniu fiosawać się będzie do dowodów
 „i zasad obrony, podług waszego sumnienia
 „i wewnętrznego przekonania, z tą bezstron-
 „nością i stałością, iakie na człowieka uczi-
 „wego i wolnego przysioją.”

Każdy z przysięgłych wezwany oddzielnie przez Prezesa, odpowie, pod nieważnością, wznosząc rękę do góry, *przysięgam na to.*

313. Zaraz potém, Prezes wezwie oskarżonego, aby zwrocil uwagę na to co będzie słyszał.

Zalci Pisarzowi, aby przeczytał wyrok Sądu Cesarskiego, nakazujący odesłanie sprawy do Sądu Delegacyjnego i akt oskarżenia. Pisarz odczyta to głośno.

314 Po takowém odczytaniu Prezes przypomni oskarżonemu to co jest zawartém w akcie oskarżenia, i powie mu: „o to więc oskarżony jesteś: usłyszysz dowody, które przeciw tobie produkowane będą.”

315. Prokurator generalny wystawi przedmiot oskarżenia; poczém okaże listę świad-

ków, którzy bądź na jego wniosek, bądź na żądanie sirony pokrzywdzonej, bądź też na żądanie oskarżonego będą mieli być słuchanymi.

Lista takowa odczytaną będzie głośno przez pisarza. Będzie mogła tylko obeymować świadków tych, o których imionach, stanie i mieszkaniu na 24 godzin przynajmniej przed słuchaniem tychże, Prokurator generalny, lub sirona oskarżonego, a oskarżony Prokuratora generalnego uwiadomili, co iednak nie ścieśnia wolności Prezesowi podług Artykułu 269 służącej.

Oskarżony i Prokurator generalny będą mogli stosownie do tego, sprzeciwić się słuchaniu świadka, któryby w akcie uwiadomienia nie był wymieniony, lub nie iasno opisany.

Sąd stanowić będzie natychmiast względem opozycji.

316. Prezes nakaże świadkom oddalić się do Izby, która dla nich przeznaczoną będzie. Z tej nie będą wychodzić, tylko dla podania swych zeznań. Prezes przedsięwzieźmie środki, jeżeli potrzeba wypadnie, do zapobieżenia aby świadkowie nie znosili się z sobą przed zeznaniem względem występku i oskarżonego.

317. Świadkowie zeznawać będą każdy oddzielnie, w porządku przez Prokuratora ge-

neralnego ustanowionym. Przed zeznaniem wykonają przysięgę, pod nieważnością, na to, iako bez nienawiści i bojaźni powiedzą zupełną prawdę, i nie nad prawdę.

Prezes wypyta się ich o imiona, przewziska, wiek, stan, zamieszkanie lub pobyt ich, czyli znali oskarżonego przed dopełnieniem czynu w akcie oskarżenia wyrażonego, czyli nie są krewnymi lub powinowatymi, bądź oskarżonego, bądź pokrzywdzonego i w jakim stopniu; zapyta się ich jeszcze, czyli nie zostają w służbie jednego lub drugiego; poczem świadkowie zeznawać będą usłanie.

318. Prezes każe zapisywać Pisarzowi dodatki, odmiany lub różnice, iakieby się mogły pokazać między zeznaniem świadka terażniejszém i poprzedzającemi.

Prokurator generalny i oskarżony będą mogli żądać u Prezesa, żeby kazał zapisywać te dodatki, odmiany i różnice.

319. Pó każdym zeznaniu Prezes zapyta się świadka, czyli to on o oskarżonym który jest obecny mówił; po czém zapyta się oskarżonego czyli chce odpowiedzieć na to co przeciw niemu powiedziane zostało.

Przerywać świadkowi nie wolno będzie: po ukończoném zeznaniu oskarżony lub jego doradzca będą mogli czynić mu pytania przez usłanie Prezesa, i powiedzieć tak przeciw niemu, iako też i jego świadectwu, wszylika to co-

kolwiek na obronę oskarżonego służyć będzie mogło.

Prezes będzie również mocen żądać od oskarżonego i świadka wszelkich objaśnień, które do odkrycia prawdy za potrzebne uzna.

Sędziowie, Prokurator generalny i przysięgli, będą mieli równą moc, iednakże o głos Prezesa prosić winni. Strona pokrzywdzona nie będzie mogła czynić zapytań, bądź świadkowi, bądź oskarżonemu tylko przez usta Prezesa.

320. Świadek każdy po odbytém zeznaniu zostanie w Izbie audyencyonalnéy, aż do oddalenia się przysięgłych, w celu dania swych deklaracyi, ieżeli Prezes inaczey nie postanowił.

321. Po wysłuchaniu świadków stawionych przez Prokuratora generalnego i stronę pokrzywdzoną, na żądanie oskarżonego słuchani będą ci, których on listę wręczył; bądź względem czynów wymienionych w akcie oskarżenia, bądź tez dla udowodnienia, iż jest człowiekiem uczciwym, nienagannego postępowania i kochającym honor.

Pozwy na żądanie oskarżonych wydawane będą ich kosztem, równie iak i świadkowie wynagradzani, ieżeli wynagrodzenia żądają; pomimo tego iednak Prokurator ma moc kazać zapozwać na żądanie swoje świadków, którzyby mu wskazani byli przez oskar-

żonego, w przypadku gdzieby sądził, iż zeznanie ich służyć może do odkrycia prawdy.

322. Nie będą mogły być przyjęte świadectwa:

1^{od}. Ojca, matki, dziada, baby i każdego z innych krewnych wstępnych oskarżonego, lub iednego z współoskarżonych przytomnych pod iedną rozprawę (débat) podciągniętych;

2re. Syna, córki, wnuka, wnuczki, lub któregokolwiek krewnego zstępnego;

3^{cie}. Braci i siostr;

4te. Powinowatych w tychże samych stopniach;

5te. Męża i żony, nawet po rozwodzie przez wyrok ogłoszonym;

6te. Denuncyantów których denuncyacye prawo pieniędzmi wynagradza.

Wysłuchanie iednakże osób wyżej wymienionych, nie pociąga za sobą nieważności, skoro, bądź Prokurator generalny, bądź sirona pokrzywdzona, bądź oskarżeni wysłuchaniu ich nie sprzeciwiali się.

323. Denuncyanci inni, prócz tych którzy stosownie do prawa pieniędzmi są wynagradzani, będą mogli być iako świadkowie słuchani, lecz przysięgli uwiadomieni zostaną, iż to są denuncyanci.

524. Świadkowie stawieni przez Prokuratora generalnego lub oskarżonego, słuchani

będą podczas rozprawy, gdyby nawet nie byli zeznawali poprzedniczo do protokołu, i nie odebrali zapozwu, byleby w każdym razie, świadkowie ci umieszczeni byli na liście, w Artykule 315. wzmiankowaney.

325. Świadkowie przez którąkolwiek bądź ze stron stawieni, nie będą mogli między sobą czynić sobie zapytań.

326. Oskarżony będzie mógł żądać, aby po ukończonem wysłuchaniu, świadkowie ci, których on wymieni oddalili się z Izby audyencyonalnéy, i aby ieden lub kilku z nich przywołani i bądź oddzielnie, bądź w przytomności iedni drugich, powtórnie przesłuchani byli.

Toż samo prawo służyć będzie Prokuratorowi generalnemu. Prezes będzie także mocen nakazać to z urzędu.

327. Prezes będzie mógł przed słuchaniem lub podczas słuchania świadka, kazać się oddalić iednemu lub kilku oskarżonym, i oddzielnie ich indagować względem niektórych okoliczności sprawy; lecz starać się będzie nie rozpoczynać dalszey ogólney rozprawy, aż po uwiadomieniu każdego oskarżonego o tém co się w iego nieprzytomności stało, i co z tego wynikło.

328. Podczas przesłuchania świadka, przysięgli, Prokurator generalny i Sędziowie będą mogli notować to, co im здаwać się będzie

ważném, bądź w zeznawaniu świadectw, bądź w obronie oskarżonego, byleby to ciągu rozprawy nie przerywało.

329. Podczas zeznawania świadków, lub po ukończoném zeznaniu, Prezes każe przedłożyć oskarżonemu wszelkie papiery dotyczące się przestępstwa, i mogące służyć do przekonania; wezwie go do oświadczenia się osobiście, czyli je przyznaie. Prezes każe je także przedłożyć świadkom, jeżeli potrzeba tego wymagać będzie.

330. Jeżeli po ukończonéj rozprawie, zeznanie świadka którego okaże się bydź fałszywém, Prezes mocen będzie, bądź na wniosek Prokuratora generalnego, bądź na żądanie strony, bądź oskarżonego, a nawet z urzędu natychmiast świadka przyaresztować każe. Prokurator generalny i Prezes, lub jeden z Sędziów przez niego delegowanych, odbywać będą w tym przypadku, pierwszy, czynności Urzędnika policyi sądowej, drugi czynności Sędziom Instrukcyjnym w innych przypadkach właściwe.

Poczém akta Instrukcyi przesłane zostaną do Sądu Cesarskiego w celu zadecydowania względem poddania pod oskarżenie.

331. W przypadku poprzedzającym Artykułem obiętym, Prokurator generalny, strona pokrzywdzona lub oskarżona, będą mogli zaraz żądać, a Sąd zadecydować nawet z u-

rzędu, żeby sprawa odłożoną została do następującego posiedzenia.

332. W przypadku gdyby oskarżony, świadkowie lub który z nich nie mówili tym samym językiem, lub tym samym dyalektem, Prezes mianować będzie z urzędu pod nieważnością tłumacza mającego lat przynajmniej dwadzieścia jeden, i nakaze mu również pod nieważnością złożyć przysięgę na to, iako dla wzajemnego zrozumienia się mówiących różnemi językami, mowę ich wiernie tłumaczyć będzie.

Oskarżony i Prokurator generalny będą mogli excypować tłumacza, podając przyczyny tego wyłączenia.

Sąd stanowi natychmiast względnie tego.

Tłumaczem być nie może pod nieważnością żaden z pomiędzy świadków, sędziów lub przysięgłych, nawet za zezwoleniem oskarżonego lub Prokuratora generalnego.

333. Jeżeli oskarżony jest głucho niemy, i nie umie pisać, Prezes mianować mu będzie z urzędu na tłumacza osobę, która naywięcej z nim rozmawiać się zwykła.

Toż samo się ma rozumieć i względem świadka głuchoniemego. Nadto zachowane będą przepisy Artykułem poprzedzającym obfite.

W przypadku gdyby głucho-niemy, umiał pisać, zapytania i uwagi które mu czynione będą, zostaną przez Pisarza napisane i

oddane oskarżonemu lub świadkowi, którzy odpowiedzi swoje i oświadczenia dadzą na piśmie. Wszystko to odczytane będzie przez Pisarza.

334. Prezes wskaże tego z oskarżonych, z którym najpierw ma się odbyć rozprawa, zaczynając od głównego oskarżonego, jeżeli się taki znajdzie.

Późem odbywać się będzie w szczególności rozprawa, z każdym z innych oskarżonych.

335. Po wysłuchaniu świadków i przedstawieniu uwag wzajemnych do iakich też świadectwa powód dały, słuchani będą stronie pokrzywdzona, lub iey obrońca i Prokurator generalny, i wyluszczą zasady, na których wspiera się oskarżenie.

Oskarżony i iego obrońca będą mogli im odpowiedzieć.

Replika pozwolona jest stronie pokrzywdzoney i Prokuratorowi generalnemu; lecz oskarżony lub iego obrońca, będą mieli zawsze głos ostatni.

Późem Prezes oświadczy, iż rozprawa jest ukończoną.

336. Prezes przedstawi w krótkości sprawę.

Zwróci uwagę przysięgłych na główne dowody za oskarżonym i przeciwko niemu.

Przypomni im obowiązki, których dopełnić mają.

Ułoży zapytania w sposobie poniżej przepisany.

337. Zapytanie wypływające z aktu oskarżenia, ułożone będzie w wyrazach następujących.

„ Czyli oskarżony popełnił takie zabójstwo, taką kradzież, lub taką inną zbrodnią, z wszelkimi okolicznościami konkluzją aktu oskarżenia obiętymi?

338. Jeżeli z rozprawy okaże się jedna lub kilka okoliczności winę powiększających, które niewymienione zostały w akcie oskarżenia, Prezes doda zapytanie następujące:

„ Czyli oskarżony popełnił zbrodnią z tą, lub ową okolicznością?

339. Jeżeli oskarżony przedstawi czyniaki, jako usprawiedliwiający go, i za taki prawem uznany, zapytanie ułożone będzie w tym sposobie:

„ Czyli czyn ten jest wyjaśniony?

340. Jeżeli oskarżony ma mniej nad lat 15, Prezes ułoży zapytanie;

„ Czyli oskarżony działał z rozpoznaniem? „

341. Prezes ułożywszy zapytania, odda je przysięgłym na ręce ich prezydującego; odda im również akt oskarżenia, protokoły stwierdzające występki, i papiery sprawy dotyczą-

ce się, prócz zeznań do protokołu przez świadków podanych.

Oświadczy przysięgłym, iż jeżeli oskarżony większością głosów uznany będzie za winnego co do głównego czynu, wzmiankę o tém na czele oświadczenia swego uczynić winni.

Każę oskarżonemu oddalić się z Izby audyencyjonalney.

342. Po ułożeniu zapytań i oddaniu ich przysięgłym, udadzą się ciż do swéy Izby celem naradzenia się.

Prezydującym ich będzie przysięgły wyiągnięty pierwszym losem, lub też którego sami wyznaczą za zezwoleniem iego.

Przed zaczęciem naradzania się, Prezydujący przysięgłych, odczyta im Instrukcyą następującą, która oprócz tego, wielkim charakterem wypisana, przybita będzie w miejscu naywidoczniejszym ich Izby:

„Prawo nie wymaga po przysięgłych u-
 „sprawiedliwiania się z pobudek, które do
 „przekonania ich służyły; nie przepisuje im
 „prawideł podług którychby szczególniej,
 „dowód za zupełny i dostateczny uważać mie-
 „li: ale wymaga żeby się w cichości z natę-
 „żoną rozważą sami siebie pytali, żeby szcze-
 „rze w sumnieniu swém badali, iakie na rozu-
 „mie ich, okazane przeciw oskarżonemu do-
 „wody i zasady obrony iego, zrobiły wraże-

nie. Prawo nie mówi im: *Uważać będziecie za prawdziwy każdy czyn, który zeznaniem tyłu lub tyłu świadków stwierdzony został; Nie mówi im także: Nie będziecie uważać dowodu za dostateczny, któryby się nie zasa- dzał na takim protokule, na takich doku- mentach, na zeznaniu tyłu świadków, na tyłu oznakach; czyni im tylko to jedno za- pytanie, które wszystkie ich obowiązki w so- bie zawiera: Czyli iścieście wewnętrznie prze- konanemi? ,*

„ Osobliwie i istotnie należy tu mieć na uwadze, iż przedmiotem całego nara- dzania się przysięgłych, powinién być akt oskarżenia; powinni się oni iedynie przywią- zywać do czynów aktem oskarżenia objętych, lub od tychże zawisłych; wykraczają przeci- wko najpierwszemu obowiązkowi swemu, ie- żeli rozważając przepisy praw kryminalnych, zastanawiają się nad skutkami iakie dla oskar- żonego przyszłe ich oświadczenie mieć mo- że. Powołaniem ich nie jest, ścigać i ka- rać przestępstwa; przeznaczeni oni tylko są do zadecydowania, czyli oskarżony popełnił lub nie zadaną mu zbrodnią.,

343. Przysięgli nie będą mogli wycho- dzić ze swojej izby, dopóki nie ułożą oświad- czenia swego.

Wniyście do izby pod iakimkolwiek bądź pozorem podczas naradzania się, dozwolone

nie będzie, chyba za pozwoleniem Prezesa i to na piśmie.

Prezes obowiązany jest dać komendantowi żandarmów służbę czyniących, rozkaz osobny i to na piśmie, pilnowania wychodów izby. Komendant ten wymieniony będzie w rozkazie z nazwiska i rangi. Sąd mocen będzie skazać przysięgłego wykraczającego przeciw temu, na karę pieniężną, nie większą iak 500 franków.

Ktokolwiek inny rozkaz ten przestąpi, lub wykonać go zaniedba, będzie mógł byđz skarany na 24 godzinne więzienie.

344. Przysięgli naradzać się będą na-przód względem czynu głównego, a potém względem każdej z osobna okoliczności.

345. Prezydujący przysięgłych pytać się ich będzie podług zapytań ułożonych, i każdy z nich odpowie iak następuje:

10d. Jeżeli przysięgły mniema, iż czyn nie jest dowiedziony, lub iż oskarżony nie jest o tenże przekonany, powie:

Nie, oskarżony nie jest winien.

W tym przypadku, przysięgły nie będzie miał iuż nic więcej do odpowiedzi.

2re. Jeżeli mniema, iż czyn jest dowiedziony, i oskarżony jest o tenże przekonany, powie:

Tak jest . oskarżony popełnił zbrodnią , z wszelkiemi okolicznościami wułożonych zapytaniach objętemi.

3cie. Jeżeli mniema, iż czyn jest dowiedziony, iż oskarżony o dopelnienie tegoż jest przekonany, lecz że nie masz dowodu, iak tylko na niektore okoliczności, powie:

Tak jest , oskarżony popełnił zbrodnią , z taką okolicznością , lecz nie jest dowiedziono , żeby ją popełnił z taką inną.

4te. Jeżeli mniema, iż czyn jest dowiedziony, iż oskarżony o popelnienie go jest przekonany, lecz żadna z okoliczności dowiedzioną nie jest, powie:

Tak jest oskarżony popełnił zbrodnią , lecz bez żadney okoliczności.

346. Nadto przysięgły odpowie w szczególności, jeżeli tego potrzeba wymagać będzie, w przypadkach Artykułami 339. i 340. objętych.

347. Decyzya przysięgłych za obwinionym lub przeciw niemu stanowiącą będzie większością głosów pod nieważnością.

W przypadku równości głosów, zdanie łagodniejsze dla oskarżonego decyzją stanowić będzie.

348. Przysięgli wrócą potem do izby audyencyonalney, i zasiądą swoje miejsca. Pre-

zes zapyta się ich, jaki skutek jest ich naradzania się.

Prezydujący przysięgłych wstanie, i położywszy rękę na sercu rzeknie: „Na mój honor i sumnienie przed Bogiem i ludźmi zapewniam, iż oświadczenie przysięgłych jest następujące: „*Tak jest, oskarżony i t. d. Nie, oskarżony i t. d.*”

349. Oświadczenie przysięgłych podpisane będzie przez ich prezydującego, i oddane przez niego Prezesowi, wszystko w przytomności przysięgłych.

Prezes podpisze je i każe też podpisać Pisarzowi.

350. Żadne odwołanie się od oświadczenia przysięgłych, nie będzie mogło mieć miejsca.

351. Jeżeli iednakowoż oskarżony tylko prosią większością głosów uznany został za winnego co do głównego czynu, Sędziowie naradzać się będą między sobą względem tegoż samego punktu; i jeżeli za zdaniem przez mniejszość głosów przysięgłych utrzymywaném będzie większość głosów Sędziów, tak, iż połączywszy liczbę głosów tych, połączona liczba ta przewyższać będzie liczbę głosów większości przysięgłych i mniejszości Sędziów, zdanie łagodniejsze dla oskarżonego stanowiąc będzie decyzyą.

352. Jeżeli wyjąwszy przypadek Artyku-
łem poprzedzającym objęty, Sędziowie iedno-
zgodnie przekonani będą, iż przysięgli, przy
zachowaniu nawet formalności, omylili się w
głównym przedmiocie sprawy, Sąd oświadczy,
iż rozsądzenie sprawy zawiesza się, i odroczy
ią do następującego posiedzenia, ażeby prze-
szła przez inne zgromadzenie przysięgłych do
którego nie będzie mógł należeć żaden z człon-
ków zgromadzenia poprzedzającego.

Domagać się tego nie będzie miał nikt
prawa; sąd nie będzie mocen nakazywać tego,
inaczej iak z urzędu, i zaraz po oświadczeniu
zgromadzenia przysięgłych publicznie ogło-
szoném, i w tym przypadku tylko gdzieby
oskarżony był za winnego, nigdy zaś w tym
gdzieby nie był za winnego uznany.

Sąd obowiązany będzie wydać wyrok
zaraz po uczynioném oświadczeniu nowo obra-
nego zgromadzenia przysięgłych, gdyby na-
wet oświadczenie to, zgodne było z pier-
wszém.

353. Inkwizycya i rozprawy raz rozpo-
częte, odbywać się winny bez przerwy, bez
znoszenia się z kimkolwiek po za mieyscem
posiedzeń, aż do złożenia oświadczenia przez
przysięgłych.

Prezes nie będzie mógł zawieszać czyn-
ności tych, tylko na czas przerwy potrzebny

dla spoczynku Sędziów, przysięgłych, świadków i oskarżonych.

354. Jeżeli świadek przypozwany nie stawia się, Sąd mocen będzie na wniosek Prokuratora generalnego, i przed zaczęciem rozprawy z pierwszym świadkiem na liście umieszczonym odroczyć sprawę do następującej sessyi.

355. Jeżeli z powodu niestawienia się świadka, sprawa odroczoną zostanie do następującego posiedzenia, wszelkie koszta za pozwów, aktów, podróży świadków, i inne mające za cel rozsądzenie sprawy poniesie świadek, a nawet na żądanie Prokuratora generalnego, wskazany zostanie na przymus osobisty, przez wyrok odraczający rozprawę do posiedzenia następującego.

Tenże wyrok nakaze nadto, żeby świadek ten przyprowadzony został przed Sąd przez pomoc wojskową dla wysłuchania go.

I mimo tego, we wszystkich przypadkach, świadek który się nie stawia, lub nie chce bądź wykonać przysięgi, bądź zeznawać, skazany zostanie na karę Artykułem 80 przepisaną.

356. Przeciw wyrokowi takowemu służy opozycya przez dni dziesięć od dnia wręczenia onego świadkowi skazanemu, lub w jego zamieszkanu, prócz dnia iednego na każde pięć myryametrów, i opozycya ta przyjęta

będzie, jeżeli świadek okaże, iż w stawieniu się prawną miał przeszkodę, lub iż kara przeciw niemu wyrzeczona, zmniejszoną być powinna.

O D D Z I A Ł II.

o Wyroku i Exekucyi.

357. Prezes każe się stawić oskarżonemu, i Pisarz odczyta w jego przytomności oświadczenie przysięgłych.

358. Jeżeli oskarżony uznany został za niewinnego, Prezes wyrzeczy, iż tenże jest uwolnionym z pod oskarżenia (aquitte d'accusation), i nakaże wypuścić go na wolność, jeżeli z inney przyczyny przytrzymany nie będzie.

Sąd postanowi potem względem wynagrodzenia szkód, iak ego każda z stron żądała po uczynieniu przez nie excepcyi oddalających żądania, lub przedstawieniu obron, i po wysłuchaniu Prokuratora generalnego. Będzie mocen iednakże Sąd jeżeli to uzna za potrzebne, delegować iednego z Sędziów, do wysłuchania stron, przejrzenia papierów, i sporządzenia relacyi na audyencyi, na które strony będą mogły czynić swe uwagi, i Prokurator powtórnie słuchany będzie.

Oskarżony z pod oskarżenia uwolniony, będzie mógł uzyskać wynagrodzenie zrządzonych mu przez potwarz szkód od tych, którzy go denuncyowali, członki iednak władz krajowych nie będą mogły byđż tym sposobem pociągane za doniesienie z urzędu uczynione o przestępstwach, o których zdawało im się, iż wiadomości w czasie urzędowania swego powzięli; wolno iest iednakże oskarżyć ich o przestąpienie obowiązków, iezeli słuszny do tego znajduje się powód.

Prokurator ieneralny obowiązany będzie, na żądanie oskarżonego wskazać mu iego denuncyantów.

359. Skargi o wynagrodzenie szkód, bądź oskarżonego przeciw denuncyantom lub stronie pokrzywdzoney, bądź strony pokrzywdzoney przeciw oskarżonemu, lub skazanemu na kary, zanoszone będą przed Sąđ Delegacyiny.

Strona pokrzywdzona winna iest skargę swą o wynagrodzenie szkód zanieść przed wyrokiem; gdyż ta późniey przyjętą nie będzie.

Toż samo rozumieć się ma o oskarżonym, iezeli wiedział kto iego iest denuncyantem; W przypadku gdyby oskarżony nie był się dowiedział o swoim denuncyancie aż po wyroku, lecz przed ukończeniem posiedzenia, obowiązany będzie pod upadkiem zanieść skargę swą do Sądu Delegacyjnego; iezeli zaś o nim po rozwiązaniu dopiero posiedzeń do-

wiedział się, skarga jego zanesioną będzie do Trybunału cywilnego.

Co się tycze osób trzecich, które nie były stronami w sprawie, te udać się winny do Trybunału cywilnego.

360. Ktokolwiek prawnie uwolniony został z pod oskarżenia, nie będzie mógł być o tenże sam czyn powtórnie pociągany i oskarżany.

361. Jeżeli w ciągu rozprawy, oskarżony obwiniony został o inne przestępstwo, bądź na mocy dokumentów, bądź na mocy zeznań świadków. Prezes po ogłoszeniu, iż oskarżony uwolnionym jest z oskarżenia, nakaze aby pociągnięty został z powodu nowego przestępstwa; w skutku tego odeśle go, jako za rozkazem stawiającego lub przyprowadzonego, według różnicy ustanowionéy Art. 91. a nawet iako przyaresztowanego, jeżeli potrzeba wypadnie, przed Sędziego Instrukcyjnego okręgu, w którym zasiada Sąd Delegacyjny końcem rozpoczęcia nowej Instrukcyi.

Przepis ten jednak w tenczas tylko zachowany będzie, jeżeli urząd publiczny przed ukończeniem rozprawy względem pociągnięcia tego zastrzegł sobie czynić.

362. Jeżeli oskarżony uznany został za winnego, Prokurator generalny wezwie Sąd do zastosowania Prawa.

Strona pokrzywdzona poda swe żądanie względem zwrotu i wynagrodzenia szkód.

363. Prezes zapyta się oskarżonego, czyli nie ma cò do powiedzenia na swoją obronę. Oskarżony ani też obrońca jego nie będą mogli już zaprzeczać czynu, lecz wolno im tylko przedstawiać, iż nie jest prawem zabroniony, lub za przestępstwo uznany, iż nie zasługuje na karę, której wymierzenia Prokurator generalny żądał, iż nie pociąga za sobą wynagrodzenia strony, albo też nakoniec iż ta zanadto wielkiego wynagrodzenia żąda.

364. Sąd wyrzeczce iż oskarżony wolnym jest od kary (absous absoluton), jeżeli czyn którego tenże winnym uznany został, nie jest prawem kryminalném zabroniony.

365. Jeżeli czyn ten jest zabroniony, sąd wyrzeczce karę prawem przepisaną, nawet w tym przypadku, gdyby po ukończonéj rozprawie okazało się, iż nie podlega rozpoznaniu Sądu Delegacyjnego.

W przypadku przekonania o kilka zbrodni lub występków, kara największa tylko wyrzeczoną będzie.

366. Tak w przypadku uwolnienia od kary (absolution), iako też w przypadku uwolnienia z pod oskarżenia (acquittement), lub skazania na kary (condamnation), Sąd postanowi względem wynagrodzenia żadanego przez stronę pokrzywdzoną, lub oskarżonego;

obrachuić szkody w tymże samym wyroku, lub delegować będzie iednego z Sędziów do wysłuchania stron, przejrzenia papierów i sporządzenia względem wszystkiego relacyi, tak iak iest przepisano w Art. 358.

Sąd nakaże również, aby rzeczy zabrane, zwrócone były właścicielowi.

Jeżeli iednakże oskarżony skazany został na kary, zwrot ten nie nastąpi, aż po udowodnieniu przez właściciela, iż osądzony zaniedbał w czasie prawem przepisany odwołać się do kassacyi, lub jeżeli się odwołał, iż sprawa zupełnie iest ukończoną.

367. Jeżeli uznano zostało, iż znaydują się okoliczności usprawiedliwiające oskarżonego, Sąd wyrzecze stosownie do *Kodexu o przestępstwach i karach*.

368. Oskarżony, który skazany zostanie na kary, lub strona przegrywająca, zagnieni zostaną do ponoszenia kosztów przez skarb, i drugą stronę poniesionych.

369. Sędziowie naradzać się będą i głosować po cichu, będą mogli oddalić się tym końcem do Izby radney; lecz dekret wyrzeczony zostanie głośno przez Prezesa, w przytomności publiczności i oskarżonego.

Przed ogłoszeniem wyroku, Prezes winien iest odczytać text prawa, na którym się tenże gruntuie.

Pisarz wygotuje wyrok, umieści w nim text prawa zastosowanego, pod karą 100. franków.

370. Oryginał wyroku podpisany będzie przez Sędziów którzy go wydali, pod karą 100. franków na Pisarza, a nawet podług okoliczności, pod pociągnięciem do odpowiedzialności, tak Pisarza iako też Sędziów. Podpisany byź ma w przeciągu 24rech godzin od ogłoszenia wyroku.

371. Po ogłoszeniu wyroku, Prezes mocen będzie, podług okoliczności napomnieć oskarżonego, żeby był stałym, żeby losowi swemu ulegał, lub żeby postępowanie swoje zmienił.

Uwiedomi go, iż mu służy prawo udania się do kassacyi, i przez iaki przeciąg czasu.

372. Pisarz sporządzi protokół sessyi, dla stwierdzenia, iż formalności przepisane zachowane zostały.

Nie będzie wzmianki w Protokule ani o odpowiedziach oskarżonych, ani o osnowie świadectw; zachowany będzie iednak mimo tego Art: 218. tyczący się zmian, różnic, i kontradykcyi świadków w ich zeznawaniach.

Protokół podpisany będzie przez Prezesa i Pisarza.

W przypadku gdyby protokół taki nie został sporządzony, Pisarz skazany będzie na pięćset franków.

373. Skazany wyrokiem będzie miał trzy dni całe, oprócz dnia w którym wyrok ogłoszonym mu został, do oświadczenia w kancelaryi, iż się odwołuje do kassacyi.

Prokurator generalny będzie mógł w przeciągu równegoż czasu, oświadczyć w kancelaryi, iż żąda kassacyi wyroku.

Równyż czas służy i stronie o wynagrodzenie czyniącej, lecz ta nie będzie się mogła odwołać tylko co do rozrządzeń wyroku tyczących się iey wynagrodzenia prywatnego.

Przez przeciąg tych trzech dni, a jeżeli odwołanie się do kassacyi nastąpiło, aż do odebrania wyroku Sądu kassacyjnego, execucya zawieszona będzie.

374. W przypadkach Artykułami 409 i 412. niniejszego Kodexu wymienionych, Prokurator generalny lub strona będą mieli tylko 24 godzin do odwołania się.

375. Wyrok wykonany zostanie w przeciągu 24rech godzin od upłynienia czasu wzmiankowanego w Artykule 373, jeżeli zaś odwołanie się nastąpiło, w przeciągu 24rech godzin od odebrania wyroku Sądu Kassacyjnego skargę o kassacyą odrzucającego.

376. Wyrok wykonany będzie na rozkaz Prokuratora generalnego, który będzie miał pra-

wo rekwirować tym końcem bezpośrednio o dodanie siły zbroynéy.

377. Jeżeli osądzony chce co oświadczyć, oświadczenie to iego przyjęte będzie przez iednego z Sędziów mieysca exekucyi, któremu dodany będzie Pisarz.

378. Pisarz obowiązany jest pod karą 100. franków protokół Exekucyi sporządzić, i w przeciągu 24rech godzin przepisać go poniżey oryginału wyroku. Kopia ta podpisana zostanie przez niego, i uczyniona będzie pod tąż samą karą wzmianka o tém wszystkiém na brzegu protokołu. Wzmianka ta również będzie podpisana, a kopia będzie miała taką moc iak i sam protokół.

379. Jeżeli w czasie rozprawy przed zapadłym wyrokiem odbywającej się, oskarżony obwiniony został, bądź na mocy dokumentów, bądź na mocy zeznania świadków, o inne zbrodnie iak te, o które iuż jest oskarżony; a zbrodnie te nowo odkryte zasługią na karę większą aniżeli pierwsze, lub oskarżony ma współników przyaresztowanych; Sąd nakaże z powodu nowych czynów nowe przeciw niemu postępowanie, podług formalności niniejszym Kodexem przepisanych.

W tych dwóch przypadkach Prokurator generalny wstrzyma się z exekucją wyroku pierwszego, dopóki decyzya w drugiey sprawie nie nastąpi.

380. Wszystkie oryginały wyroków przez Sąd Delegacyjny wydanych połączone i złożone złożoną w kancelaryi Trybunału I^{wsz} Instancyi miejsca głównego Departamentu.

Nie podciągnięte są jednak pod powyższy przepis oryginały wyroków wydanych przez Sąd delegacyjny tego Departamentu, w którym zasiada Sąd Cesarski, które pozostają w kancelaryi tego Sądu.

D Z I A Ł V.

O zgromadzeniu przysięgłych, i sposobie tworzenia się tegoż.

O D D Z I A Ł I.

o Zgromadzeniu przysięgłych.

381. Nie może nikt odbywać obowiązków przysięgłego, kto nie ma trzydziestu lat skończonych, nie używa praw politycznych i cywilnych, a to pod nieważnością.

382. Przysięgli obierani będą:
 100 z pomiędzy Członków zgromadzeń wybiorczych (colleges electoraux);
 200 z pomiędzy trzechset Obywatelów napawiających podatków opłacających w Departamencie zamieszkałych;

3cie. Z pomiędzy Urzędników Administracyjnych przez Cesarza mianowanych;

4te. Z pomiędzy Doktorów i Licencyatów iednego lub kilku z 4rech Wydziałów Akademycznych, to iest prawa, sztuki Lekarskiej, nauk innych i Literatury, członków i Korrespondentów Instytutu i innych towarzystw uczonych przez Rząd uznanych;

5te. Z pomiędzy Notaryuszów;

6te. Z pomiędzy Bankierów, Agentów wexlowych, negoeyantów i kupców oplacających patentowego w iedney z dwóch pierwszych klass.

7me. Z pomiędzy Officyalistów przy Administracyach umieszczonych, i mających pensyi naymniey 4000 franków.

Nikt nie będzie mógł być przysięgłym tylko z pomiędzy Obywatelów powyżey rzeczonych, co iednak nie ma się sprzeciwiać osnowie Art: 386.

383. Nikt nie może być przysięgłym w tey saméy sprawie, w którey pełnił obowiązki Urzędnika policyi sądowey, był świadkiem, tłumaczem, biegłym lub stroną, pod nieważnością.

384. Nie mogą zarazem być przysięgłemi Minister, Prefekt, Podprefekt, Sędzia, Prokurator generalny Cesarski przy Sądach i Trybunałach, i ich Zastępcy.

Nie może być także przysięgłym Kapłan iakieykolwiek bądź Religii.

385. Radzcy Stanu wydział iaki Administracyi poruczony sobie mający, Kommissarze Cesarscy przy Administracyach lub Dyrekcyach, starcy siedmdziesiąt letni, uwolnieni być mają od tych obowiązków, jeżeli tego żądać będą.

386. Gdyby kto, nie będąc z żadney z klass Artykułem 332 wymienionych, życzył sobie iednak otrzymać zaszczyt w dopuszczeniu siebie do obowiązków przysięgłego, będzie mógł być na liście umieszczonym, jeżeli poda o to prośbę do Prefekta, a po odebraniu przez tego chlubnych za podającym się poleceń, i przestaniu ich Ministrowi spraw wewnętrznych, Minister potrzebne w tey mierze wyda upoważnienie.

Prefekt będzie również mocen z urzędu kogo w tym celu podać Ministrowi.

387. Prefekci sporządzą pod odpowiedzialnością, Listę przysięgłych, ilekroć o to przez Prezesów sądów Delegacyinych rekwirowani będą. Rekwizycya ta nastąpi przynajmniej piętnaście dni przed rozpoczęciem posiedzenia.

Jeżeli Sąd podzielony jest na dwa lub więcej Wydziałów, każdy Prezes mocen będzie w przypadku gdzieby liczba spraw tego wymagała, rekwirować o listę przysięgłych dla Wydziału w którym prezyduje.

W każdym razie, lista składać się będzie z sześciudziesiąt Obywatelów: przesłaną zostanie natychmiast Prezesowi Sądu Delegacyjnego, lub Wydziałowemu, który obowiązany będzie zmniejszyć ją do liczby 36. w przeciągu 24 godzin od iey odebrania, i odesłać ją w przeciągu równegoż czasu Prefektowi, końcem przesłania iey tak iak poniżey powiedziano będzie wszystkim tym którzy ją dostać powinai.

388. Każdy Prefekt prześle listę tym sposobem sporządzoną wielkiemu Sędziemu Ministrowi Sprawiedliwości, pierwszemu Prezesowi Sądu Cesarskiego, Prokuratorowi generalnemu przy tymże Sądzie, Prezesowi Sądu Delegacyjnego lub Wydziałowemu, a nadto Prokuratorowi Cesarskiemu kryminalnemu, jeżeli ten znajduie się w Departamencie dla którego Lista iest przeznaczona.

389. Obywatelom Listą objętym nie będzie cała lista przesyłana; lecz Prefekt wręczy każdemu z nich wyciąg onęy stwierdzający, iż nazwisko iego iest w teyże umieszczone. Wręczenie to nastąpi na tydzień naymniej przed dniem w którym lista ma być użyta.

Dzień ten wymieniony zostanie w akcie wręczenia, który zawierać także będzie nakaz stawienia się na dzień wyznaczony, pod karąi Kodexem niniejszym przepisanimi.

Jeżeli wyciąg ten nie będzie mógł być wręczony osobie, zostanie wręczony w zamie-

szkaniu, równie iak i Burmistrzowi lub Ad-junktowi miejscowemu, który obowiązany jest przysięgłego o tém uwiadomić.

390. Lišta przysięgłych po odbyciu przez nich posiedzenia do którego przeznaczoną była, uważaną będzie za nic nieznaczącą.

391. Przysięgły który umieszczony będzie na liście, i zadosyć uczyni wezwaniu do niego wyszlemu, nie będzie mógł być umieszczony na listach do czterech następnych posiedzeń służyc mających, chyba na to zezwolił

Prefekci przesyłając nowe listy przysięgłych wielkiemu Sędziemu Ministrowi Sprawiedliwości, dołączac będą do nich wyszczególnienie osób, które będąc umieszczonemi na liście poprzedzającej, nie uczyniły zadosyć wezwaniu. Wielki Sędzia zda co rok raport względem sposobu sprawowania obowiązków przez Obywatelów w listach zapisanych.

Jeżeli który Urzędnik wezwany iako przysięgły, nie uczynił zadosyć wezwaniu, oddzielnie wytknięty będzie w raporcie.

Jego Cesarska Mość zachowuje sobie dawać chlubne dowody swego ukontentowania przysięgłym, którzyby chwalebna gorliwość okazali.

392. Żaden Obywatel mający więcéy nad lat 30. nie będzie mógł otrzymać Urzędu Administracyjnego lub Sądowego, jeżeli nie o-

każe przez zaświadczenie Urzędnika sprawującego urząd publiczny przy Sądzie Delegacyjnym w obrębie którego mieszka, iż ilekroć na liście przysięgłych umieszczony będąc wezwanie odebrał, zawsze onemu zadosyć uczynił, lub iż przyczyny uwolnienia się przez niego podane uznane zostały za ważne, albo też iż żadne ieszcze do niego nie zaszło wezwanie.

Żadna prośba o Urząd przyiętą nie będzie, jeżeli do niej zaświadczenie takowe dołączone nie zostanie.

O D D Z I A Ł II.

O sposobie tworzenia i zwoływania zgromadzenia przysięgłych.

393. Do utworzenia zgromadzenia przysięgłych potrzeba dwunastu przysięgłych.

394. Lista przysięgłych wręczona będzie każdemu oskarżonemu dniem przed czasem oznaczonym do utworzenia listy członków zgromadzenia; wręczenie to będzie nieważne, równie iak i wszelkie późniejsze działania, jeżeli nastąpi prędzey lub późniey.

395. W każdym przypadku, jeżeli w dniu wyznaczonym nie znajduie się trzydziestu przysięgłych przytomnych żadney przyczyny wymówienia się nie mających, ani uwolnionych,

liczba ich uzupełniona zostanie przez Preze Sąd Delegacyjny; wybrani będą publicznie i losem, z pomiędzy Obywatelów z klas Art. 382. wymienionych, i w gminie mieszkających; w którym to celu Prefekt przez co rok Sądowi listę rzeczonych osób.

396. Każdy przysięgły któryby na wanie należycie mu wręczone nie udał się do przeznaczonych sobie miejsc, skazany zostanie przez Sąd Delegacyjny na karę.

Za pierwszy raz pięciuset franków;

Za drugi raz tysiąc franków;

A za trzeci raz tysiąc pięćset franków.

Oprócz tego przy ostatnim razie uznany zostanie za niezdatnego do pełnienia obowiązków przysięgłego. Wyrok zostanie wydrukowany i wywieszony na jego koszt.

W każdym razie, nazwisko przysięgłego skazanego na powyższe kary przesłane będzie Prefektowi dla wytknięcia go w raporcie Art. 391. - wymienionym.

397. Wolni iednak od powyższych kar będą ci którzy usprawiedliwią, iż byli w nie możliwości stawienia się na dzień wyznaczony.

Sąd zadecyduje względem ważności przysięgi.

398. Kary Art. 396. przepisane zastosowane również będą do każdego przysięgłego któryby przybywszy nawet na przeznaczone miejsce, oddalił się przed ukończeniem obo-

wiązków swych, bez przyczyny ważnéj która również przez Sąd rozpoznawaną będzie.

399. W dniu wyznaczonym, i do każdej sprawy, przysięgli żadnéj przyczyny wymówienia się nie mający i nie uwolnieni przywołani będą przed rozpoczęciem Sessyi, w ich przytomności, w przytomności oskarżonego i Prokuratora generalnego.

Nazwisko każdego przysięgłego na przywołanie odpowiadającego, wrzucone zostanie w naczynie.

Oskarżony naprzód a potem Prokurator generalny wyłączać będą tylu przysięgłych ilu za przyzwoite uznają, w porządku w jakim imiona ich z naczynia wyciągane będą, z ograniczeniem iednakże poniżej wyrażoném.

Oskarżony ani Prokurator generalny nie będą mogli przedstawiać przyczyn wyłączenia.

Zgromadzenie przysięgłych utworzy się w tym momencie gdy dwanaście nazwisk z naczynia bez wyłączenia wyciągnięte zostanie.

400. Oskarżony i Prokurator generalny nie będą mogli już więcej wyłączać, skoro nie zostanie iak dwunastu przysięgłych.

401. Oskarżony i Prokurator generalny w równej liczbie wyłączać będą mogli, jeżeli iednakże przysięgli nie w równej są liczbie, oskarżonym służy prawo wyłączenia iednego przysięgłego więcej niż Prokuratorowi generalnemu.

402. Jeżeli jest kilku oskarżonych, będą mogli znieść się względem wyłączenia, będą mogli wyłączać oddzielnie.

Tak w pierwszym iak i w drugim przypadku, nie wolno im wyłączać więcey nad liczbę iednemu oskarżonemu poprzedzającemi Artykułami dozwoloną.

403. Jeżeli się oskarżeni nie umówią względem wyłączenia, los oznaczy między nimi porządek wiakim wyłączać mają. W tym przypadku, przysięgli wyłączeni w porządku tym przez iednego z oskarżonych, wyłączeni będą tym samym i względem innych, dopóki liczba prawem oznaczona wyłączona nie zostanie.

404. Oskarżeni będą mogli umówić się względem wyłączenia pewnéy liczby, zachowując sobie wolność wyłączenia innych według porządku losem oznaczonego.

405. Indagacya z oskarżonym rozpocznie się zaraz po ułożeniu listy członków zgromadzenia.

406. Jeżeli przez iakikolwiek bądź wypadek, indagacya co do wszystkich lub co do niektórych występów aktem lub aktami oskarżenia objętych, odroczoną zostanie do następnującego posiedzenia, inna lista przysięgłych sporządzoną zostanie, ci na nowo wyłączeni

będą, i nowa lista dwunastu członków ułożoną być ma, a to podług prawideł powyżey przepisanych, pod nieważnością.

T Y T U Ł III.

*o Sposobach odwołania się od wyroków zapadłych w Sądzie lub Trybunale,
(arrets ou jugemens).*

D Z I A Ł I.

o Nieważnościach Instrukcyi i wyroku.

407. Wyroki zapadłe w Sądach lub ostatecznie w Trybunale, w materji kryminalnéy, poprawczéy lub policyinéy, równie iak instrukcyja i całe postępowanie sądowe poprzedniczo odbyte, będą mogły być skassowanemi w przypadkach następujących, i na żądanie zasze podług różnicy, która poniżey ustanowioną będzie.

§. I.

Materje kryminalne.

408. Jeżeli oskarżony skazany zostanie na kary, a bądź w wyroku Sądu Cesarskiego nakazującym odesłanie sprawy do Sądu Dele-

gacyjnego, bądź w instrukcyi i postępowaniu sądownem w tym ostatnim sądzie odbytych, bądź w samym wyroku skazującym na kary, przestąpione lub opuszczone zostaną niektóre formalności, których zachowanie Kodex niniejszy pod nieważnością przepisuje, opuszczenie to lub przestąpienie, będzie mogło pociągać za sobą na żądanie strony skazanej na kary, lub urzędu publicznego, skassowanie wyroku i wszelkich działań poprzedniczych, zaczawszy od najpierwszego aktu nieważności.

Toż samo rozumieć się ma, tak w przypadku niewłaściwości sądu, iako też gdy opuszczone lub odmówione zostanie rozsządzenie, bądź iednego lub kilku żądań oskarżonego, bądź iednego lub kilku wniosków urzędu publicznego mającego za cel użycie wolności lub dobrodzieystwa prawem dozwolonych, gdyby nawet nieważność na przypadek niezachowania formalności, którey dopełnienie żądane lub wnoszone było, wyraźnie w prawie przepisaną nie znaydowała się.

409. W przypadku uwolnienia obwinionego z pod oskarżenia, urząd publiczny nie będzie mógł żądać skassowania decyzyi w téj mierze zapadłej, i działań które tę poprzedziły, tylko dla zadosyć uczynienia prawu i nie szkodząc przez to stronie, z pod oskarżenia uwolnionej.

410. Jeżeli nieważność pochodzić będzie stąd, iż przez wyrok wskazaną została inna kara iak ta, którą prawo na ten rodzaj zbrodni przepisuie, o skassowanie wyroku będzie mógł czynić tak urząd publiczny iako też osądzony. Toż samo prawo służyć będzie urzędowi publicznemu przeciw wyrokom uwalniającym od kary, o których Artykuł 364. wzmiankuie, ieżeli uwolnienie wyrzeczone zostało z powodu iakoby braku na ten przypadek prawa kryminalnego, któreby się iednak znajdowało.

411. Jeżeli kara wyrzeczona będzie taż sama, którą prawo na przypadek zbrodni téy przepisuie, nikt skassowania wyroku nie będzie mógł żądać, pod tym pozorem, iż omyłka zaszła w zacytowaniu prawa.

412. Strona pokrzywdzona nie będzie mogła w żadnym przypadku czynić o nieważność decyzyi względem uwolnienia z pod oskarżenia lub wyroku uwalniającego od kary; lecz ieżeli wyrokiem skazaną została na wynagrodzenie większe od tego, którego uwolniony z pod oskarżenia lub kary żądał, nakaz ten wyroku będzie mógł być skassowanym, na żądanie strony pokrzywdzonéy.

§. II.

Materye poprawcze i policyjne.

413. Powody do skassowania wyroków Artykułem 408 wskazane, służą w materyi poprawczey i policyjney, tak stronie o występek lub przewinienie pociąganey, iako też urzędowi publicznemu i stronie pokrzywdzoney, iezeli ta do sprawy wchodzi, przeciw wszelkim wyrokom ostatecznym bez różnicy, czyli przez nie strona uwolnioną czyli też na karę osądzoną została.

Jeżeli iednakże przez wyrok strona uwolnioną została, nie będzie mógł niat przeciwniey na obronę swoją zarzucić przestąpienia, lub opuszczenia formalności przepisanych.

414. Przepis Artykułem 411. obięty, stosować się ma i do wyroków wszelkich ostatecznych w materyi poprawczey i policyjney wydanych.

§. III.

Przepisy stosujące się do obudwóch poprzedzających paragrafów.

415. We wszystkich przypadkach, gdzie bądź Sąd Kassacyjny, bądź Sąd Cesarski skassuje Instrukcyą, będzie mógł nakazać żeby

koszta nowego postępowania poniósł Urzędnik lub Sędzia instrukcyjny który nieważność popełnił.

Przepis iednakże ten zachowany będzie tylko w przypadku bardzo wielkich błędów, i gdy nieważność popełnioną zostanie we dwa lata po wprowadzeniu Kodexu niniejszego.

D Z I A Ł II.

O skargach do kassacyi.

416. Odwołanie się do kassacyi od wyroków przygotowawczych, i na instrukcyą w sądach zapadłych, lub wyrokom tego rodzaju ostatecznym przez Trybunał ferowanym, dozwolone jest dopiero po wyroku stanowczym; zadosyć uczynienie dobrowolne takowym wyrokom, nie będzie mogło w żadnym przypadku służyć za excepcyą do nieprzyjęcia skargi.

Przepis niniejszy nie stosuje się do wyroków względem właściwości sądu wydanych.

417. Zgłoszenie się z skargą o kassacyą uczynione zostanie przez osądzonogo w kancelaryi i podpisane przez niego i Pisarza; a jeżeli zgłaszający się nie może lub nie chce się podpisać, Pisarz uczyni o tém wzmiankę.

Zgłoszenie się to uczynione być może podług téj saméj formalności; przez Patrona strony osądzoney, lub iey szczególnie w tym celu ustanowionego pełnomocnika; w którym to ostatnim przypadku plenipotencya dołączoną zostanie do zgłoszenia się.

Zapisano będzie w księgę do tego przeznaczoną, księga ta będzie publiczną, i każdy będzie miał prawo żądać wydania sobie z niéj ekstraktów.

418. Jeżeli od wyroku przez sąd lub ostatecznie przez Trybunał wydanego, w materji kryminalney poprawczej lub policyinéy odwoła się bądź strona pokrzywdzona, jeżeli do procesu wchodzi, bądź urząd publiczny, odwołanie się to nie tylko zapisane będzie stosownie do Artykułu poprzedzającego, lecz i wręczone stronie przeciw której jest wymierzony, w przeciagu trzech dni.

Jeżeli strona ta będzie wówczas przyaresztowaną, akt zawierający zgłoszenie się ze skargą o kassacyą odczytany iey zostanie przez Pisarza; przez nią podpisany; a jeżeli nie chce lub nie może się podpisać, Pisarz uczyni o tém wzwiankę.

Jeżeli zaś jest wolną, odwołujący się do kassacyi wręczy iey swoje odwołanie się przez Burgrabiego, bądź do rąk, bądź w zamieszkaniu przez nią obraném, czas do tego służący

pomnożony będzie w tym przypadku dniem iednym na każde trzy miryametry.

419. Strona pokrzywdzona odwołująca się do kassacyi, obowiązana jest do dokumentów dołączyć wyrok w formie autentycznój.

Obowiązana jest pod upadkiem złożyć na karę sto pięćdziesiąt franków, lub połowę téj summy, jeżeli wyrok jest zaoczny.

420. Wolni są od kary pieniężnej, i od osądzeni na kary w materji kryminalnej. 1re. Agenci publiczni, co do spraw tyczących się bezpośrednio administracyi i dóbr narodowych lub dochodów państwa.

Co do wszystkich innych osób, te poniosą karę skoro w kassacyi usunięci będą; uwolnione będą iednakże od złożenia kary osoby, które do skargi swéj o kassacyą dołączają. 1od wyciąg z księgi podatków okazujący, iż płacą mniej nad sześć franków, lub zaświadczenie poborcy gminu stwierdzające, iż wcale od podatku są wolni; 2re zaświadczenie ubóstwa wydane im przez Burmistrza gminu ich mieszkania, lub przez iego Adjunkta, wizowane przez Podprefekta, i potwierdzone przez Prefekta ich Departamentu.

421. Osądzeni, nawet w materji poprawczéj lub policyinej na karę pociągającą za sobą utratę wolności, nie będą dopuszczonemi do odwołania się do kassacyi, jeżeli nie

zostaną rzeczywiście w więzieniu, lub jeżeli nie zostali wypuszczeni na wolność za kaucyą

Akt zapisania ich w więzę więźniów lub wypuszczenia na wolność za kaucyą, dołączony zostanie do aktu odwołania się do kassacyi; jeżeli jednakże zasadą skargi do kassacyi będzie niewłaściwość sądu, dosyć będzie powodowi do uzyskania przyięcia teyże skargi, usprawiedliwić, iż się właśnie stał w domu więzienia sądowego tego miejsca w którym zasiada sąd kassacyjny; Dozorca domu tego będzie go mógł także przyjąć za okazaniem mu skargi do Prokuratora generalnego przy tymże sądzie zanesioney, i przez tegoż zawizowaney.

422. Osądzony lub strona pokrzywdzona, będą mogli bądź przy zgłoszeniu się, bądź w dziesięć dni potém złożyć w kancelaryi sądu lub Trybunału który wydał wyrok zaskarżony, notę zawierającą zasady odwołania się do kassacyi. Pisarz wyda im na to zaświadczenie, i prześle natychmiast też notę Urzędnikowi pełniącemu obowiązki Prokuratora.

423. Po upłynieniu dni dziesięciu od zgłoszenia się, Urzędnik ten prześle wielkiemu Sędziemu Ministrowi sprawiedliwości, akta processowe i noty stron jeżeli iakie podały.

Pisarz sądu lub Trybunału który wydał wyrok zaskarżony, sporządzi bezpłatnie i do-

łączy spacyfikacją papierów, pod karą stu franków, która wyrzeczona będzie przez sąd Kassacyiny

424. We dwadzieścia cztery godzin od odebrania aktów, wielki Sędzia Minister sprawiedliwości prześle je do sądu kassacyjnego, i uwiadomi o tém urzędnika, który mu je przysłał.

Osądzeni będą również mogli przysłać prosto do kancelaryi sądu kassacyjnego, bądź noty, bądź expedyce lub kopie wręczone, tak wyroków iako też i skarg swych do kassacyi. Strona iednakże pokrzywdzona nie będzie mogła używać dobrodzieystwa niniejszym przepisem dozwolonego bez przybrania sobie Adwokata sądu kassacyjnego.

425. Sąd kassacyiny będzie mógł w każdej sprawie kryminalnéy, poprawczéy lub policyinéy, stanowiąc względem odwołania się do kassacyi, zaraz po upłynieniu terminów niniejszym Działem przepisanych, a obowiązany będzie postanowić względem tego, najpóźniej w przeciągu miesiąca od czasu upłynienia tych terminów.

426. Sąd kassacyiny odrzuci skargę lub skassunie wyrok, bez poprzedzającego wyroku względem dopuszczenia skargi.

427. Jeżeli Sąd kassacyiny skassunie wyrok bądź w materyi poprawczéy, bądź policyinéy, odeśle sprawę i sirony przed Sąd lub

Trybunał tego samego rodzaju co i ten który wydał wyrok skassowany

428. Jeżeli sąd kassacyjny skassuje wyrok w materji kryminalney wydany, zachowane będzie postępowanie w siedmiu następujących artykułach przepisane.

429. Sąd Kassacyjny nakaze odesłanie sprawy w tym sposobie, to jest :

Do sądu Cesarskiego innego iak ten, który postanowił względem właściwości i wydał wyrok względem poddania pod oskarżenie, jeżeli wyrok skassowany będzie z iedney z przyczyn w Art: 299 wymienionych ;

Do sądu Delegacyjnego innego iak ten, który wydał wyrok, jeżeli wyrok i instrukcja skassowane są z przyczyn nieważności w sądzie Delegacyjnym popelnionych ;

Do Trybunału Iwszey Instancyi innego, iak ten do którego należał Sędzia Instrukcyjny, jeżeli wyrok i instrukcja skassowane są tylko co do punktów wynagrodzenia prywatnego tyczących się : w tym przypadku, strony nie będą potrzebowały przechodzić przez Sąd pojednawczy.

Jeżeli wyrok i postępowanie sądowe skassowane zostaną z powodu niewłaściwości sądu, Sąd kassacyjny odeśle sprawę przed sędziów właściwych i wskaże ich : iednakże gdyby właściwym sądem był Trybunał Iwszey Instancyi

wktórym zasiada Sędzia który odbył naypierwszą Instrukcyą, sprawa odesłaną będzie do innego Trybunału Iwszey Instancyi.

Jeżeli wyrok skassowany zostanie z téy przyczyny, że się okaże, iż czyn za który obwiniony osądzony został nie jest prawem za przestępstwo uznany, sprawa odesłaną zostanie, jeżeli do niey wchodzi srona pokrzywdzona, do Trybunału Iwszey Instancyi innego iak ten do którego należał Sędzia Instrukcyiny; jeżeli nie wchodzi srona pokrzywdzona, sprawa wcale do żadnego Sądu odesłaną nie będzie.

430. We wszystkich przypadkach gdzie sąd kassacyiny upoważniony jest do obrania Sądu lub Trybunału w celu osądzenia sprawy odesłaney, wybór ten będzie mógł nastąpić tylko za oddzielną decyzyą w Izbie radnéy, zaraz po ogłoszeniu wyroku kassacyjnego, i o którey w tymże wyroku wzmianka uczynioną będzie.

431. Do uzupełnienia Instrukcyi w sprawach odesłanych, nie będą mogli być wyznaczani na powtórnych sędziów Instrukcyinych, ci którzy są ustanowieni w obrębie sądu, którego wyrok skassowanym został.

432. Jeżeli sprawa odesłaną zostanie do sądu Cesarzkiego, ten po poprawieniu instrukcyi w tém co do niego należy, wskaże, w obrębie swoim, Sąd delegacyjny, przez który sprawa będzie miała być sądzoną.

433. Jeżeli sprawa odesłaną zostanie do Sądu Delegacyjnego, a należec będą do niej współnicy nie oskarżeni jeszcze, Sąd ten wyznaczwszy Sędziego Instrukcyjnego, a Prokuratora generalny iednego z swych zastępców do odbycia, każdy w czém do niego należy Instrukcyi, którey akta przesłane zostaną potem do sądu Cesarzkiego, a ten stanowiąc będzie, czyli poddanie pod oskarżenie ma nastąpić lub nie.

434. Jeżeli wyrok skassowany został z powodu tego, iż skazał na karę inną od tey którą prawo na takowy rodzaj zbrodni przepisuje, Sąd delegacyjny do którego sprawa odesłaną będzie, wyda wyrok na mocy złożonego już oświadczenia przysięgłych.

Jeżeli wyrok z inney przyczyny skassowany został, sprawa na nowo wprowadzoną będzie przed sąd Delegacyjny, do którego odesłaną zostanie.

Sąd kassacyjny skassuje tylko część wyroku jeżeli tylko iedno lub niektóre rozporządzenia iego podpadać będą nieważności.

435. Oskarżony który po skassowaniu wyroku przeciw niemu zapadłego będzie miał

bydź powtórnie kryminalnie sądzony, odpro-
wadzony zostanie, bądź jako policyjnie przya-
resztowany, bądź też jako do sądowego are-
sztu wzięty, przed sąd Cesarski lub delegacyi-
ny, do którego sprawa jego odesłaną bę-
dzie.

436. Strona pokrzywdzona która z od-
wołaniem się do kassacyi, bądź w materji kry-
minalney, bądź w materji poprawczej, lub
policyjney oddaloną zostanie, skazaną będzie
na zapłacenie sto pięćdziesiąt franków, i na
koszta dla strony z pod oskarżenia, kary lub
processu uwolnionej; skazaną zostanie nadto
na sto pięćdziesiąt franków dla skarbu, lub na
siedemdziesiąt pięć, jeżeli wyrok zapadł za-
ocznie.

Adminiſtracye lub Dyrekcyje dochodów
państwa, i Agenci publiczni którzy w kassa-
cyi usunięci będą, skazani zostaną tylko na
koszta i wynagrodzenie szkod.

437. Jeżeli wyrok skassowany zostanie,
kara pieniężna złożona zwrócona będzie na-
tychmiał, w jakichkolwiek bądź wyrazach na-
pisany będzie wyrok rozstrzygający odwołanie
się, gdyby nawet opuszczony w nim był na-
kaz zwrotu.

438. Jeżeli skarga o kassacyą odrzuconą
została, strona która ją zaniósła nie będzie
mogła odwołać się do kassacyi od tego sa-

mego wyroku pod żadnym pozorem i w żaden sposób.

439. Wyrok odrzucający skargę o kassacyą, wydany będzie w przeciągu trzech dni, w prołym wyciągu podpisanym przez Pisarza, Prokuratorowi generalnemu przy sądzie kassacyjnym, który go prześle wielkiemu Sędziemu Ministrowi sprawiedliwości, a ten Prokuratorowi lub zastępcy jego, przy sądzie lub Trybunale, który wydał wyrok zaskarżający.

440. Jeżeli po skassowaniu pierwszego wyroku powtórny wyrok w sądzie lub Trybunale w samej sprawie zapadły, zaskarżony będzie z tych samych powodów, zachowane będzie postępowanie według formalności prawem 16go Września 1807 roku przepisanych (*).

(*) PRAWO 16GO WRZEŚNIA 1807.

Art. 1. *Tłumaczenie prawa (Interpretation) następuje wtenczas gdy Sąd Kassacyjny skassuje dwa wyroki Sądu lub Trybunatu ostatecznie ferowane, wydane w tej samej sprawie między iednymi stronami, i które z iednych powodów zaskarżonemi były.*

Art. 2. *Tłumaczenie to wydawane bywa w formie urzędzeń Administracyi publiczney.*

Art. 3. *Może być żądane przez Sąd kassacyjny przed ogłoszeniem drugiego wyroku.*

441. Jeżeli Prokurator generalny przy sądzie kassacyjnym, na wyraźne zalecenie wielkiego Sędziego Ministra Sprawiedliwości, zażąda do Wydziału kryminalnego czynności sądowe, lub wyroki przeciwne prawu, czynności lub wyroki będą mogły być zkasowanymi, a urzędnicy Policyjni lub Sądowi, jeżeli tego potrzeba wypadnie, sposobem w Dziale III. Tytułu IV. niniejszey Xiegi przepisany do odpowiedzialności pociągnięci.

442. Jeżeli sąd Cesarski lub Delegacyjny albo Trybunał poprawczy lub policyjny, wyda ostatecznie wyrok podpadający kassacyi, i przeciw któremu żadna ze stron nie odwoła się w czasie prawem oznaczonym, Prokurator generalny przy sądzie kassacyjnym, powinien będzie z urzędu pomimo upłynionego czasu donieść o tém Sądowi kassacyjnemu,

Art: 4. *Jeżeli nie będzie żądane, Sąd kassacyjny nie może wydać trzeciego wyroku, tylko w Wydziałach połączonych, i pod prezydencyą wielkiego Sędziego.*

Art: 5. *W przypadku artykułem poprzedzającym wskazanym, jeżeli trzeci wyrok zażądany zostanie, tłumaczenie prawa koniecznym jest i zachowane będzie postępowanie w Art: 2. wskazane.*

wyrok zostanie skassowany, strony jednak nie będą mogły zasłonić się tém, końcem wstrzymania exekucyi wyroku.

D Z I A Ł III.

o Skargach o Rewizyę (Demandes en revision).

443. Jeżeli jeden oskarżony osądzony zostanie na kary za pewną zbrodnią, a drugi przez inny wyrok jako sprawca téj saméj zbrodni równie na kary będzie skazany, tak iż te dwa wyroki pogodzone z sobą być nie mogą, i są dowodem niewinności iednego lub drugiego osądzonego, exekucya obudwóch wyroków wstrzymaną zostanie, gdyby nawet skarga o kassacyą przeciw iednemu lub drugiemu wyrokowi odrzuconą była.

Wielki Sędzia Miastler sprawiedliwości, bądź z urzędu, bądź na domaganie się osądzonych lub iednego z nich, lub też Prokuratora generalnego, zleci Prokuratorowi generalnemu przy sądzie kassacyjnym, aby obadwa wyroki do sądu tego zaskarżył.

Wydział kryminalny rzeczzonego sądu, przekonawszy się iż obadwa wyroki pogodzone z sobą być nie mogą, skassuje je, i odeśle oskarżonych po rozpoznanie sprawy ze znajdujących się już aktów oskarżenia,

przed Sąd inny od tych, które obadwa wyroki wydały.

444. Jeżeli po osądzeniu za zabójstwo, na wyraźny rozkaz wielkiego Sędziego Ministra sprawiedliwości przesłane zoltaną do sądu kassacyjnego wydziału kryminalnego, papiery po osądzeniu złożone i mogące wskazać dostateczne oznaki względem exystencyi osoby, ktorey mniemana śmierć do osądzenia powód dała, Sąd ten będzie mógł tymczasowo wyznaczyć sąd Cesarski końcem rozpoznania exystencyi i tożsamości osoby (identité) która była miana za zabitą i wyjaśnienia tego przez indagacyą z tey osoby, przez wysłuchanie świadków, i wszelkie sposoby mogące wyjaśnić czyn niszczący wyrok.

Exekucya wyroku sama przez się wstrzymana będzie na rozkaz wielkiego Sędziego, dopóki sąd kassacyjny w tey mierze nie postanowi, a skoro i ten uzna to za potrzebne; przez wyrok iego przygotowawczy.

Sąd wyznaczony przez sąd kassacyjny prosto tożsamość wyrzeczce lub nietożsamość osoby; a po odesłaniu wyroku iego wraz z dziełem postępowania do sądu kassacyjnego, sąd ten będzie mógł skassować wyrok skazujący na kary, a nawet podług okoliczności ode-

ślać sprawę przed sąd Delegacyjny inny od tych, które pierwotkowo sądziły.

445. Jeżeli po osądzeniu oskarżonego, jeden lub kilku świadków którzy przeciw mu byli zeznali, zaskarżeni zostaną o fałszywe świadectwo w procesie, i oskarżenie w tym względzie przeciw nim uczynione przyjęte będzie, lub jeżeli wydane zostały przeciw nim nakazy osadzenia ich do aresztu, egzekucya wyroku wstrzymana będzie, gdyby nawet skarga osądzonogo do kassacyi podana odrzuconą była.

Jeżeli później świadkowie skazani zostaną za fałszywe świadectwo na kary, wielki Sędzia Minister sprawiedliwości, bądź z urzędu, bądź na żądanie osądzonogo pierwszym wyrokiem, bądź też Prokuratora generalnego, zleci Prokuratorowi generalnemu przy sądzie kassacyjnym, aby czyn sądowi kassacyjnemu doniósł.

Rzeczony Sąd przejrawszy oświadczenie zgromadzenia przysięgłych na mocy którego drugi wyrok zapadł, skassuje wyrok pierwszy, jeżeli przez oświadczenie to uznaném jest, iż świadkowie przekonani są o fałszywe świadectwo przeciw pierwszemu zeznane; po osądzeniu zaś oskarżonogo w skutku dawniejszego aktu oskarżenia odeśle go do sądu delegacyjnego innego od tych które wydały bądź pierwszy, bądź drugi wyrok.

Je-

Jeżeli oskarżeni o fałszywe świadectwo z pod oskarżenia uwolnionemi będą, zawieszenie exekucyi samo przez się zniesioném zostanie, i wyrok będzie exekwowany.

446. Świadkowie osądzeni za fałszywe świadectwo nie będą mogli być przy powtórnej rozprawie słuchanemi.

447. Gdy wyrok kwalifikować się będzie do rewizyi z przyczyny Artykułem 444. objętej, a zapadł przeciw osobie, która już nie żyje, Sąd kassacyjny mianować będzie Kuratora pamiętce jego, z którym odbywać się ma instrukcyja, i który używać będzie wszystkich praw służących osądzonemu.

Jeżeli w skutku nowego postępowania, okaże się, iż oskarżony niesłusznie osądzony został, powtórny wyrok uwolni pamięć jego z pod oskarżenia, które przeciw niemu zamieszone było.

T Y T U Ł IV.

*o Niektórych oddzielnych sposobach
postępowania.*

D Z I A Ł I.

o Falszu.

448. We wszystkich processach o sfałszowanie pism, dokument miany za fałszywy, skoro tylko produkowany zostanie, złożony będzie w kancelaryi, podpisany i zaparafowany na każdej stronie przez Pisarza, który spisze protokół z wszelkimi szczegółami względem stanu zewnętrznego tegoż dokumentu, niemniey przez stronę składającą go, jeżeli ta umie pisać, o czém wzmianka uczyniona być winna; wszystko to pod karą pięciudziesiąt franków na Pisarza, któryby dokument takowy przyjął bez dopełnienia powyższej formalności.

449. Jeżeli dokument miany na fałszywy wyięty będzie ze składu publicznego, Urzędnik publiczny wydający takowy podpisze go również, i zaparafuje iak powyżey przepisano zostało pod podobnąż karą pieniężną.

450. Nadto dokument miany za fałszywy, podpisany będzie przez Urzędnika policyi

sądowej, i przez stronę pokrzywdzoną lub ię Patrona, jeżeli ci stawiają.

Podpisany będzie również przez obwionego, skoro tylko się stawi.

Jeżeli stawiający lub niektórzy z nich, nie mogą lub nie chcą się podpisać, w protokule uczyniona będzie o tém wzmianka.

W przypadku niedopilnowania się lub opuszczenia formalności tych, Pisarz skazany zostanie na pięćdziesiąt franków.

451. Skargi o fałsz i denuncyacye mogą byćż zanesione i wtenczas, gdyby papiery które ich są przedmiotem, użyte inż były za zasadę w aktach sądowych lub cywilnych.

452. Każdy zachowawca publiczny lub prywatny papierów, iako fałszywe zaskarżonych, obowiązany jest wydać je na zalecenie pełniącego urząd publiczny lub Sędziego instrukcyjnego, pod karą zniewolenia go do tego przez przymus osobisty.

Zalecenie to i akt złożenia ich, służyc mu będą za kwit przeciw tym, którzy do dokumentu prawo mają.

453. Papiery dostawione dla użycia ich do porównania, będą podpisane i zaparafowane, tak iak przepisują trzy pierwsze Artykuły niniejszego Działu względem dokumentu iako fałszywy zaskarżonego i pod temi samemi karami.

454. Każdy zachowawca publiczny będzie mógł być nawet osobiście zniewolony do dostawienia papierów do porównania służyc mających, które przy nim zostają: zalecenie na piśmie i akt złożenia ich, służyc mu będą za kwit przeciw tym, którzyby do rzeczonych dokumentów prawo mieli.

455 Jeżeli wypada potrzeba wziąć z mieysca swego dokument autentyczny, zostawiona będzie onego Zachowawcy kopia kolacyonowana, przejrzana z oryginałem przez Prezesa Trybunału okręgu, który w téj mierze protokół spisze, a jeżeli zachowawca jest osobą publiczną, kopia ta umieszczoną będzie przez niego między oryginałami, dla zastąpienia dokumentu, aż do odesłania go, i mocen będzie wydawać z niej pierwsze ekstrakty i expedyce czyniąc wzmiankę o protokule.

Jeżeli jednak dokument tak w xiędze umieszczony znajdować się będzie, iż go i na moment od niej oddzielić nie można, Trybunał będzie mógł złożenie xięgi nakazać, i od formalności Artykułem niniejszym przepisanej uwolnić.

456. Pisma prywatne będą mogły być także jako do porównania służyc mające produkowanemi, i jako takie przyjętemi, jeżeli ich strony interesowane przyznają.

Osoby jednakże prywatne, które podług własnego nawet ich wyznania takowe papiery

posiadaią, nie mogą być prosio do złożenia ich zniewolonemi; lecz jeżeli po zapoznaniu ich przed sąd o takowe złożenie lub usprawiedliwienie, z iakich powodów dopełnić tego wzbraniaią się, przegraią, wyrok będzie mógł nakazać, aby do tego przez przymus osobisty zniewolonemi były.

457. Jeżeli świadkowie zeznawać będą względem dokumentu w processie użytego, zaparafuią go i podpiszą, a jeżeli podpisać nie mogą, protokół o tém uczyni wzmiankę.

458. Jeżeli w ciągu Instrukcyi lub innego postępowania, dokument produkowany zaskarżony jest przez iedną ze stron iako fałszywy, strona ta wezwie stronę przeciwną do oświadczenia się, czyli chce użyć dokumentu.

459. Jeżeli strona oświadcza, iż nie chce go użyć, lub w przeciągu tygodnia nie robi żadnego oświadczenia; dokument odrzucony zostanie z processu, i sąd pomiiając go przystąpi do dalszey instrukcyi i wyroku. Jeżeli strona oświadcza iż chce użyć dokumentu, instrukcyja względem fałszu rozpocznie się przed Sądem lub Trybunałem w sprawie głównéj sądzić mającym.

460. Jeżeli strona zadająca, iż dokument jest fałszywy, utrzymuje, iż składający go jest sprawcą lub współnikiem popelnionego fałszu, lub jeżeli z sprawy pokazuje się, iż sprawca lub współnik zbrodni tey żyje, i

skarga o zbrodnię przeciw niemu przez przedawnienie nie upadła, rozpocznie się process kryminalny pódług formalności powyżey przepisanych.

Jeżeli się to wydarzyło w processie cywilnym, wyrok zawieszony będzie dopóki rzecz względem fałszu rozsądzoną nie zoltanie.

Jeżeli się proces toczy o zbrodnię, występki lub przewinienia, Sąd lub Trybunał proces ten sądzący, winien będzie przed wszystkiém, po wysłuchaniu wniosków urzędu publicznego decydować, czyli postępowanie w processie pryncypalnym ma bydź zawieszone lub nie.

461. Obwiniony lub oskarżony będzie mógł bydź wezwany do złożenia lub sporządzenia iakiego pisma; w przypadku gdyby na to nie odpowiedział, lub uczynić tego nie chciał, w protokule zrobiona będzie o tém wzmianka.

462. Jeżeli Sąd lub Trybunał w przeglądaniu processu nawet cywilnego, postrzeże oznaki fałszu i kto iego jest sprawcą, Prokurator lub iego zastępca, albo też Prezes prześle papiery zastępcy Prokuratora generalnego pełniącemu swe obowiązki przy Sądzie Instrukcyjnym, bądź mieysca mianego za mieysce popełnionego występkę, bądź mieysca w którym obwiniony będzie mógł bydź schwytany;

możen będzie także wydać rozkaz przypro-
wadzenia.

463. Jeżeli akta urzędowe uznane zo-
staną w całości lub w części za fałszywe, Sąd
lub Trybunał który w tej mierze stanowią,
nakaże aby akta te zostały przerobione, prze-
mazane lub sprostowane, względem tego wszy-
stkiego spisany zostanie protokół. Papiery
które do porównania służyły odesłane będą
do składów tych w których wziętemi zostały,
lub oddane osobom które je komunikowały;
wszystko w przeciągu dwóch tygodni od dnia
wydanego wyroku pod karą 50. franków na
Pisarza.

464. Wreszcie Instrukcyja względem fałszu
odbywać się będzie tym samym sposobem co
i względem innych przestępstw z wziętkiem
następującym.

Prezesa sądów Delegacyjnych i specyjal-
nych, Prokuratorowie generalni lub ich za-
stępcy, Sędziowie Instrukcyjni i Sędziowie po-
koju, będą mogli iak dotąd przedsiębrać śle-
dzenie nawet po za obrębem swęj Jurysdy-
kcyi osób podeyrzanych o sfabrykowanie,
wprowadzenie i rozrzucanie fałszywych papie-
rów narodowych; fałszywych papierów Ban-
kowych francuzkich lub Bankowych Departa-
mentowych.

Przepis niniejszy zachowany będzie ró-

wniez przy sfalszowaniu monety, lub podrobieniu pieczęci Stanu.

D Z I A Ł II.

o Niestawiających (Des contumaces).

465. Jeżeli po nastąpionym wyroku podającym obwinionego pod oskarżenie; tenże oskarżony nie będzie mógł być schwytanym, lub też nie stawi się w przeciągu dziesięciu dni od wręczenia mu w zamieszkaniu tegoż wyroku;

Lub jeżeli stawi się albo też schwytyany zostanie i zbiegnie;

Prezes sądu Delegacyjnego lub sądu specjalnego, każdy w sprawach do swego sądu należących, lub w nieprzytomności ich, Prezes Trybunału Iwszej Instancyi, lub też w nieprzytomności tamtych i ostatniego, Sędzia najpierwszy Trybunału wyda zalecenie do oskarżonego, ażeby się w następujących dziesięciu dniach stawił, z zagrożeniem, iż w razie przeciwnym uznany będzie za nieposłusznego prawu, iż używanie praw jego obywatelskich zawieszane będzie, iż majątek jego zostanie wzięty w sekwestr na czas, w którym postępowanie zaoczne przeciw niemu odbywać się będzie, iż przez tenże czas zabronione mu będzie wszelkie czynienie w sądzie, iż w sądzie

czyniono przeciw niemu będzie, i że każdy obowiązany jest wskazać miejsce w którym się on znajduje.

Nadto zalecenie to uczyni wzmiankę o zbrodni i rozkazuje wzięcia go do aresztu sądowego.

466. Zalecenie to ogłoszonym zostanie przy trąbie lub bębnie w najpierwszą niedzielę, i przybite będzie na drzwiach mieszkania oskarżonego, mieszkania Burmistrza i na drzwiach Izby audyencyonalnéy Sądu Delegacyjnego lub specjalnego.

Prokurator generalny lub jego zastępca prześle także zalecenie to Dyrektorowi administracyi dóbr narodowych i administracyi dochodów z opłat od zarejestrowania w miejscu mieszkania niestawiającego znajdujących się.

467. Po upłynieniu dni 10. przystąpi Sąd do ferowania wyroku zaocznie.

468. Żaden obrońca, żaden patron nie będzie mógł stawać na obronę oskarżonego niestawiającego.

Jeżeli oskarżony nie jest przytomny w kraju Europejskim Cesarstwa, lub znajduje się w zupełnéy niemożności stawienia się, krewni jego lub przyjaciele będą mogli przedstawić przyczyny usprawiedliwiające go i popierać ich prawność.

469. Jeżeli Sąd uzna przyczynę za prawną, postanowi wstrzymać się z ferowaniem wyroku przeciw oskarżonemu i z zasekwestrowaniem majątku, na czas, który podług ważności przyczyn i odległości miejsca oznaczony będzie.

470. W innych przypadkach Sąd przystąpi natychmiast do odczytania wyroku odsyłającego sprawę do Sądu Delegacyjnego, lub specjalnego aktu wręczenia zalecenia względem stawienia się do niestawiającego wydanego, i protokołów sporządzonych w dowód ogłoszenia onego i przybicia.

Po takowem odczytaniu Sąd na wnioski Prokuratora generalnego Cesarskiego lub jego zastępcy, stanowić będzie względem nieposłuszeństwa.

Jeżeli instrukcja nie jest odbyta podług Prawa, Sąd uzna ją za żadną, i nakaże rozpoczęcie onę na nowo zaczynając od najpierwszego aktu nieprawnego.

Jeżeli instrukcja jest zgodną z prawem, Sąd wyda wyrok na oskarżenie i zadecyduje względem wynagrodzenia prywatnego szkód wszelakich, wszystko to bez przytomności i wchodzenia do tego przysięgłych.

471. Jeżeli niestawiający skazany zostanie na kary, majątek jego od czasu wykonania wyroku uważany i administrowany będzie iako majątek nieprzytomnego, i rachunek z

administracyi zdany będzie komu wypadnie, skoro wyrok zaoczny stanie się nieodzownym przez upłynienie czasu do podniesienia go dozwolonego.

472. Extrakt wyroku skazującego na kary, zostanie w przeciągu trzech dni od ogłoszenia go za staraniem Prokuratora generalnego Cesarskiego lub jego zastępcy przybity przez wykonawcę wyroków kryminalnych, na słupie wkopanym w szrodku jednego z placów publicznych miasta głównego tego okręgu, w którym zbrodnia popełnioną została.

Podobnyż wyciąg przesłany będzie, w tymże samym przeciągu czasu Dyrektorowi administracyi dochodów z dóbr narodowych i opłat od zarejestrowania miejsca mieszkania nie stawiającego.

473. Odwołanie się od wyroków zaocznych do kassacyi służyć będzie tylko Prokuratorowi generalnemu Cesarskiemu i stronie pokrzywdzonej w tém co się iéy dotyczy.

474. W żadnym przypadku niestawienie się jednego oskarżonego, nie będzie zawiesić ani spóźnić samo przez się instrukcyi przeciw innym współoskarżonym obecnym.

Sąd po osądzeniu tych, będzie mógł nakazać oddanie efektów złożonych w kancelaryi jako dowodów do przekonania służących, skoro właściciele lub osoby mające do tego

prawo dopraszać się o to będą. Będzie mógł także nakazać oddanie rzeczy tych, z warunkiem okazania ich, gdy tego potrzeba wymagać będzie.

Przed oddaniem nastąpić powinno opisanie ich w protokóle, który sporządzi Pisarz pod karą stu franków.

475. Przez czas sekwestracji, może bydź dawane wsparcie żonie, dzieciom, oycu lub matce oskarżonego jeżeli tego potrzebują.

Wsparcie to postanawiane będzie przez władzę administracyjną.

476. Jeżeli oskarżony stawi się do więzienia lub schwytyany będzie przed zniesieniem kary przez przedawnienie, wyrok zaocznie wydany i wszelkie postępowanie nastąpięone przeciw niemu od czasu wydania zalecenia względem wzięcia go do aresztu Sądowego, lub wezwania do stawienia się, tém samém upadną, i postąpi się przeciw niemu w sposobie zwyczajnym.

Jeżeli iednak wyrok zaoczny pociągał za sobą śmierć cywilną, a oskarżony schwytyany został, lub stawił się dopiero w lat pięć po wykucyi wyroku zaocznego, wyrok ten będzie miał stosownie do artykułu 30go Kodexu Napoleona co do przeszłości skutki też same, które śmierć cywilna pociągnęła za sobą przez przeciąg czasu od skończonych lat pięciu do dnia

stawienia się oskarżonego w Sądzie upłynio-
ny.

477. Jeżeli w przypadkach artykułem poprzedzającym objętych, świadkowie, z jakiegokolwiek bądź przyczyny do sprawy dostawionymi być nie mogą, ich zeznaniu i odpowiedzi innych oskarżonych o tenże sam występki do protokołu podane, odczytane zostaną na audyencyi: odczytane zostaną, również wszelkie papiery które Prezes uzna za mogące objaśnić występki i wykazać kto onego jest winnym.

478. Niestawiający, któryby po stawieniu się uwolniony został z pod oskarżenia, skazany jednak zostanie na kosztą przez niestawienie się swoje zrzędzone.

D Z I A Ł III.

O przestępstwach Sędziów nie w urzędowaniu i w urzędowaniu popełnionych.

O D D Z I A Ł I.

O postępowaniu i instrukcyi przeciw Sędziom popełniającym zbrodnie i występki nie w urzędowaniu.

479. Jeżeli Sędzia Pokoju, członek Trybunału poprawczego czyli pierwszý instan-

cyi. lub urzędnik pełniący obowiązki Prokuratora przy jednym z tych Trybunałów, obwiniony będzie o popełnienie nie w urzędowaniu swoim występku pociągającego za sobą karę poprawczą, Prokurator generalny zapozwie go przed Sąd Cesarski który sędzić będzie bez apellacyi.

480. Jeżeli popełniona została zbrodnia pociągająca za sobą karę dręczącą lub hańbiącą, Prokurator generalny przy Sądzie Cesar skim i pierwszy Prezes Sądu tego wyznaczą, pierwszy Urzędnika do odbywania obowiązków policyi sądowej; drugi Urzędnika mającego odbywać obowiązki Sędziego instrukcyjnego.

481. Jeżeli obwiniony o popełnienie występku lub zbrodni nie w urzędowaniu swoim jest członkiem Sądu Cesar skiego, lub odbywającym obowiązki Prokuratora przy tymże Sądzie, Urzędnik który odbierze denuncyacye i skargi przeciw niemu, obowiązany będzie przesłać onych natychmiast kopią wielkiemu Sędziemu Ministrowi Sprawiedliwości, niespóźniając przez to instrukcyi, która dalej odbywana będzie tak jak powyżéy przepisaniem zostało, prześle również wielkiemu Sędziemu kopią dokumentów.

482. Wielki Sędzia prześle papiery Sądowi kassacyjnemu, który podług okoliczności, odeśle sprawę bądź do Trybunału poli-

cyi poprawczéy, bądź do Sędziego instrukcyjnego nie w obrębie Sądu do którego należy członek obwiniony zostających. Jeżeli ma być wyrokowanym względem poddania pod oskarżenie, sprawa odesłaną będzie do innego Sądu Cesarzkiego.

O D D Z I A Ł II.

O postępowaniu i instrukcyi przeciw tym Sędziom i Trybunałom którzy nie są wymienieni artykułem 101szym Uchwały Senatu pod dniem 28. floréal roku XII. () w przypadku przestąpienia obowiązków (forfaiture) i innych zbrodni i występków urzędowania ich dotyczących się.*

483. Jeżeli Sędzia pokoju lub policyjny, lub Sędzia będący członkiem Trybunału handlowego, Urzędnik policyi sądowéy, członek Trybunału poprawczego. czyli pierwszý

(*) Sąd najwyższy Cesarzki rozpoznaje 1°... 2°... 7°... przestąpienie obowiązków lub pociągnięcie do odpowiedzialności Sądu apellacyjnego (Sądu Cesarzkiego) Sądu kryminalnego (Delegacyjnego lub specjalnego) lub członków Sądu Kassacyjnego art: 101. Uchwały Senatu.

Instancyi, lub urzędnik pełniący przy iednym z tych Sędziów lub Trybunałów obowiązki Prokuratora, obwiniony zostanie o popełnienie w urzędowaniu swoim występku pociągającego za sobą karę poprawczą, występki ten ściągany i sądzony będzie podług przepisu artykułem 479 obiętego.

484. Jeżeli Urzędnicy z rodzaju tych którzy artykułem poprzedzającym wymienieni zostali, obwinieni zostaną o popełnienie zbrodni pociągający za sobą karę na przestąpienie obowiązków przepisana, lub inną większą, obowiązki zwyczajne Sędziego instrukcyjnego i Prokuratora Cesarskiego pełnić będą sami, pierwszy Prezes i Prokurator generalny przy Sądzie Cesarskim, każdy w czém to do którego z nich należy, lub też przez tych urzędników którychby każdy z nich specjalnie do tego wyznaczył.

Dopóki wyznaczenie to nie nastąpi, iako też w przypadku gdyby już exystowało corpus delicti, będzie mogło być ustanowioném, przez każdego urzędnika policyi Sądowej; a co do innych formalności w postępowaniu zachowane będą przepisy ogólne Kodexu niniejszego.

485. Jeżeli o zbrodnią pociągającą za sobą karę na przestąpienie obowiązków przepisana lub większą obwinionym będzie, bądź cały Trybunał Handlowy, poprawczy czyli
Iwszy

Iwszhey instancyi, bądź też z osoby ieden lub kilku członków Sądów Cesarskich, Prokuratorowie generalni i zastępcy ich przy tychże Sądach, zachowane będzie postępowanie następujące.

486. Zbrodnia doniesioną będzie wielkiemu Sędziemu Ministrowi Sprawiedliwości, który jeżeli potrzeba wypadnie, zaleci Prokuratorowi generalnemu przy Sądzie Kassacyinym, aby zaskarżył takową na uczynioną denuncyacyą.

Strony które się będą sędziły bydyż pokrzywdzonymi, będą mogły także donieść o zbrodni prosto Sądowi Kassacyinemu, lecz tylko w tenczas gdy zechcą pociągnąć Trybunał lub Sędziego do odpowiedzialności, lub gdy doniesienie będzie incydentalnem w sprawie inż przed Sąd Kassacyiny wytoczonéy.

487. Jeżeli Prokurator generalny przy Sądzie Kassacyinym nie znajdzie w przestanych mu przez wielkiego Sędziego lub złożonych przez strony papierach, wszystkich objaśnień które uzna za potrzebne, wyznaczony zostanie na wezwanie iego przez 1go Prezesa tegoż Sądu ieden z członków do wystuchania świadków, i wszelkich innych aktów instrukcyi, w mieście w którym Sąd Kassacyiny zasiada przedsięwziąć się mających.

488. Jeżeli wypadnie świadków słuchać lub akta instrukcyi przedsiębrać za miastem

w którym zasiada Sąd Kassacyjny, pierwszy Prezes Sądu tego wyda potrzebne w téj mierze zlecenie Sędziemu instrukcyjnemu, nawet innego Departamentu lub okręgu, a nie tego który jest miejscem iurysdykcyi Trybunału lub Sędziego obwinionego.

489. Sędzia instrukcyiny poprzedzającym artykułem rzeczony, po ukończeniu poleceney mu instrukcyi, odeśle protokoły i inne akta zapieczętowane pierwszemu Prezesowi Sądu Kassacyjnego.

490. Pierwszy Prezes po przejrzeniu bądź papierów przesłanych mu przez Wielkiego Sędziego lub złożonych przez strony, bądź dalszych objaśnień których zasiągnie, wyda, jeżeli potrzeba wypadnie, rozkaz przyaresztowania.

W rozkazie tym wymieniony będzie dom areztu policyjnego, w którym obwiniony będzie miał zostawać.

491. Pierwszy Prezes Sądu Kassacyjnego nakaże natychmiast komunikacją dzieła postępowania Prokuratorowi generalnemu, który w przeciągu następujących pięciu dni, prześle do wydziału odbierającego podania wnioski swoje obeymujące denuncyacją obwinionego.

492. Tak w przypadku tym gdy rozkaz przyaresztowania poprzedził denuncyacją do wydziału podania odbierającego zaniesioną, iako też i w tym gdy iey nie poprzedził, wy-

dział ten wyda decyzją swoją, przed wszystkimi innymi czynnościami.

Jeżeli denuncyacyą odrzuci, postanowi wypuszczenie na wolność obwinionego.

Jeżeli zaś przyjmie, odesła Trybunał lub Sędziego obwinionego przed Sędziów Wydziału Cywilnego, którzy stanowiąc będą względem poddania pod oskarżenie.

493. Denuncyacya incydentalnie w sprawie w Sądzie Kassacyjnym toczący się nastąpiona, wniesioną będzie do wydziału tego, w którym się główna sprawa odbywa; i jeżeli zostanie przyjętą, odesłaną będzie z wydziału kryminalnego lub podania odbierającego do wydziału Cywilnego, a z wydziału Cywilnego do wydziału odbierającego podania.

494. Jeżeli który z wydziałów Sądu Kassacyjnego w roztrząsaniu skargi względem połączania do odpowiedzialności lub innej jakości sprawy, gdzie żadna główna ani incydentalna denuncyacya nie zaszła, postrzeże występki z rodzaju tych, o które Trybunał lub Sędzia w artykule 479 wymieniony kryminalnie powinien być zaskarżony, będzie mógł tenże Wydział z urzędu nakazać odesłanie, a to stosownie do artykułu poprzedzającego.

495. Jeżeli z powodu roztrząsania sprawy w wydziałach połączonych toczący się odesłanie z urzędu poprzedzającym artykułem

przepisane będzie miało nastąpić, odesłanie to nastąpi do Wydziału Cywilnego.

496. W tych wszystkich przypadkach (art: 493, 494, 495,) Wydział do którego odesłanie bądź na zaszłą denuncyacyą, bądź z urzędu nastąpi, stanowić będzie względem poddania pod oskarżenie.

Prezes tego wydziału odbywać będzie czynności według Prawa do Sędziów instrukcyjnych należące.

497. Prezes ten będzie mógł zlecić wysłuchanie świadków i indagacyą z obwinionych innemu Sędziemu instrukcyjnemu, nawet z poza okregu i Departamentu tego, w którym znaydować się będzie obwiniony.

498. W rozkazy osadzenia w areszcie wydanym przez Prezesa wskazany zostanie dom aresztu do którego obwiniony będzie miał być zaprowadzony.

499. Wydział Sądu Kassacyjnego do którego przyszła sprawa, stanowić będzie względem poddania pod oskarżenie, na ustępie; Sędziowie będą musieli być w liczbie nieparzystej.

Jeżeli większość Sędziów uzna, iż poddanie pod oskarżenie nie powinno nastąpić, denuncyacya odrzuconą zostanie przez wyrok, a Prokurator generalny nakaże uwolnienie obwinionego.

500. Jeżeli zaś większość jest za poddaniem pod oskarżenie, poddanie to nakazane będzie przez wyrok, który obejmować będzie razem w sobie rozkaz wzięcia obwinionego do Sądowego aresztu.

W skutku wyroku tego, oskarżony przeprowadzony zostanie do domu aresztu Sądowego ustanowionego przy tym Sądzie delegacyjnym, który wskazany będzie w samymże wyroku przez Sąd kassacyjny.

501. Tym sposobem odbyta instrukcja w Sądzie Kassacyjnym nie będzie mogła być zaskarżoną co do formalności.

Zachowaną ona będzie również i względem współników Trybunału lub Sędziego zaskarżonego, gdyby nawet ci nie sprawowali urzędów sądowniczych.

502. Nadto zachowane będą inne przepisy Kodexu niniejszego które się formalnościom postępowania niniejszym Działem przepisany nie sprzeciwiają.

503. Jeżeli w Wydziale kryminalnym rozpoznającym odwołanie się do kassacji od wyroku Sądu Delegacyjnego do którego sprawa odesłana była, znajdować się będą Sędziowie, którzy w jednym z innych wydziałów należeli do wyrokowania względem poddania pod oskarżenie, ci do decyzji należeć nie będą.

W przypadku jednakże powtórnego odwołania się, z powodu którego Wydziały połączone zostaną, wszyscy Sędziowie będą mogli do decyzji należeć.

D Z I A Ł IV.

O występkach przeciwko uszanowaniu wierzniemu, władzom od Rządu postanowionym.

504. Gdy w miejscu audyencyi, lub każdym inném w którym się odbywa publicznie postępowanie iakie sądowe, jeden lub kilku z przytomnych dawać będą publicznie znaki ukontentowania lub nieukontentowania, lub będą wzniecali rozruch, iakimkolwiek bądź sposobem, Prezes lub Sędzia zaleci aby im nakazano ustąpić; jeżeli opieraia się jego rozkazom, lub jeżeli wniydą na powrót, Prezes lub sędzia nakaże ich przyaresztować i zaprowadzić do domu aresztu policyjnego: uczyniona będzie wzmianka o rozkazy tym w protokóle, i na okazanie onego dozorczy domu aresztu policyjnego, burzyciele przyięci tamże zostaną, i zatrzymani przez 24 godzin.

505. Jeżeli przy rozruchu takowym wydarzą się iniurye albo pobicia pociągające za sobą ukaranie poprawcze lub policyjne, uka-

ranie to będzie mogło nastąpić w ciągu téj samej sessyi i zaraz po ustanowieniu *corpus delicti*, to jest:

Na kary policyjne, bez apelacyi, iaki-
kolwiek bądź Trybunał lub Sędzia na nie ska-
zywać będzie ;

Na kary poprawcze z Appellacją, jeżeli
skazanie nastąpiło przez Trybunał od którego
appellacya idzie, lub przez iednego Sędziego.

506. Jeżeli podczas audyencyi iednego
Sędziego, lub Trybunału od którego appella-
cyja idzie, popełnioną będzie zbrodnia, Sędzia
lub Trybunał, kazawszy przyaresztować prze-
stępcę i po spisaniu protokołu czynów, ode-
śle akta i obwinionego przed Sędziów przy-
zwoitych.

507. Co się tycze pobicia któreby się
zamieniło w zbrodnią, lub wszelkich innych
gorących uczynków popełnionych w czasie au-
dyencyi Sądu Kassacyjnego, Sądu Cesarskie-
go lub Sądu delegacyjnego albo specjalnego,
Sąd przystąpi do osądzenia natychmiast i bez
oddalania się.

Wysłucha świadków, przestępcy i wy-
branego przez niego lub wyznaczonego mu
przez Prezesa obrońcę; a po udowodnieniu
czynów i wysłuchaniu Prokuratora generalne-
go lub iego zastępcy, (co wszystko odbę-
dzie się publicznie) zastosuje karę przez wy-
rok, który wsparty będzie na powodach.

508. W przypadku artykułem poprzedzającym objętym, jeżeli Sędziowie przytomni na audyencyi będą w liczbie pięciu lub sześciu, potrzebne będą cztery głosy do ustanowienia wyroku skazującego na kary.

Jeżeli są w liczbie siedmiu, potrzeba będzie do tego pięciu głosów.

W liczbie ośmiu i większy trzy czwarte głosów stanowić będzie wyrok skazujący na kary, tak iednakże, iżby w obrachunku tych trzech czwartych, ułamki jeżeliby jakie wypadły, rachowane były iak całkowita liczba na stronę za uwolnieniem będącą.

509. Prefekci, Podprefekci, Burmistrze i adiunkci, Urzędnicy policyi administracyiny lub sądowey, jeżeli odbywać będą publicznie fakta iakie do Urzędu ich należące, używać mają także środków policyinych artykułem 504 wskazanych; a kazawszy przyaresztować burzycielów spokoyności, spiszą protokół występku, i odeślą tenże, jeżeli potrzeba wypadnie, równie iak i obwinionych przed Sędziów właściwych.

D Z I A Ł V.

O sposobie przyjmowania zeznań od Xiążąt i niektórych urzędników Stanu, w materji kryminalney poprawczey i politycyney.

510. Xiążęta i Xieźniczki ze krwi Cesarськіey, wielcy Dygnitarze państwa, i wielki Sędzia Minister Sprawiedliwości nie będą mogli bydź zapozywani do stawienia się na świadków, nawet do rozprawy przed zgromadzeniem przysięgłych odbywać się mającý, chyba gdyby Cesarz na prośbę strony i raport Wielkiego Sędziego, dekretem specjalnym upoważnienie swoje do stawienia się wydał.

511. Zeznania osób takich, w przypadkach gdy upoważnienie powyżey przepisane nie nastąpi, podawane będą do protokołu, i przyjmowane przez 1go Prezesa Sądu Cesarського, jeżeli osoby powyższym artykułem wymienione mieszkają lub znajdują się w miejscu główném Sądu Cesarського; jeżeli zaś tam nie mieszkają i nieznajdują się, przez Prezesa Trybunału Iwszey instancyi okręgu w którymby swoje zamieszkanie miały, lub przypadkowo znajdowały się.

Tym końcem przesłany zostanie przez Sąd lub Sędziego instrukcyjnego przed któ-

rym toczy się sprawa, Prezesowi wyżey wzmiankowanemu, opisanie czynów, żądań i zapytań, względem których ma bydź odebrane świadectwo. Prezes uda się do mieszkania osób tychże, dla przyięcia ich zeznań.

512. Zeznania tym sposobem przyięte będą oddane bezpośrednio do kancelaryi Sądu Cesarskiego mieyscowego, lub przesłane pod pieczęcią do kancelaryi Sądu lub Sędziego rekwirującego i komunikowane niezwłocznie Prokuratorowi lub jego zastępcy.

Pod czas rozprawy przed zgromadzeniem przysięgłych, czytane będą publicznie przysięgłym i poddane pod dyskusyę pod nieważnością.

513. W przypadku gdy Cesarz wyda dekret nakazujący lub dozwalający stawienie się niektórym z osób wyżey wymienionych przed zgromadzeniem przysięgłych, tenże sam dekret Cesarski przepisze obrzędy iakie względem tychże osób zachowane bydź mają.

514. Względem Ministrów innych prócz wielkiego Sędziego, Wielkich Urzędników Państwa, Radców Stanu część administracyi publiczney poruczoną sobie mających, Generałów dowodzących (en chef) w aktualnéy służbie będących, Ambassadorów i innych agentów Cesarskich do obcych dworów przeznaczonych, zachowane będzie postępowanie następujące.

Jeżeli świadectwo osób tych potrzebne jest do sprawy toczącej się w Sądzie Delegacyjnym lub przed Sędzią instrukcyjnym miejsca ich mieszkania lub też miejsca tego w którymby się przypadkowo znajdowali, złożą go w sposobie zwyczajnym.

Jeżeli idzie o świadectwo dotyczące się sprawy odbywającej się po za miejscem, w którym ciż z powodu czynności urzędowania swego mieszkaia lub przypadkowo znajdują się, a świadectwo to nie przed zgromadzeniem przysięgłych ma być zeznane, Prezes lub Sędzia instrukcyjny przed którym toczy się sprawa, prześle do Sędziego miejsca, w którym osoby te z powodu urzędowania swego mieszkaia, opisanie czynów, żądań i zapytań względem których potrzebne jest ich świadectwo.

Jeżeli potrzebne jest świadectwo agenta przy dworze obcym rezydującego, opisanie to przesłane będzie wielkiemu Sędziemu Ministrowi Sprawiedliwości, który odeśle go na miejsce właściwe, wskaże osobę zeznanie odebrać mającą.

515. Prezes lub Sędzia instrukcyjny któremu przesłane zostanie opisanie poprzedzającym artykułem wzmiankowane, zapozwie przed siebie tegoż urzędnika i przyjmie zeznanie jego do protokołu.

516. Zeznanie to odesłane będzie pod pieczęcią do kancelaryi Sądu lub Sędziego o odebranie onego rekwirującego, będzie komunikowane i czytane, tak iak jest powiedziano w artykule 512 i pod temiż samemi karami.

517. Jeżeli urzędnicy z rodzaju tych którzy artykułem 514 wskazani zostali, zapoznani będą do stawienia się na świadków przed zgromadzenie przysięgłych zasiadające nie w miejscu w którym mieszkają z powodu urzędowania swojego, lub też nie w miejscu w którym znajdują się przypadkowo, będą mogli bydz od tego uwolnieni przez dekret Cezarski.

W tym przypadku zeznawać będą do protokufu i zachowane bydz mają formalności artykułami 514, 515, 516, przepisane.

D Z I A Ł VI.

O rozpoznawaniu tożsamości (l'identité) osób osądzonych na kary, zbiegłych i schwytanych.

518. Tożsamość osoby wskazanej na kary, zbiegłej i schwytanej, rozpoznawana będzie przez Sąd który na kary osądził.

Również rozpoznawana będzie tożsamość osoby wskazanej na deportacyą lub wygnanie,

któraby przestąpiła wyrok i schwytaną została; Sąd uznając tożsamość osądzonę, skazę go zarazem na karę prawem na nieposłuszeństwo przepisaną.

519. Wszystkie te wyroki wydawane będą bez przysięgłych, po wysłuchaniu przez Sąd świadków tak na żądanie Prokuratora generalnego iako też schwytanego wezwanych, jeżeli ostatni onych przyzwał.

Rozprawa będzie publiczna, i schwytaný będzie przytomný pod nieważnością.

520. Prokurator generalny Cesarski i osoba schwytaną będą mogli odwołać się od wyroku względem rozpoznania tożsamości wydanego do kassacyi podług formalności i w czasie Kodexem niniejszym przepisanych.

D Z I A Ł VII.

Sposób postępowania Sądowego w przypadku gdy papiery lub wyrok w sprawie zapadły zniszczone lub zabrane zostaną.

521. Jeżeli przez pożar, powódź lub z innę iakię nadzwyczajną przyczyną, oryginały wyroków w materii kryminalnej lub poprawczej wydanych, a jeszcze nie wykonanych, lub też oryginały dzieła sądowego jeszcze nierozpoznanego, zostaną zniszczone, zabrane, lub zaginę, i nie będzie można

onych przywrócić, zachowane będzie postępowanie następujące:

522. Jeżeli znajdzie się expedycya lub kopia urzędowa wyroku, uważaną będzie jako oryginał i w skutku tego oddaną do składu do zachowywania wyroków przeznaczonogo.

Z tego powodu każdy Urzędnik publiczny lub inna osoba posiadająca expedycyą lub kopią urzędową wyroku, obowiązana jest pod karą przymusu osobistego, oddać ją do kancelaryi Sądu który tenże wyrok wydał, a to na rozkaz który tym końcem wydany będzie przez Prezesa tegoż Sądu.

Rozkaz ten służyć mu będzie za kwit na przeciw osobom które będą miały prawo do tego papieru.

Posiedziciel expedycyi lub kopii urzędowej wyroku zniszczonego, zabranego lub zagubionego, będzie miał wolność przy oddaniu téż kopii do składu publicznego, żądać wydania sobie expedycyi oney bezpłatnie.

523. Jeżeli zaś w materji kryminalnéy, nie będzie się znajdowała expedycya, ani też kopia urzędowa wyroku, lecz oświadczenie przysięgłych w oryginale lub kopii urzędowej, Sąd przystąpi podług tegoż do wydania powtórnego wyroku.

524. Jeżeli oświadczenie zgromadzenia przysięgłych nie będzie mogło być okazane,

lub jeżeli sprawa sądzoną była bez przysię-
głych, a nie będzie się znajdował na piśmie
żaden akt należący do sprawy, instrukcyja
zostanie na nowo rozpoczęta, zaczynając od
punktu, od którego papierów tak w oryginale
jako też w ekspedycyi lub kopii urzędowey bra-
kować będzie.

T Y T U Ł V.

O wyznaczeniu Sądu (Reglement des juges) i odesłaniu sprawy z jednego Trybunału do drugiego.

525. Wszelkie prośby o wyznaczenie
Sądu, instruowane i sądzone będą summary-
cznie i na proste noty.

526. Sąd wyznaczany będzie przez Sąd
Kassacyjny w materyi kryminalnéy, popraw-
czej lub policyinéy, skoro Sądy, Trybunały
lub Sędziowie instrukcyjni nie podlegający iu-
rydykcyi jedni drugim, wdadzą się w roz-
poznanie tegoż samego występku, lub wystę-
pków między sobą łącznych, lub też tego sa-
mego przewinienia.

527. Sąd Kassacyjny wyznacza również
Sąd, skoro Trybunał wojskowy lub morski,
lub urzędnik policyi wojskowéy, lub też in-
ny iaki Trybunał nadzwyczajny, z jednéy

a Sąd Cesarski lub Delegacyiny, lub też specjalny, Trybunał policyi poprawczey, lub też Sędzia instrukcyiny, z drugiey strony, wdadzą się w rozpoznanie tego samego występku lub występków łącznych, lub też tego samego przewinienia.

528. Wydział Kryminalny Sądu Kassacyjnego, po przeyrzeniu noty i papierów, nakaze komunikacyą wszystkiego stronom, lub zadecyduje stanowczo, z wolną oppozycyą.

529. Gdyby w przypadku sporu o jurysdykcyą komunikacya nakazaną była z powodu prośby o wyznaczenie Sądu zanesionéy przez obwinionego, oskarżonego lub stronę pokrzywdzoną, wyrok nakaze obudwom urzędnikom pełniącym obowiązki Prokuratora przy władzach Sądowych, które się razem w rozpoznanie wdały, przesłanie papierów processu tyczących się, wraz z zdaniem ich w téy mierze na powodach wspartém.

530. Jeżeli komunikacya nakazaną zostanie z powodu żądania wyznaczenia Sądu przez iednego z tych urzędników zanesionego, wyrok nakaze drugiemu przesłanie papierów i zdania swego z powodami.

531. W wyroku nakazującym komunikacyą uczyniona będzie w krótkości wzmianka o czynnościach sądowych, z których wypadł spór o jurysdykcyą, i przepisze podług odle-

odległości miejsca, czas do nadesłania do kancelaryi papierów i zdania z powodami.

Wręczenie wyroku tego stronom, pociągnie za sobą samo przez się zawieszenie wyroku w sprawie; a w materyi kryminalney zawieszenie poddania pod oskarżenie, lub jeżeli to inż wyrzeczone zostało, złożenia zgromadzenia przysięgłych w sądach delegacyjnych, a rozprawy w sądach specjalnych, lecz nie wlrzymaj postępowania sądowego i aktów zachowawczych, lub instrukcją za cel mających.

Obwiniony lub oskarżony, i strona pokrzywdzona będą mogli przedstawić zasady swoje względem sporu o Jurysdykcyą podług przepisów Działu II. Tytułu III. Xięgi niniejszej względem odwołania się do kassacyi.

532. Jeżeli na prośbę nastąpi wyrok rozwiązujący prośbę o wyznaczenie sądu, wyrok ten zostanie za staraniem Prokuratora generalnego przy sądzie kassacyjnym, i pośrednictwem wielkiego Sędziego Ministra Sprawiedliwości, wręczony Urzędnikowi pełniącemu obowiązki Prokuratora przy Sądzie, Trybunale lub urzędzie, z pod którego władzy sprawa wyjętą zostanie.

Wręczony będzie również obwinionemu lub oskarżonemu, i stronie pokrzywdzonej, jeżeli iaka wchodzi do sprawy.

533. Obwiniony lub oskarżony i strona pokrzywdzona, będą mogli założyć oppozy-

cyą przeciw temu wyrokowi w przeciągu dni trzech, podług formalności Działem II. Tytułu III niniejszey Xięgi względem odwołania się do kassacyi przepisanych.

534. Oppozycya o której w poprzedzającym Artykule jest mowa, pociągnie za sobą sama przez się zawieszenie wyroku w sprawie, iak to jest Artykułem 531. przepisane.

535. Obwiniony który nie będzie się znajdował w areszcie policyjnym, oskarżony który nie będzie się znajdował w areszcie sądowym, i srona pokrzywdzona, nie będą mogli być dopuszczonemi do dobrodziejstwa oppozycyi, jeżeli poprzedniczo już, lub w przeciągu czasu Artykułem 533. oznaczonego, nie obrali sobie zamieszkania w mieyscu w którym zasiada jedna z władz sądowych w sporze o iurysdykcyą będących.

Jeżeli sobie zamieszkania tego nie obrą, nie będą mogli czynić excepcyi względem nie nastąpioney żadney komunikacyi, gdyż tey powód względem nich z tey przyczyny dopełnić nie będzie obowiązany,

536. Sąd kassacyjny, rozwiązując spór o Jurysdykcyą, postanowi względem wszelkich czynności, iakieby odbytemi były w sądzie, Trybunale lub urzędzie, który za niewłaściwy uznany został.

537. Wyroki wydane względem sporu o Jurysdykcyą, nie będą mogły być zaskar-

żanemi drogą opozycyi, skoro ie poprzedził wyrok nakazujący komunikacją, i wykonany został.

538. Wyrok wydany, bądź po wyroku nakazującym komunikacją, bądź na opozycyą wręczony będzie tym samym sironom i w tej samey formie co i wyrok który go poprzedził.

539. Jeżeli obwiniony lub oskarżony, Urzędnik pełniący obowiązki Prokuratora, lub sirona pokrzywdzona, wnieśli excepcyą niewłaściwości Trybunału Iwszey Instancyi lub Sędziego instrukcyjnego, lub excepcyą uchylającą sąd od sprawy (declatoire), żaden z nich nie będzie mógł udać się do sądu kassacyjnego o wyznaczenie sądu, bez względu na to czyli excepcya ta przyiętą lub odrzuconą była; zostawiona mu jest iednak wolność odwołania się do Sądu Cesarskiego, od decyzji Trybunału lub Sędziego Instrukcyjnego, i odwołania się do kassacyi od wyroku wydanego przez Sąd Cesarski, jeżeli do tego są powody.

340. Jeżeli dwóch Sędziów Instrukcyjnych lub dwa Trybunały Iwszey Instancyi w obrębie tegoż samego sądu Cesarskiego ustanowione, wdadzą się w rozpoznanie tegoż samego występku lub występków między sobą łącznych, spór o właściwość załatwi tenże Sąd podług formalności niniejszym Działem

przepisanych; zostawiona jest iednak wolność odwołania się do kassacyi, jeżeli do tego są prawne powody.

541. Pokrzywdzony, obwiniony lub oskarżony który z prośbą swoją o wyznaczenie Sądu oddalony został, będzie mógł być skazany na karę nie mogącą iednakże przechozić summy trzystu franków, której połowa należeć będzie do sirony.

D Z I A Ł II.

o Odesłaniu sprawy z iednego Trybunału do drugiego.

542. W materji kryminalnéj, poprawczéj i policyinéj, sąd kassacyjny może na wezwanie Prokuratora generalnego przy tymże sądzie, dla bezpieczeństwa publicznego lub z powodu prawnego podeyrzenia, odesłać rozpoznanie sprawy, z iednego sądu Cesarskiego, Delegacyjnego lub specjalnego do innego, z iednego Trybunału poprawczego lub policyjnego do innego takiegoż, od iednego Sędziego Instrukcyjnego do drugiego.

Odesłanie może być również nakazane na żądanie siron interessowanych, lecz tylko z powodu podeyrzenia prawnego.

543. Strona interessowana, która dobrowolnie przed Sądem, Trybunałem lub Sę-

dział Instrukcyjnym w postępowanie sądowe wdała się, nie będzie dopuszczoną z żądaniem odesłania sprawy, chyba z powodu później nastąpiionych okoliczności takich, które prawne podejrzenie wzbudzać mogą.

544. Urzędnicy sprawujący obowiązki Prokuratora, będą mogli z żądaniem odesłania sprawy z powodu prawnego podejrzenia, udać się bezpośrednio do sądu kassacyjnego; lecz jeżeli iść będzie o odesłanie sprawy dla bezpieczeństwa publicznego, obowiązani będą swoje w tej mierze żądania, powody i papiery na poparcie służące, przesyłać Wielkiemu Sędziemu Ministrowi Sprawiedliwości, który jeżeli potrzeba wypadnie, odeśle je do Sądu kassacyjnego.

545. Po przejrzeniu żądania i papierów, Wydział kryminalny sądu Kassacyjnego wyrzeczć stanowczo, nie przecinając oppozycji, lub nakaże wszystkiego komunikacją.

546. Jeżeli odesłanie sprawy żądane będzie przez obwinionego, oskarżonego lub stronę pokrzywdzoną, i Sąd kassacyjny nie uzna za rzecz przyzwoitą przyjąć lub odrzucić żądanie to natychmiast, wyrok nakaże komunikacją Urzędnikowi sprawującemu urząd publiczny przy tymże Sądzie, Trybunale lub Sądzie instrukcyjnym pod którego rozpoznaniem występki znajdują się, i zaleci Urzędnikowi temu przesłanie sobie papierów wraz z zdaniem

na powodach wspartem względem żądania odesłania sprawy; wyrok nakaże nadto, jeżeli potrzeba wypadnie, komunikacją drugiej stronie.

547. Jeżeli odesłania żądać będzie Urzędnik sprawujący obowiązki Prokuratora, a Sąd kassacyjny nie wyrzeczy w tej mierze stanowczo, nakaże, jeżeli potrzeba wypadnie, komunikacją stronom, lub wyda inną decyzją przygotowawczą, iaką za potrzebną uzna.

548. Każdy wyrok na podaną notę i przesłane paptery stanowczo żądanie odesłania sprawy rozwiązujący, wręczony będzie za staraniem Prokuratora generalnego przy Sądzie kassacyjnym, i za pośrednictwem Wielkiego Sędziego Ministra Sprawiedliwości, bądź Urzędnikowi sprawującemu urząd publiczny przy sądzie Trybunałe lub sądzie Instrukcyjnym, z pod którego władzy sprawa wyiętą zostanie, bądź też stronie pokrzywdzoney, obwinionemu lub oskarżonemu osobie lub w zamieszkanu obraném.

549. Opozycja przyjętą nie będzie, jeżeli nie została założoną podług przepisów, i w przeciągu czasu Działem Iszym niniejszego Tytułu oznaczonych.

550. Opozycja przyjęta zawiesza sama przez się wyrok w sprawie, iak iest w Artykule 531. powiedziano.

551. Artykuły 525, 530, 531, 534, 535, 536, 537, 538, i 541, rozumieć się mają także o żądaniach odesłania sprawy ziednego Trybunału do drugiego.

552. Przez wyrok odrzucający żądanie odesłania sprawy nie utracą się prawo do powtórzenia w tej mierze żądania któreby się na zaszych później czynach wspierało.

T Y T U Ł VI.

o Sądach specjalnych, (Cons spéciales).

D Z I A Ł J E D E N.

• *Władzy, składzie i postępowaniu Sądów specjalnych.*

O D D Z I A Ł I.

Władza Sądu specjalnego.

553. Zbrodnie popełnione przez włóczęgów, ludzi bez żadnego sposobu do życia (gens sans aveu), i skazanych już raz na kary dręczące lub hańbiące, sążone będą, bez przysięgłych, przez Sędziów poniżej wskazanych, i podług następnie przepisanych formalności.

554. Bunt przez uzbroionych (Rebellion armée) przeciw sile zbrojnej, przeprowadzanie towarów zakazanych (contrebande) z bronią w ręku, zbrodnia fałszowania monety i morderstwa, jeżeli przedsiębrane były przez gromady ludzi uzbrojonych, sążone będą przez tychże sędziów i podług tych samych formalności.

555. Jeżeli pomiędzy obwinionemi o zbrodnie w Artykule 553. wymienione, a które przez wzgląd na osoby popełniające ie należą pod rozpoznanie sądu specjalnego, znajdą się tacy, którzy z osób swoich nie podlegają temuż sądowi, sprawa i strony te odesłane zostaną przed sądy Delegacyjne.

§. I.

Skład Sądu specjalnego.

556. Sąd specjalny nie będzie mógł sądzić inaczey, iak w komplecie z ośmiu Sędziów złożonym: skadać się będzie iad z Prezesa sądu Delegacyjnego, jeżeli się będzie znajdował w tém miejscu; w iego nieprzytomności, lub gdy go przeszkoda zaydzie z iednego z Członków sądu Cesarzkiego; któryby był wyznaczony do sądu delegacyjnego a gdy tych nie będzie, z Prezesa Trybunału Iwszey Instancyi w obrębie którego sąd specjalny posiedzenia

swoje ma odbywać; 2re z czterech sędziów którzy podług brzmienia Artykułów 253 i 254. wraz z Prezesem sąd Delegacyiny składają; 3cie z trzech wojskowych przynajmniej w stopniu kapitana będących.

Prawem oddzielném przepisana będzie organizacya dla sądu specjalnego w Departamencie Sekwany.

557. W Departamencie tym gdzie zasiada Sąd Cesarski, Prokurator generalny lub jeden z iego zastępców, sprawować będzie przy sądzie specjalnym czynności urzędu publicznego.

Pisarz Sądu Cesarskiego, lub jeden z iego podpisarzyw przysięgłych, będzie w tymże sądzie trzymał pióro.

558. W innych Departamentach czynności urzędu publicznego sprawować będzie Prokurator Cesarski kryminalny.

Obowiązki Pisarza pełnić będzie. Pisarz Trybunału Iwszey Instancyi lub jeden z podpisarzyw przysięgłych.

559. Trzey wojskowi mieć będą najmniey po lat trzydzieści, i mianowani zostaną co rok przez Jego Cesarską Mość. Będą mieli trzech Assessorów w tym samym stopniu, mianowanych również przez Jego Cesarską Mość.

§. II.

Czas i miejsce posiedzeń Sądu specjalnego.

560. Sąd specjalny zwołany będzie w każdym razie, skoro Instrukcyja w sprawie pod rozpoznanie jego należącej ukończoną zostanie.

561. Dzień i miejsce w którym posiedzenia będą się miały rozpocząć, oznaczone będą przez Sąd Cesarski.

Posiedzenia nie skończą się pierwéy, aż po wprowadzeniu wszystkich spraw pod rozpoznanie jego należących, które przy rozpoczęciu posiedzeń do wprowadzenia przygotowane były.

562. Przepisy Artykułami 254. 155, 256, 257, 258. 261, 264 i 265 objęte, Sądów Delegacyinych tyczące się, zachowane będą przez Sąd specjalny.

§. III.

Czynności Prezesa.

563. Prezes obowiązany jest wysłuchać oskarżonego, gdy ten do domu aresztu sądowego dostawiony będzie.

Będzie mocen czynności swoje polecić iednemu z Sędziów.

Kiernie Instrukcyą i rozprawą.

Wskaznie porządek między tymi którzy się o głos dopraszają.

Utrzymuje policyą na audyencyi.

564. Przepisy Artykułami 268, 269 i 270. objęte względem innych attribucyi Prezesa sądu Delegacyjnego, rozumieją się i o Prezesie sądu Specyjalnego.

§. IV.

*Czynności Prokuratora generalnego Cesar-
skiego i Prokuratora Cesarского Krymi-
nalnego.*

565. Prokurator generalny CesarSKI i jego zastępca, Prokurator CesarSKI kryminalny, sprawują w Sądach specyjalnych, każdy czynności iakie im wskazane są w ściganiu przestępstw, Instrukcyi, i podczas sadzenia spraw pod rozpoznanie sądów Delegacyjnych należących a które oznaczone są Artykułami 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, i pierwszym Oddziałem Artykułu 278. Artykułem 279 i następującemi aż do Artykułu 290 inclusive.

O D D Z I A Ł II.

Instrukcyja i postępowanie Sądowe przed rozpoczęciem rozprawy.

566. Zbrodnie pod rozpoznanie sądu specjalnego należące, ścigane będą podług formalności dotyczących się poszukiwania kar za zbrodnie Jurysdykcyi Trybunałów zwyczajnych podlegające.

567. Wyrok sądu Cesarskiego odsyłający sprawę do sądu specjalnego, i akt oskarżenia wręczone będą w przeciągu dni trzech oskarżonemu.

568. Prokurator generalny Cesarski przesła w przeciągu tegoż czasu expedycją wyroku Wielkiemu Sędziemu Ministrowi Sprawiedliwości, dla przesłania go sądowi Kassacyjnemu.

569. Wydział kryminalny tego sądu rozpoznawać będzie wszystkie wyroki odsyłające sprawy do sądów specjalnych które do niego przesłane będą, i stanowiąc w tej mierze przed wszystkimi innymi sprawami.

570. Sąd kassacyjny stanowiąc względem właściwości sądu, postanowi zarazem i przez tenże sam wyrok względem nieważności, któreby się według Artykułu 299 w wyroku odesłania znajdować mogły.

571. Skoro tylko poddanie pod oskarżenie wyrzeczone zostanie, Instrukcyja bez względu na to, iż wyrok sądu kassacyjnego jeszcze nie zapadł kontynuowaną będzie bez przerwy aż do rozpoczęcia rozprawy wyłącznie, podług formalności poniżej przepisanych.

572. Przepisy Artykułami 291, 292, 293, 294, 295, ostatnim paragrafem Ar: 296 i Artykułami 302, 303, 304, 305, 307 i 308. objęte, dotyczące się processów pod rozpoznanie sądów Delegacyjnych należących, stosować się mają do Instrukcyi processów podlegających władzy sądów specjalnych.

O D D Z I A Ł E III.

o Przesłuchaniu świadków.

573. W przeciągu dni trzech od odebrania wyroku od sądu Kassacyjnego, urząd publiczny przy sądzie Cesarskim przedsięwzięcie środki do zwołania iak nayszybszego Sądu specjalnego.

574. Przepisy objęte Artykułami 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326 i 327 względem przesłuchania świadków i rozprawy

przed sądem Delegacyjnym, zachowane będą przy przesłuchaniu świadków i rozprawie przed sądem specjalnym.

Każdy świadek po złożoném zeznaniu, zostanie się w Izbie audyencyonalnéy sądu, jeżeli Prezes w tej mierze inaczéy nie postanowi, dopóki sąd nie oddali się do Izby radnéy dla wydania wyroku.

575. Podczas przesłuchania świadków, urząd publiczny i Sędziowie będą mogli notować sobie to wszystko, cokolwiek zdawać się im będzie ważném bądź we świadczeniach, bądź w obronie oskarżonego, byleby tylko przez to rozprawa przerywaną nie była.

576. Przepisy Artykułami 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. objęte zachowane będą przy słuchaniu świadków przed sądem specjalnym.

Urząd publiczny uczyni wnioski swoje na powodach wsparte, i wezwie, jeżeli potrzeba wypada o zastosowanie kary.

577. Prezes także się oddalić oskarżonemu z Izby audyencyonalney.

548. Słuchanie świadków i rozprawa raz rozpoczęte kontynuowanemi być winny bez przerwy. Prezes nie będzie mógł ich zawiesić tylko na czas przerwy potrzebney dla spoczynku sędziów, świadków i oskarżonych.

579. Przepisy Artykułami 354, 355 i 336 objęte zachowaniem będą.

ODDZIAŁ IV.

o Wyroku.

580. Sąd uda się do Izby radney końcem zadecydowania sprawy.

581. Prezes ułoży propozycye, i zbierać będzie głosy.

Trzey woyskowi dadzą swoje zdania czynaiąc od najmłodszego.

582. Wyrok Sądu stanowić będzie większość głosów.

583. W przypadku równości głosów, zdanie dla oskarżonego łagodnieysze stanowić będzie wyrok.

584. Wyrok przez który oskarżony uwolniony będzie z pod oskarżenia, postanowi względem wynagrodzenia wszelkich szkód iakie żądane będzie, po wniesieniu przez strony excepcyy i obron ich, i po wysłuchaniu Prokuratora generalnego.

Sąd mocen będzie iednakże, ieżeli to uzna za rzecz przyzwoitą, delegować iednego z Sędziów, do wysłuchania stron, przeyrzenia papierów, i sporządzenia relacyi na audyencyi, na której strony będą mogły ieszcze

przedstawiać swoje uwagi, i urząd publiczny powtórnie słuchany będzie.

585. Skargi o wynagrodzenie szkód wszelkich, bądź przez oskarżonego przeciw denuncyantom jego lub stronie pokrzywdzonéy, bądź przez stronę pokrzywdzoną przeciw oskarżonemu lub osądzonemu wymierzone, zanoszonymi będą przed sąd specjalny.

Strona pokrzywdzona obowiązana jest zanieść skargę swoję o wynagrodzenie przed wyrokiem; skarga zanesiona później przyjęta nie będzie.

Toż samo rozumieć się ma i o oskarżonym, jeżeli wie o swoim denuncyancie.

W przypadku gdyby oskarżony po wyroku dopiero, lecz przed końcem posiedzeń o denuncyancie swoim dowiedział się, obowiązany będzie pod upadkiem w sprawie, zanieść skargę swoję do sądu specjalnego.

Jeżeli się o nim nie dowiedział aż po zakończeniu posiedzeń, skarga jego zanesioną być winna do Trybunału cywilnego.

Co się tycze trzecich osób które nie były stronami w procesie, te udadź się winny do Trybunału cywilnego.

586. Artykuły 360 i 361 zachowane być mają.

587. Jeżeli Sąd uzna oskarżonego za przekonanego o zbrodnią, o którą tenże oskarżony został, wyrok wskaże karę prawem przepi-

pisana i postanowi zarazem względem wynagrodzenia szkód wszelkich przez stronę pokrzywdzoną żadanego.

588. Sąd mocoen będzie w przypadkach prawem oznaczonych, uznać oskarżonego za usprawiedliwionego

589. Jeżeli w skutku rozprawy okaże się czyn o który oskarżony przekonany został, iż nie obeymuie w sobie okoliczności z powodu którychby pod rozpoznanie sądu specjalnego należał, lub gdyby nie był z rodzaju tych które pociągają za sobą karę dręczącą lub hańbiącą, na ten czas w pierwszym przypadku sąd wyrokiem swoim na powodach wspartym, odeśle oskarżonego i process przed sąd Delegacyjny, który wyda swój wyrok, bez względu na to coby się potem z rozprawy okazało; w drugim przypadku sąd będzie mógł skazać, jeżeli tego potrzeba wypadnie, na kary poprawcze lub policyjne, których się oskarżony stał winnym.

590. Artykuł 367 ma być zachowany.

591. Wyrok publikowany będzie głośno przez Prezesa, w przytomności publiczności i oskarżonego.

592. Wyrok obeymować będzie w sobie pod karami Artykułem 369 wskazanemi, text prawa na którym się zasądza; text ten odczytany będzie oskarżonemu.

593. Oryginał wyroku podpisany będzie przez Sędziów którzy go wydali, pod karą stu franków na Pisarza i pociągnięciem do odpowiedzialności tak Pisarza iako też i Sędziów.

Podpisany będzie w przeciągu dwudziestu czterech godzin od ogłoszenia onego.

594. Po ogłoszeniu wyroku, Prezes będzie mógł podług okoliczności napomnieć oskarżonego, żeby był stałym, żeby losowi swojemu ulegał, lub żeby postępowanie swoje zmienił.

595. Sąd po ogłoszeniu wyroku może będzie, z przyczyn ważnych polecić oskarżonego litości Cesarza.

Polecenie to nie będzie umieszczone w wyroku, lecz w protokule oddzielnym sekretnym, i na powodach wspartym, który spisany będzie w izbie radnéy, po wysłuchaniu urzędu publicznego, i podpisany równie iak i oryginał wyroku skazującego na kary.

Expedycya rzeczónego protokołu, wraz z wyrokiem przesłaną będzie przez Prokuratora generalnego Cesarskiego Wielkiemu Sędziemu Ministrowi Sprawiedliwości.

596. Przepisy Artykułem 372 objęte zachowane być mają w sądzie specjalnym.

597. Wyrok nie będzie mógł być zaskarżony drogą kassacyi.

O D D Z I A Ł V.

o *Exekucyi Wyroku;*

598. Wyrok wykonany zostanie w przeciągu dwudziestu czterech godzin, chyba gdyby Sąd użył władzy dozwołoney mu Artykułem 595.

599. Artykuły 376, 377, 378, 379, i 380 mają być zachowane.

T Y T U Ł VII.

O niektórych przedmiotach tyczących się dobra publicznego i powszechnego bezpieczeństwa.

D Z I A Ł I.

o Składzie generalnym Xiąg treść wyroków obymujących.

600. Pisarze Trybunałów poprawczych, sądów Delegacyjnych i specjalnych, obowiązani będą zapisywać w porządku alfabetycznym, w oddzielnej księgę, imiona, przezwiska, stan, wiek i mieszkanie wszystkich osób skazanych na więzienie poprawcze lub inną

karę większą: Xięga ta zawierać będzie w sobie wiadomość krótką o każdej sprawie i wyroku skazującym na kary, pod karą pięćdziesiąt franków za każde opuszczenie.

601. Co trzy miesiące Pisarze prześlą pod karą stu franków kopią xiąg tych Wielkiemu Sędziemu Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Policji generalney.

602. Ci dway ministrowie każą utrzymywać w téj saméj formie xięgę ogólną składającą się z tych oddzielnych kopii.

D Z I A Ł II.

o *Więzieniach i Domach aresztu policyjnego i sądowego (des Prisons, maisons d'arrêt et de justice).*

603. Oprócz więzień ustanowionych za kary, będzie w każdym okręgu przy Trybunale I^{wszey} Instancyi Dom aresztu policyjnego do osadzenia w nim obwinionych; a przy każdym Sądzie Delegacyinym Dom aresztu sądowego do osadzenia osób, przeciw którym rozkaz wzięcia ich do aresztu sądowego był wydany (Ordonnance de prise de corps).

604. Domy aresztu policyjnego i sądowego oddzielne zupełnie będą od więzień ustanowionych za kary.

605. Prefekci czuwać będą nad bezpieczeństwem i czystością wszystkich tych domów, i oneż tak urządzią, żeby zdrowiu więźniów w żaden sposób szkodliwemi być nie mogły.

606. Dozorcy domów tych mianowani będą przez Prefektów.

607. Dozorcy domów aresztu policyjnego, sądowego i więzień, obowiązani będą utrzymywać więzę.

Xięga ta podpisana i zaparafowana będzie na wszystkich stronach kart iéy przez Sędziego instrukcyjnego, co do domów aresztu policyjnego; przez Prezesa Sądu Delegacyjnego, lub w jego nieprzytomności przez Prezesa Trybunału Iwszény instancyi, co do domów aresztu sądowego; a przez Prefekta co do więzień.

608. Każdy wykonawca rozkazu osadzenia w areszcie policyjnym, sądowym, wykonawca wyroku skazującego na kary, obowiązany jest przed oddaniem dozorczy osoby którą przyprowadzi, dać zapisać w więzę akt którego jest ukazicielem; akt oddania aresztanta napisany będzie w jego przytomności.

Wszystko podpisane będzie tak przez niego iako też przez dozorcę.

Dozorca wyda mu kopiją tego przez niego podpisaną, w miejsce kwitu,

609. Żaden dozorca nie będzie mocen pod odpowiedzialnością i karami na samowolnie aresztujących przepisaniem, nikogo przyjmować ani zatrzymywać tylko na mocy bądź rozkazu przyaresztowania, bądź osadzenia w areszcie policyjnym który stósownie do formalności prawem przepisanych wydany został, bądź na mocy wyroku odsyłającego sprawę do Sądu Delegacyjnego lub specjalnego, wyroku poddającego pod oskarżenie, lub wyroku Sądu albo Trybunału skazującego na karę dręczącą lub więzienie, i gdy te w więzę zapisanemi zostaną.

610. Xięga powyżęj wzmiankowana zawierać będzie w sobie również, na brzegu aktu oddania aresztanta, datę wypuszczenia więźnia na wolność, iako też zalecenie, wyrok Sądu lub Trybunału na mocy którego toż nastąpiło.

611. Sędzia instrukcyjny obowiązany jest odwiedzać przynajmniej raz w miesiąc siedzących w domu aresztu policyjnego znajdującym się w okręgu jego jurysdykcji.

Raz przynajmniej w ciągu każdego z posiedzeń Sądu Delegacyjnego (art: 259), Prezes Sądu tego obowiązany będzie odwiedzić osoby siedzące w domu aresztu Sądowego.

Prefekt obowiązany jest zwiedzić przynajmniej raz w rok, wszystkie domy are-

sztu sądowego i więzienia, i wszystkich więźniów Departamentu.

612. Oprócz rewizyi artykułem poprzedzającym nakazanych, Burmistrz każdego gminu w którym bądź dom aresztu policyjnego, bądź dom aresztu sądowego, bądź też więzienie znajdować się będzie, a w gminach gdzie kilku jest Burmistrzów, Prefekt policyi, lub Kommissarz generalny policyi, obowiązani są przynajmniej raz w rok domy te zwiedzać.

613. Burmistrz, Prefekt policyi, lub Kommissarz generalny policyi, staranie mieć będą żeby więźnie dostatkiem zdrowego pokarmu mieli: Policya nad domami temi do nich należeć będzie.

Sędzia instrukcyjny i Prezes Sądu Delegacyjnego mocni będą jednakże każdy wydawać rozkazy które będą musiały być uskutecznione w domach aresztu policyjnego i sądowego, a które oni bądź do instrukcyi, bądź też do wyroku za potrzebne być uznają.

614. Jeżeli który więzień poważy się grozić, dopuści się zniewagi lub gwałtowności, bądź przeciw dozorczy lub swym przełożonym, bądź przeciw innym więźniom, zostanie na rozkaz tego do kogo to należeć będzie, w ściślejsze więzienie sam zamknięty, a nawet w przypadku zapalczywości lub gwałtowności wielkich, w kajdany okuty, oprócz

środków prawnych do którychby użycia przeciw sobie przez postępowanie to dał powod.

D Z I A Ł III.

O środkach zabezpieczenia wolności osobistej od aresztowania nieprawego i innych kroków samowolnych.

615. W skutku artykułów 77, 78, 79, 80, 81 i 82 aktu konstytucyj Państwa pod dniem 22 frimaire roku VIII (*), ktokolwiek wiedzieć będzie iż osoba iaka osadzoną jest w miejscu które nie zostało przeznaczono-

(*) WYCIĄG Z ALLEGOWANEY KONSTYTUCYI.

Artykuł 77. Ażeby akt nakazujący aresztowanie osoby mógł być wykonany, potrzeba toż aby wyrażona w nim była formalnie przyczyna aresztowania, i prawo w skutku którego toż nakazane zostało; że aby wydany był przez urzędnika któremu prawo wyraźnie tę moc nadało; że aby był wręczony osobie przyaresztowanej, i kopia onego ię zostawioną.

78. Dozorca więzienia niemoże przyjmować ani przytrzymywać żadney osoby aż po zapisaniu w xięgę aktu nakazującego a-

ne!na dom aresztu policyinego, sądowego lub więzienie, winien iest donieść o tém Sędziemu Pokoju, lub Prokuratorowi Cesarskiemu, lub iego zastępcy, lub Sędziemu instrukcyine-mu, lub też Prokuratorowi generalnemu przy Sądzie Cesarskim.

616. Każdy Sędzia Pokoju, każdy Prokurator lub iego zastępca, każdy Sędzia instrukcyiny, obowiązany iest z urzędu lub na odebrane doniesienie pod odpowiedzialnością iako współnik zbrodni samowolnego osadzenia

resztowanie; aktem tym powinien być rozkaz w formie artykułem poprzedzai-cym wydany, lub zalecenie wzięcia do a-resztu sądowego, lub dekret poddaiący pod oskarżenie, lub też wyrok stanowczy.

79. Dozorca więzienia obowiązany iest na każde żądanie urzędnika Cywilnego, ma-iącego policyą domu aresztu, okazać o-sobę w areszcie będącą, i żaden zakaz od tego uwalniać go niemoże.

80. Okazanie osoby w areszcie będącý nie będzie mogło być odmówione iey krewnym i przyiaciom ukazuiącym rozkaz urzę-dnika Cywilnego, który obowiązany za-wsze będzie dozwolić tego, chyba gdyby do-zorca więzienia okazał zalecenie Sędzie-go nakazuiące trzymanie osoby aresztowa-néy pod sekretem.

w areszcie, udać się na miejsce natychmiast, i kazać wypuścić na wolność osobę więzioną, lub jeżeli podawana będzie przyczyna prawna aresztowania, kazać ją odprowadzić natychmiast przed urzędnika właściwego. Ten sporządzi względem tego wszystkiego protokół.

617. Wyda w potrzebie zalecenie według formy artykułem 93 niniejszego Kodeksu przepisanej.

W przypadku oporu będzie mógł przybrać pomoc potrzebną; a ktokolwiek o to re-

81. *Wszyscy ci którzy nie mając prawem nadanej mocy aresztowania, wydażą, podpiszą, lub wykonają rozkaz przyaresztowania iakiéykolwiek bądź osoby, wszyscy ci którzy w przypadku nawet prawem dozwolonego aresztu, przyimą lub zatrzymają osobę aresztowaną w miejscu które prawnie i publicznie na areszt przeznaczone nie było, i wszyscy dozorczy więzień, którzy wykroczyli przeciw przepisom trzech poprzedzających artykułów, staną się winniemi zbrodni samowolnego aresztowania.*

82. *Wszelkie surowości użyte przy aresztowaniu, trzymaniu w więzieniu i exekucjach oprócz tych do których prawo uważnia, są zbrodniami.*

kwitowany będzie, obowiązany jest pomocy téy udzielić.

618. Dozorca któryby się na zaszłe w téy mierze do niego żądanie, wzbraniał ukazielowi rozkazu urzędnika Cywilnego mającego policyą nad domem aresztu, lub więzienia, okazać osadzonego, lub dany mu zakaz, albo też któryby niechciał Sędziemu Pokoju xiąg swoich przełożyć, lub onemu kopii potrzebnych z xiąg swoich wydać, pociągnięty będzie iako sprawca lub spółnik zbrodni samowolnego aresztowania.

D Z I A Ł IV.

O przywróceniu do dawniejszego stanu osadzonych. (De la Rehabilitation des condamnés.)

619. Każdy skazany na karę dręczącą lub hańbiącą, który odbył karę, będzie mógł być do dawniejszego stanu przywróconym.

Nie będą mogli zanieść prośby o przywrócenie do dawnego stanu, skazani do robot przymuszanych na czas, lub na zamknięcie w scisleńm więzieniu, (réclusion) aż w pięć lat po odniesieniu kary; a skazani na stanie u pręgierza, dopiero w pięć lat od dnia wykonania wyroku.

620. Nikt niebędzie dopuszczony do żądania przywrócenia siebie do dawniejszego stanu, jeżeli nie mieszka od lat pięciu w tym samym okręgu gminnym, jeżeli nie jest zamieszkały od dwóch lat przeszło w obrębie municypalności téj do której prośba podaną zostanie, i jeżeli nie dołączy do prośby zaświadczeń względem dobrego sprawowania się wydanych mu przez rady municypalne i municypalności w obrębie których miał swoje zamieszkanie lub mieszkanie przez czas przed podaniem prośby iego upłyniony.

Zaświadczenia te dobrego sprawowania się nie będą mogły być mu wydanemi tylko w ten czas gdyby opuszczał swoje zamieszkanie lub mieszkanie.

Zaświadczenia powyżéy przepisane powinny być zatwierdzonemi przez Podprefekta i Prokuratora Cesarskiego lub iego zastępcę, i przez Sędziów Pokoju mieysc w których miał zamieszkanie lub mieszkanie.

621. Prośba o przywrócenie do dawniejszego stanu, zaświadczenia artykułem poprzedzającym przepisane, i expedycya wyroku skazującego na kary, złożone będą w kancelaryi Sądu Cesarskiego w obrębie którego osądzony mieszkanie swoje mieć będzie.

622. Prośba i papiery komunikowane będą Prokuratorowi generalnemu Cesarskie-

mu: ten poda wnioski swoje powodami wspar-
te na piśmie.

623. Rzeczn wniesiona będzie do Izby
kryminalnéy.

624. Sąd i urząd publiczny, będą mo-
gli w każdym stanie sprawy nakazać nowe in-
kwizycye.

625. Treść prośby o przywrócenie do
dawniejszego stanu umieszczona będzie w
dzienniku sądowym miejsca w którym zasia-
da Sąd mający dać swoją opinią, i miejsca
w którym wyrok skazujący na kary wydany zo-
stał.

626. Sąd po wysłuchaniu Prokuratora
generalnego Cesarskiego, da swoją opinią.

627. Opinia nie będzie mogła być wy-
dana aż dopiero we trzy miesiące naymniey
po podaniu prośby o przywrócenie do da-
wniejszego stanu.

628. Jeżeli sąd jest tego zdania, iż proś-
ba o przywrócenie do dawniejszego stanu
przyjęta być niemoże, osadzony będzie mógł
prośbę tę powtórnie po upłynieniu drugich pię-
ciu lat podać.

629. Jeżeli Sąd mniema, iż prośba o
przywrócenie do dawniejszego stanu może
być przyjęta, opinia jego, wraz z dokumen-
tami, artykułem 620 przepisanimi przesłane
zostaną przez Prokuratora generalnego Ce-

sarskiego w czasie iak najkrótszym Wielkiemu Sędziemu Ministrowi Sprawiedliwości, ten będzie mógł naradzić się z Trybunałem który wydał wyrok skazujący na kary.

630. Uczyniony będzie w téy mierze przez Wielkiego Sędziego rapport tego Cesarzskiéy Mości w Radzie tajnéy złożonéy według brzmienia artykułu 86go aktu Konstytucyi Państwa pod dniem szesnastym thermidor roku dziesiątego.

631. Jeżeli przywrócenie do dawniejszego stanu, wyrzeczono zostało, wydane będzie zaświadczenie, w którym opinia Sądu umieszczona zostanie.

632. Zaświadczenie względem przywróceniu do dawniejszego stanu, przesłane będzie do sądu który dał opinią; kopia urzędowa onego przesłaną będzie do Sądu który wydał wyrok skazujący na kary, i przepisane zostanie na brzegu oryginału wyroku.

633. Przez przywrócenie do dawniejszego stanu osądzony odzyska na przyszłość wszelkie prawa cywilne i polityczne, które przez wyrok skazujący na kary utracił.

634. Osądzony za powtórnie popełniony występki, nie uzyska nigdy przywrócenia siebie do dawniejszego stanu.

D Z I A Ł V.

O przedawnieniu (Prescription.)

635. Kary wskazane wyrokami Sądów lub Trybunałów wydanymi w materji kryminalney, upadać będą przez przedawnienie dwudziestu lat upłynionych, rachując od daty tychże wyroków.

Osądzony nie będzie mógł jednakże mieszkać w tym Departamencie, w którymby mieszkał, bądź ten na którego osobie lub własności zbrodnia dopełnioną została, bądź jego dziedzice w prostéj linii.

Rząd będzie mógł przeznaczyć osądzonemu miejsce jego zamieszkania.

636. Kary wskazane wyrokami Sądu lub Trybunału wydane w materji poprawczéj, upadają przez przedawnienie lat pięciu upłynionych, rachując od daty wyroku przez Sąd lub Trybunał ostatecznie wydanego; a co się tycze kar wskazanych wyrokami Trybunałów Iwszey instancyi, od dnia w którym te nie będą mogły już być w drodze appellacyi zażarżanemi.

637. Skarga publiczna i skarga cywilna z powodu zbrodni pociągającej za sobą karę śmierci lub karę dręczącą albo hańbiącą, upadać będą przez przedawnienie lat dziesię-

ciu, od dnia w którym zbrodnia popełniona została, jeżeli w przeciągu czasu tego nie nastąpił żaden akt instrukcyi lub prozekucyi.

Jeżeli w przeciągu czasu tego zaszły akta instrukcyi lub prozekucyi na które żaden nienastąpił wyrok, skarga publiczna i skarga cywilna nie będą upadały aż po upływie lat dziesięciu rachując od ostatniego aktu, nawet przeciw osobom któreby nie były wchodziły do aktu instrukcyi lub prozekucyi.

638. W obudwóch przypadkach artykułem poprzedzającym objętych, i podług ustanowionych tamże epok, czas przedawnienia zmniejszony będzie do lat trzech, jeżeli idzie o występki pociągający za sobą karę poprawczą.

639. Kary wskazane wyrokami za przewinienia policyjne upadać będą przez przedawnienie lat dwóch; to jest co do kar wskazanych wyrokiem Sądu lub Trybunału ostatecznie wydanym, rachując od dnia wyroku; a co się tycze kar przez Trybunały w niższej instancyi wskazanych, od dnia w którym wyroki nie będą mogły być zaskarżone drogą apellacyi.

640. Skarga publiczna i skarga cywilna z powodu przewinienia policyjnego upadać będą przez przedawnienie roku jednego rachując od dnia w którym toż popełnione zostało,

ło, gdyby nawet nastąpił w téj mierze protokół, areszt, instrukcyja lub prozekucya, jeżeli w przeciągu czasu tego nie nastąpił wyrok skazujący na kary; jeżeli nastąpił wyrok stanowczy w pierwszém instancyi mogący być drogą apellacyi zaskarżonym, skarga publiczna i cywilna upadną przez przedawnienie roku iédnego, od dnia wręczenia apellacyi jeżeliby ta założoną była.

641. W żadnym przypadku skazani zaocznie przeciw którym wskazana kara przez przedawnienie upadła, nie będą mogli być dopuszczonemi do stawienia się dla podniesienia wyroku zaocznego.

642. Wynagrodzenie prywatne nakazane wyrokami Sądu lub Trybunałów wydanymi w materyi kryminalnéj poprawczéj, lub policyinéj, które się nieodzownemi stały, utracą się przez przedawnienie podług prawideł Kodexu NAPOLEONA przepisanych.

643. Przepisy Działu niniejszego nie znoszą wcale praw szczególnych tyczących się przedawnienia skarg do niektórych występów i niektórych przewinień służących.

KONIEC KODEXU POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO
KRYMINALNEGO.

